

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

Fakulta biomedicínského inženýrství
Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva

Vykázání jako nástroj proti domácímu násilí v ČR

**Banishment as an Instrument Against Domestic Violence
in the Czech Republic**

Bakalářská práce

Studijní program: Ochrana obyvatelstva

Studijní obor: Plánování a řízení krizových situací

Vedoucí práce: Mgr. Petra Cinková Dis.

Lucie Chocholová

Kladno, květen 2018

Z a d á n í b a k a l á ř s k é p r á c e

Student: **Lucie Chocholová**
Obor: Plánování a řízení krizových situací
Téma: **Vykázání jako nástroj proti domácímu násilí v ČR**
Téma anglicky: Banishment as an Instrument against Domestic Violence in the Czech Republic

Zásady pro vypracování:

Bakalářská práce se zabývá tématem domácího násilí a institutem vykázání. Teoretická část popisuje mimo jiné jeho znaky, formy, cyklus jeho vývoje a proces. Bude proveden rozbor jednotlivých účastníků domácího násilí - osoby ohrožené, osoby násilné ale i děti, které v prostředí domácího násilí vyrůstají. Další část bude věnována trestně a civilně právní úpravě tohoto celospolečenského problému včetně institutu vykázání a jeho implementace do praxe. Budou popsány následky domácího násilí a to jak v rovině přestupkové, tak i v rovině trestně právní. Taktéž budou definovány organizace, které pomáhají obětem domácího násilí.

Praktická část bude mít podobu odborné analýzy konkrétních kasuistických studií z praxe vybraného obvodního oddělení Policie ČR včetně statistického srovnání údajů.

Seznam odborné literatury:

- [1] ČÍRTKOVÁ, Ludmila, Moderní psychologie pro právníky: [domácí násilí, stalking, predikce násilí], Praha: Grada, Psyché, 2008, ISBN 978-80-247-2207-8
- [2] Kolektiv autorů, Mlčení bolí: postřehy z desetileté praxe intervenčních center, Ústí nad Labem: Asociace pracovníků intervenčních center ČR, 2017, ISBN 978-80-270-0459-1
- [3] TOPINKA, Daniel, ed., Domácí násilí z perspektivy aplikovaného výzkumu: základní fakta a výsledky, Ostrava: SocioFactor, 2016, ISBN 978-80-906615-0-9

Zadání platné do: 20.09.2019

Vedoucí: Mgr. Petra Cinková, Dis.

Konzultant: PhDr. Mgr. Dana Rebecka Ralbovská, Ph.D.

vedoucí katedry / pracoviště

děkan

V Kladně dne 19.02.2018

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci s názvem „Vykázání jako nástroj proti domácímu násilí v ČR“ vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů, které uvádím v seznamu bibliografických odkazů.

Nemám závažný důvod proti užití tohoto školního díla ve smyslu § 60 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon).

V Kladně dne 12.05.2018

.....
Lucie Chocholová

Poděkování

Ráda bych touto cestou vyjádřila poděkování své vedoucí práce Mgr. Petře Cinkové Dis. za odborné vedení, trpělivost a ochotu, kterou mi v průběhu zpracování bakalářské práce věnovala. Rovněž bych chtěla poděkovat PhDr. Mgr. Rebece Ralbovské, Ph.D. za věcné připomínky a vstřícnost při konzultacích.

Poděkování patří také mé rodině za jejich pomoc, podporu a trpělivost při studiu.

Abstrakt

Bakalářská práce na téma „Vykázání jako nástroj proti domácímu násilí v ČR“ se zabývá problematikou domácího násilí a institutem vykázání.

V teoretické části je pozornost věnována popisu jeho znaků, forem a příčin, vývoji z hlediska historického a generačního, a zaměřuje se na právní úpravu tohoto problému. Práce obsahuje rozbor jednotlivých účastníků domácího násilí. Je zde objasněn institut vykázání a jeho implementace do praxe ze strany Policie ČR. V práci jsou popsány následky domácího násilí, a to jak v rovině přestupkové, tak i v rovině trestněprávní. Také jsou zde vyjmenovány a popsány organizace, které pomáhají obětem domácího násilí.

Cílem výzkumu je provedení odborné analýzy konkrétních případů z policejní praxe a srovnání statistických údajů získaných ze zdrojů Policie ČR a intervenčního centra. Praktická část je rozdělena na dvě části. V první části je provedena odborná analýza pěti kazuistik z praxe vybraného obvodního oddělení policie. V druhé části jsou formou přehledných grafů srovnány statistické údaje získané ze zdrojů Policie ČR a intervenčního centra z let 2016 a 2017. Stanovené hypotézy jsou následně verifikovány či falzifikovány na základě výsledků statistického srovnání. Výsledky práce jsou zhodnoceny v kapitole Diskuze.

Klíčová slova

domácí násilí; institut vykázání; násilná osoba; ohrožená osoba; děti; intervenční centra a neziskové organizace

Abstract

The bachelor thesis on the topic “Banishment as an instrument against domestic violence in the Czech Republic” deals with the issue of domestic violence and the institute of banishment.

In the theoretical part, attention is paid to the description of its features, forms and causes, development from the historical and generation point of view, and it focuses on legal regulation of this problem. The thesis contains an analysis of individual participants of domestic violence. The institute of banishment and its implementation into practice by the Police of the Czech Republic is clarified here. The thesis describes the consequences of domestic violence, both at infraction and at criminal level. Organisations helping victims of domestic violence are listed and described herein as well.

The aim of the research is to perform an expert analysis of specific cases from police practice and to compare statistical data obtained from the resources of the Police of the Czech Republic and an intervention centre. The practical part is divided into two parts. In the first part, an expert analysis of five case reports from the practice of a selected district police department is performed. The second part compares, in the form of synoptical graphs, statistical data obtained from the resources of the Police of the Czech Republic and an intervention centre for the years 2016 and 2017. Established hypotheses are subsequently verified or falsified based on results of statistical comparison. The results of the thesis are evaluated in the chapter Discussion.

Keywords

domestic violence; institute of banishment; violent person; threatened person; children; intervention centres and non-profit organisations

OBSAH

1	ÚVOD	9
2	SOUČASNÝ STAV	11
2.1	Domácí násilí	11
2.1.1	Definice a pojem domácího násilí	11
2.1.2	Znaky domácího násilí	12
2.1.3	Formy domácího násilí	13
2.2	Vznik a vývoj domácího násilí	14
2.2.1	Příčiny vzniku domácího násilí	14
2.2.2	Cyklus domácího násilí	14
2.3	Účastníci domácího násilí	16
2.3.1	Násilná osoba	16
2.3.2	Ohrožená osoba	17
2.3.3	Děti jako svědci domácího násilí	20
2.4	Právní úprava ochrany před domácím násilím	21
2.4.1	Trestní zákoník a trestní řád	22
2.4.2	Zákon o některých přestupcích č. 251/2016 Sb.	23
2.4.3	Zákon na ochranu před domácím násilím č. 135/2006 Sb.	24
2.4.4	Zákon o policii ČR č. 273/2008 Sb.	24
2.5	Institut vykázaní a jeho aplikace do praxe	25
2.5.1	Podmínky vykázaní	25
2.5.2	Postup při vykázaní	26
2.5.3	Postup následující po vykázaní	28
2.5.4	Zaevidování incidentu se znaky domácího násilí	29
2.6	Instituce pomáhající obětem domácího násilí	29
2.6.1	Intervenční centra jako uzákoněná forma pomoci	29
2.6.2	Neziskové organizace	31
3	CÍL PRÁCE	32
3.1	Cíl práce	32
3.2	Hypotézy	32
4	METODIKA	33
4.1	Kvalitativní výzkum	33
4.1.1	Popis výzkumného vzorku	33
4.2	Sekundární analýza dat pomocí komparace	33

4.2.1	Popis výzkumného vzorku	33
5	VÝSLEDKY VÝZKUMU	34
5.1	Analýza kazuistik	34
5.1.1	Kazuistika 1	34
5.1.2	Kazuistika 2	36
5.1.3	Kazuistika 3	39
5.1.4	Kazuistika 4	41
5.1.5	Kazuistika 5	43
5.1.6	Samotná analýza kazuistik	45
5.2	Statistické srovnání dat OOP kontra ČR	50
5.2.1	Statistiky OOP	50
5.2.2	Statistiky ČR	55
5.2.3	Samotné statistické srovnání dat OOP kontra ČR	60
5.3	Vyhodnocení cílů práce	65
5.4	Vyhodnocení hypotéz	66
6	DISKUZE	67
7	ZÁVĚR	73
8	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	74
9	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	75
10	SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKŮ	79
11	SEZNAM POUŽITÝCH TABULEK	80
12	SEZNAM PŘÍLOH	81

1 ÚVOD

„Rodina je pro člověka sice zázemí a útočiště, ale také je to aréna, v níž bojující gladiátoři možná utrpí mnohem bolestivější a nezhojitelnější rány než ty, které jim ušetří okolní svět.“

Robert F. Marphy

V úvodu práce bylo zvoleno motto amerického antropologa Roberta F. Marphyno, protože rodina je základ státu, kterou tvoří zpravidla muž, žena a jejich děti. Rodinu však může tvořit rovněž osamělý rodič a děti, ale i dvě ženy nebo dva muži a děti. Jedná se o malou skupinu osob, která je navzájem spojena manželstvím, partnerstvím, příbuzenskými vztahy, a především jednotným způsobem žití. Je to nejcennější, co máme, a mělo by to být místo, které poskytuje ochranu před okolním světem, kde se cítíme bezpečně a spokojeně, místo skýtající emocionální podporu, kterou potřebují nejen děti, ale i dospělí. Ne vždy je tomu tak.

Jako téma bakalářské práce byla vybrána problematika domácího násilí a vykazání v ČR. Toto téma bylo zvoleno, protože autorka pracuje jako inspektor u Policie ČR na obvodním oddělení. Právě policisté v přímém výkonu jsou ti, kteří jsou na základě oznámení jako první na místě incidentu vykazujícího znaky domácího násilí.

Domácí násilí je v posledních letech hodně medializované, nejedná se však o nový fenomén, je starý jako lidstvo samo. Již v minulosti docházelo k domácímu násilí mezi rodinnými příslušníky, ovšem vše se dělo za „zavřenými dveřmi“, a tudíž jako by neexistovalo, dá se říci, že bylo tolerováno. Jednalo se především o násilí mužů na ženách. Co se týká násilí žen na mužích, tato možnost byla spíše vylučována. Protože oběťmi násilí se stávalo slabší pohlaví, tím byla a je myšlena žena.

O problematice domácího násilí se začalo hovořit až v druhé polovině 20. století, kdy průkopníky této tematiky byla ženská hnutí. Na základě přijatých ústav, listin základních práv a svobod a úmluv si byli muž, žena, děti i senioři rovni a měli stejná práva.

Před rokem 1989 bylo v ČR násilí mezi intimními partnery tabu. Celkově problém domácího násilí byl bagatelizován. Sice se o tématu domácího násilí začalo již více hovořit, ale stále byl postoj společnosti takový, že to, co se odehrávalo v rodinném kruhu, byla soukromá věc. Odborníci a neziskové organizace se snažili problém domácího násilí řešit, neměli však takové pravomoci, a především oporu v legislativě. Zlom nastal až v roce 2000, kdy se společnost Philip Morris ČR rozhodla podpořit ohrožené osoby. Ve spolupráci se sdružením Bílý kruh bezpečí odstartovala projekt týkající se problematiky domácího násilí.

Následně v květnu 2001 byly uveřejněny výsledky prvního výzkumu, který pro společnost Philips Morris ČR a občanské sdružení Bílý kruh bezpečí provedla agentura STEM. Výzkumu se zúčastnilo celkem 1724 respondentů starších 15 let a jeho podstatou bylo získání informací o problematice domácího násilí, zkušenostech a postoji k tomuto celospolečenskému problému.

Velkým posunem v problematice domácího násilí byly především změny v legislativě, především přijetí novelizovaného trestní zákona v roce 2004 a zavedení nového paragrafu „Týrání osoby žijící ve společně obývaném bytě nebo domě“, dále zákona na pomoc osobám ohrožených domácím násilím a jeho obětem č. 135/2006 Sb., který umožnil vykázání pachatele domácího násilí ze společného obydlí. Institut vykázání byl následně zakotven v zákoně č. 273/2008 Sb. o Policii ČR.

Bakalářská práce je rozdělena do dvou částí, a to na teoretickou a praktickou.

V teoretické části budou popsány – pro lepší orientaci v dané problematice – znaky, formy, cyklus a vývoj domácího násilí. Dále se bude zabývat osobou agresora, obětí domácího násilí a následky tohoto jednání včetně institutu vykázání a jeho implementace do praxe. Taktéž budou definovány organizace, které pomáhají obětem domácího násilí.

V praktické části bude provedena odborná analýza konkrétních kasuistických studií z praxe vybraného obvodního oddělení policie ČR včetně statistického srovnání údajů.

2 SOUČASNÝ STAV

2.1 Domácí násilí

Násilí lze obecně chápat jako úmyslné agresivní jednání fyzické osoby vůči druhé osobě nebo i většímu počtu osob, a to formou tělesných útoků, pohrůzek či jiného hrubého chování, které způsobí poškození zdraví, a to buď psychické, fyzické či sexuální, nebo kombinaci uvedeného. Tímto jednáním chce agresor druhému člověku psychicky či fyzicky ublížit, poškodit ho, zranit ho nebo ho zabít. [1]

Domácí násilí je fenomén, který lze velice těžko definovat. Jedná se o sociálně-patologický jev svého druhu, který se děje neveřejně. Je to nejnebezpečnější agresivní chování, které není někdy vůbec viditelné, nedá se předvídat, nelze ho kontrolovat. Je těžko pochopitelné. Příčin tohoto chování u agresora může být několik: nevyzrálost člověka, osobnostní faktory, vliv vzorců chování z primární rodiny, pocit moci, stres, vliv alkoholu, sexuální potřeby, ekonomické, životní problémy nebo problémy s bydlením. [2]

2.1.1 Definice a pojem domácího násilí

V českém legislativním prostředí definici pojmu domácího násilí nenajdeme, právní úprava legální definici nezná.

Domácí násilí lze například definovat jako „*opakované násilné jednání nebo opakované vyhrožování násilným jednáním, v důsledku kterého dochází nebo hrozí, že dojde k nebezpečnému útoku proti životu, zdraví, svobodě nebo lidské důstojnosti mezi osobami, které jsou či byly spolu v intimním, rodinném či jiném obdobném vztahu a žijí ve společně obývaném bytě nebo domě.*“ [3, str. 13]

Dle Českého statistického úřadu domácí násilí neboli násilí v rodině lze také nazvat jako genderové násilí (gender je označení pro sociální rozlišení pohlaví): „*opakované, dlouhodobé a stupňující se násilí, kterého se dopouštějí dospělí nebo mladiství na svých blízkých (oběti mohou být manžel/manželka, druh/družka, rozvedení manžel/manželka, dítě, rodič, prarodič).*“ [4]

Základním rysem domácího násilí je skutečnost, že lze s určitostí rozeznat osobu násilnou a ohroženou. U domácího násilí vzniká vztah závislosti mezi pachatelem a obětí, kdy pachatel chce mít moc nad svou obětí. Agresivní chování pachatele může být naučený způsob řešení

konfliktu, který by mohl mít původ v dětství. Ze setrvačnosti a rostoucí intenzity útoků se domácí násilí stává postupně součástí běžného života.

V širším slova smyslu je domácí násilí „*Násilné chování v rodině, zahrnuje jakýkoliv čin nebo opomenutí spáchané v rámci rodiny některým z jejích členů, které podkopávají život, tělesnou nebo duševní integritu, nebo svobodu jiného člena stejné rodiny nebo vážně poškozují rozvoj jeho osobnosti.*“ [1, str. 20]

V užším slova smyslu jde pak o partnerské neboli intimní násilí, které lze označit jako „*jakýkoliv výskyt ohrožujícího chování, násilí nebo zneužití psychického, fyzického, sexuálního, ekonomického nebo emocionálního mezi dospělými osobami, které jsou nebo někdy v minulosti byly intimními partnery nebo členy rodiny, a to bez ohledu na pohlaví.*“ [1, str. 21]

2.1.2 Znaky domácího násilí

Případy domácího násilí musí splňovat potřebné znaky. Je nutné diferencovat případy, kdy dochází k hádkám, strkanicím, rvačkám, a kdy jsou role střídavé nebo rovné. Také je nutné vyčlenit vzájemné napadání, které se opakuje a narůstá, nebo také jednorázový skutek, který samozřejmě může naplňovat skutkovou podstatu některého z trestných činů. [2]

Abyste násilné jednání mohlo být kvalifikováno jako domácí násilí, musí být naplněny všechny čtyři charakteristické znaky:

- „*opakování a dlouhodobost*
- *eskalace*
- *jasné a nezpochybnitelné rozdělní rolí*
- *neveřejnost*“ [5, str.38]

Násilné incidenty tedy musí probíhat opakovaně a dlouhodobě po určitou dobu, dále se incidenty stupňují, tzn. že útoky jsou zpočátku vedeny proti lidské důstojnosti (zesměšňování, ponižování, vysmívání), poté následují útoky proti zdraví (strkání, fackování, škrcení) až vyvrcholí v útoky proti životu. [3] Není ovšem pravidlo, že eskalace je vždy přímá, může být taktéž v rozlišných časových délkách a nemusí mít konstantně stoupající tendenci.

Eskalace je charakteristickým rysem domácího násilí, princip domácího násilí zobrazuje graf viz příloha 1. [2]

2.1.3 Formy domácího násilí

Mezi základní formy domácího násilí patří:

- „*fyzické násilí*
- *psychické násilí*
- *sexuální násilí*
- *sociální násilí*
- *ekonomické násilí*“ [6, str. 10]

Fyzické násilí lze označit jako násilí viditelné, protože zanechává po fyzických útocích, jako jsou facky, škrcení, kopání, viditelné následky v podobě zranění. Je také nejnápadněji prokazatelné. Zato **psychické násilí** lze naopak označit jako neviditelné, jelikož vydírání, zesměšňování, vyhrožování, pronásledování, kontrolování, rozkazování nezanechávají žádné viditelné stopy, ale ovlivňují psychiku oběti, která má vliv i na zdravotní stav člověka. V důsledku psychických potíží může dojít ke vzniku psychosomatických onemocnění. **Sexuálním násilím** je myšleno znásilnění, vynucování si sexu či různých sexuálních praktik a dále i nucené sledování pornografie. Zákazy kontaktu s rodinou, kamarády a známými, nemožnost rozhodování o společném životě či zneužívání dětí jako nástroje donucení patří mezi **sociální násilí**. Mezi **ekonomické násilí** lze zařadit zákaz chození do zaměstnání a možnost mít vlastní příjem, dále omezení přístupu k rodinným finančním prostředkům nebo dohled nad všemi výdaji. [3]

Kombinace forem fyzického a psychického násilí má v ČR své prvenství, na druhém místě je psychické násilí. Nejméně se dle statistik vyskytuje násilí sexuální. Ovšem tato čísla mohou být zavádějící, jelikož se jedná o choulostivé téma, a tudíž se o něm nejméně mluví. [3]

V roce 2015 a 2016 provedla výzkumná organizace SocioFaktor výzkum v oblasti domácího násilí. Výsledkem je tabulka (viz příloha 2), která zahrnuje jednotlivé formy násilí, ale i různé kombinace těchto forem. I tento výzkum potvrdil, že v ČR se nejvíce vyskytuje kombinace fyzické a psychické formy násilí. [7]

Nově se začíná vyskytovat forma **latentního násilí**. Termín přichází hlavně ze Skandinávie. Jedná se o odkazování na předchozí ataky nebo např. vědomé bouchání předměty, protože násilná osoba ví, že to oběť vyděsí. Násilná osoba například oběti řekne:

„klidně si to udělej po svém, ale víš, jak to posledně dopadlo“. Agresor nevyhrožuje, nenapadá, ale přesto vytváří atmosféru strachu. [13]

2.2 Vznik a vývoj domácího násilí

Důvody vzniku domácího násilí nejdou s jistotou určit, a to ani u konkrétních případů. Příčin může být mnoho, ale vždy jde o soubor více vlivů např. rodiny, sociální situace, osobnosti agresora. Vliv na příčiny vzniku domácího násilí může mít i osobnost oběti, jelikož agresor si vždy vybírá osoby s fyzickou, sociálně-ekonomickou, případně psychickou odlišností.

2.2.1 Příčiny vzniku domácího násilí

Dle odborníků k domácímu násilí dochází, protože je mezi blízkými osobami příliš velké citové napětí. Mezi rizikové faktory, které mohou ovlivnit příčinu vzniku domácího násilí, můžeme zařadit především *„nerovnost pohlaví, mladší věk, chudobu, odluku, kriminální kariéru, etnickou odlišnost, nezaměstnanost, drogy, nesezdané soužití, základní vzdělání, předchozí vztahy poznamenané násilím apod.“* [2, str. 7]

Příčiny domácího násilí mají kořeny hlavně v **povahových vlastnostech společnosti**, jelikož společnost stále ještě v některých případech toleruje domácí násilí. Zastává názor, že muž jako hlava rodiny má v rodině rozhodovat, lhostejní sousedé se nezajímají o dění v sousedním bytě nebo nevidí na facce od partnera nic špatného. Dále v **intimním vztahu**, kdy je dávana najevo nelibost, nespokojenost s chováním partnera, nízké sebevědomí, problémový styl života. Další příčinou je **rodinná výchova**, přenos násilného chování z generace na generaci. Dále **osobnostní charakteristiky útočníka**, který vystupuje na veřejnosti jako slušný a spořádaný člověk, ale v soukromí společného obydlí, beze svědků se chová útočně, konfliktně; další příčinou ke vzniku domácího násilí může být jeho sklon k alkoholu a návykovým látkám. [2]

2.2.2 Cyklus domácího násilí

Jak už bylo zmíněno výše, za domácí násilí nelze považovat násilný akt, ke kterému došlo pouze jedenkrát, ale jedná se o opakující jednání, které eskaluje. Charakteristické pro domácí násilí je, že probíhá v cyklech. [8]

Cyklus domácího násilí má čtyři fáze:

- „*fáze napětí*“
- *fáze násilí*
- *fáze usmíření, líbánek*
- *fáze klidu*“ [5, str. 54, 55]

Fáze domácího násilí mají různou délku a dobu trvání, které se při opakování etap zkracují. [5]

Fáze napětí je první fází v tomto cyklu, zde začínají neshody mezi partnery, vzrůstá napětí, agresor je čím dál neklidnější, naštvanější, nic mu není vhod. Může dojít až k urážkám a verbálnímu napadání. Oběť má strach, snaží předejít konfliktní situaci, snaží se být příjemná a poslušná, cítí se být vinna, že k dané situaci došlo. [5]

Fáze násilí je vyvrcholení napětí, kdy již tato fáze nemá pouze podobu psychického týrání, ale i fyzického. Agresor začne ničit vybavení bytu, vyhrožuje oběti, chce nad obětí získat moc. Za jak dlouho tato fáze nastane po fázi napětí nebo jak dlouho tato fáze bude trvat, nelze určit, ale může trvat i několik hodin. V průběhu fáze dochází k fyzickému napadení oběti, k bití, škrcení, kopání. Oběť se cítí být bezradná, cítí strach, tíseň. V lepším případě následkem fyzického násilí jsou pouze modřiny, oběť může být i ošetřena v nemocnici. Na místo může být i přivolána policie. [5]

Fáze usmíření, líbánek nastává poté, kdy si agresor uvědomuje, že by jeho oběť mohla odejít, chce však mít nad ní stále svou moc a kontrolu, začne svého jednání litovat, omlouvá se a slibuje, že se změní a že už k tomuto incidentu nedojde. Oběť konejší dárky, květinami a ta agresorovi uvěří v naději, že se vše zlepší. Pokud tento úmysl nevyjde, začne naopak vyhrožovat sebevraždou a svaluje vinu na oběť. V případě, že oběť agresorovi uvěří, po čase však dospěje ke zjištění, že to byl omyl. [5]

Fáze klidu je poslední, tedy čtvrtou fází, někdy je spojována s fází usmíření. Agresor se snaží dostat svým slibům, oběť věří, že již násilí nebude pokračovat, ale problémy se kumulují a opět přerostou ve fázi napětí. [5]

Jedná se o nekonečný koloběh, tzv. spirálu násilí viz příloha 3. [1]

2.3 Účastníci domácího násilí

2.3.1 Násilná osoba

Pachatelem neboli násilnou osobu může být vlastně kdokoliv. Může to být jak dospělý muž nebo dospělá žena, tak i mladistvý. I když ve větší míře jsou násilnou osobou muži. Pachatelé pocházejí z různých sociálních vrstev, není tedy pravdou, že pochází pouze ze sociálně slabších rodin, může to být osoba vzdělaná, dále může být z různých rasových, náboženských či etnických skupin. Spousta lidí si myslí, že osobou násilnou může být pouze zaostalý člověk, slaboch, což je mylná domněnka. Chování násilného člověka v kruhu rodinném se většinou liší od chování na veřejnosti, a proto okolí takového člověka vnímá jako milého, slušného, společenského, opak je však pravdou. [3]

Odborníci se shodují, že mezi **charakteristické znaky** pachatele patří: *„nízká sebeúcta, slabá funkce ega, nedostatečná kontrola impulsů, extrémní žárlivost, neadekvátní reakce na stres, alkohol, sex jako prostředek sloužící ke zvýšení sebeúcty, víra v tradiční a patriarchální rodinu.“* [2, str. 9]

Typologií pachatelů je velké množství. Významná česká viktimoložka Ludmila Čírtková pachatele domácího násilí rozřadila takto: *„rozpadlý alkoholik, stresovaný slaboch, nepolepšitelný sadista, domácí násilník s dvojitou tváří, normální násilník, reaktivní násilník a jiný pachatel.“* [9, str. 66]

V knize *Mlčení bolí* spoluautorka Ludmila Čírtková uvedla **obecnou typologii agresorů**:

- **Obecně agresivní pachatel domácího násilí** – jedná se o osobnost se sklony k agresi. Agresivně se chová na veřejnosti i doma. Útočí nejen na členy rodiny, ale i na cizí lidi, chybí mu jakýkoliv pocit viny. Nedokáže žít normální život a všeobecně má spíše negativní vztah k ženám.
- **Pachatel domácího násilí „specialista“** – lze ho také označit jako **pachatel dvojí tváře**. Navenek vystupuje jako spořádaný, zdvořilý, úspěšný člověk, který uznává veškeré právní normy a pravidla, rodina je pro něj posvátná, ovšem mimo veřejnost má sklony k agresi vůči osobě blízké, je velmi impulzivní, mírně žárlivý a může trpět depresemi. Oběť fyzicky napadá, po činu přichází pocit viny a omluvy. Netrpí žádnou duševní poruchou.
- **Pachatel domácího násilí s psychickou zátěží** – jedná se o pachatele s psychickou poruchou. Mohl zažít zneužívání nebo mohl být v dětství ignorován

rodiči, což se promítlo na jeho psychice. Trpí depresemi, je velmi žárlivý, nelze u něj předvídat, jak bude reagovat. Má také sklony k násilí, ale jen pouze v soukromí. Nedokáže řešit s partnerkou problémy, napadením partnerky ze sebe dostává stres.

- **Pachatelé v pozdějších etapách života** – jedná se o násilí mezi seniory.
- **Dlouhý vztah s rychlým startem domácího násilí** – v tomto případě se jedná o pokračující či eskalující domácí násilí u osob staršího věku, kdy dospělé děti již opustí domov a dojde ke změně prožívání a chování partnerského spoluzítí nebo k eskalaci domácího násilí z důvodu vývoje tyрана (např. partner z důvodu nemoci a stáří přešel od fyzického násilí k násilí psychickému).
- **Dlouhý vztah s pozdním startem domácího násilí** – zde je podstatou asymetrie vztahu mezi partnery, a to převážně z důvodu věkového rozdílu mezi partnery, pachatel začne uplatňovat kontrolu a svou moc nad obětí, toto nastává až v pozdějším období společného života. Nastane fáze, kdy výrazně starší partner je ze strany mladšího partnera ponižován, zesměšňován, ale nastávají i situace, kdy se výrazně mladší partner stává obětí staršího partnera z důvodu změny povahových vlastností vlivem stáří.
- **Nový krátký vztah s rychlým startem domácího násilí** – jedná se o pachatele využívajícího důvěřivosti osamělého důchodce, který hledá nový partnerský vztah a po získání jeho důvěry a majetku seniora začne týrat.
- **Transgenerační domácí násilí** – zde je pachatelem „nepovedené dospělé dítě“, které svého rodiče „seniora“ zneužívá a týrá. K tomuto násilí dochází převážně z důvodu vlastního neúspěchu v osobním, pracovním, rodinném životě, napomáhá k tomuto jednání i větší konzumace alkoholu nebo drog. Pachatelé zneužívají rodiče převážně po finanční stránce a v případě vzdoru rodičů přichází i fyzické násilí. [9]

2.3.2 Ohrožená osoba

Tak jako u násilné osoby i u ohrožené osoby platí, že jí může být **kdokoliv**. Může to být:

- **žena; muž; senior/seniorka; dítě; osoba se zdravotním postižením** [10]

Senioři, děti a osoby se zdravotním postižením jsou v současné době označovány jako **oběti zvláště zranitelné**.

„Termín „**ohrožená osoba**“ je odvozen ze zákona č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím. Termín „**oběť**“ je vymezen v zákoně č. 45/2013 Sb. o obětech trestných činů.“ [9, str. 52]

Obětí je označována pouze osoba ohrožená domácím násilím, kdy jednání pachatele naplnilo znaky trestného činu např. § 199 trestního zákoníku Týrání osoby žijící ve společném obydlí. [11] V případě, že jednání nemělo takovou intenzitu, nelze osobu ohroženou označovat jako oběť. [9]

- **Ženy** – patří mezi nejčastější oběti domácího násilí, z tohoto důvodu se také odborníci zabývají touto tematikou nejčastěji. Domácí násilí se odehrává nejčastěji mezi ohroženou osobou – ženou a násilnou osobou – mužem ve vztahu: „**manžel – manželka, druh – družka, partner – partnerka, bývalí manželé či partneři**“. [5, str. 91]

Soukromí společného obydlí poskytuje prostor k tomu, aby útoky mohly probíhat kdykoli. Jelikož zde není žádná kontrola, zřídka se stává, že okolí oběti a agresora zjistí existující problém. Pokud vyjde najevo, že žena jako oběť by mohla být týrána, ihned začne útoky popírat, začne partnera bránit s tím, že si zranění způsobila svým zaviněním např. pádem ze schodů, uklouznutí v koupelně. [5]

Týrané ženy mívají „*nízkou sebeúctu, jsou přesvědčeny o tom, že si takové chování ze strany mužů zaslouží, a mohou se cítit vinny kvůli svým údajným pochybením,*“ [5, str. 92] např. že měla lépe uklidit, že neměla dělat hluk, že měla uvařit.

Odborníci tvrdí, že tak jako násilný muž může mít dvojí tvář, tak i ohrožená žena má dvě tváře, na veřejnosti vystupuje jako vyrovnaná, spokojená žena, ovšem v soukromí je nešťastná, plná strachu a obav.

Mezi hlavní obavy, které má ohrožená žena z následků odchodu od násilného partnera, jsou: „Kam půjdu bydlet?“ „Zvládnou to finančně?“ „Co děti?“ „Co na to řekne okolí?“ „Pomůže mi někdo?“ „Budou mi věřit?“ „Bude mě hledat?“ „Pokusí se mě zabít?“ [5]

- **Muži** – většina výzkumů o domácím násilí se orientuje na násilí páchané na ženách, ovšem v důsledku studií vyšlo najevo, že i ve větším množství je domácí násilí páchano na mužích jejich partnerkami.

O násilí na mužích se ve společnosti mluví velice málo, možná je i opomíjeno, protože se většinou veřejnost domnívá, že muž nemůže být ohroženou osobou. Většinou je muž považován za agresora a ne za oběť a žena zase naopak za něžné pohlaví. Možná i z toho

důvodu muži o svých problémech nemluví, neboť se domnívají, že jejich zkušenostem s domácím násilím nikdo neuvěří. Proto ani násilí ze strany partnerky neoznamují na policii, jelikož se obávají, že nakonec budou trestně stíháni oni. Muži nejsou tolik otevření, se svými problémy se nikomu nesvěřují, někdy se ani necítí být oběťmi násilí a nehodnotí jednání partnerky jako trestný čin. Násilí na mužích je špatně prokazatelné, neboť většinou nejde o viditelné fyzické násilí, ale více je na mužích páčáno násilí psychické, kdy je partnerkou ponižován, slovně urážen, je mu bráněno styku s přáteli, probíhá kontrola telefonu a emailů, vydírání sebevraždou trýznitelky nebo je mu vyhrožováno zákazem styku s dětmi a jejich odchodem ze společného obydlí. V některých případech může jít i o sexuální násilí, ale těchto případů je minimum. Ženy své jednání omlouvají žárlivostí, zuřivostí a touhou mít nad partnerem moc. [12]

Důvody, proč muži setrvávají ve vztahu s agresivní partnerkou, jsou převážně:

- ztráta bydlení
- ztráta kontaktu s dětmi
- placení výživného
- ztráta dobré pověsti [12]

„Muži jako oběti domácího násilí zažívají obtížnou situaci ve dvojitým smyslu. Jednak se na ně vztahují mýty, které se vážou k domácímu násilí na ženách, a zároveň tu působí předsudky, které souvisí s genderovými stereotypy.“ [12, str. 19] Tyto obavy brání mužům obrátit na odbornou pomoc a obávají se svěřit blízkým.

Stereotypy:

- „*kdyby to bylo skutečně tak hrozné, odešel by*“
 - „*muž je silnější, proto nemůže být fyzicky napaden ženou*“
 - „*ženy se dopouštějí násilí pouze v sebeobraně*“
 - „*jen úplný slaboch zažívá násilí ve vztahu*“ [12, str. 19]
-
- **Senioři** – závažnost problému domácího násilí na seniorech stálo v pozadí dlouhou dobu, než se odborníci touto problematikou začali zabývat více. Celkově je stále více publikací věnovaných násilím na dětech, i když se jedná o tentýž problém. Senioři jsou lidé, kterým již ubývá fyzických sil a přibývá zdravotních problémů. Ubývá jim přátel a začínají být více závislí na rodině či jiných osobách např. zdravotních sestřích v nemocnicích nebo seniorských domovech. Situace, jako je dlouhodobé onemocnění, závislost na druhých,

izolovanost, návrat dospělého dítěte k rodičům (z důvodu rozvodu, návratu z výkonu trestu odnětí svobody, ztráty práce a nedostatku peněz, závislosti na omamných látkách) či soužití starších rodičů s duševně nemocným dospělým dítětem, z kterého mají postupem času strach, můžou vést ke vzniku domácího násilí. [14]

Faktory zvyšující ohrožení seniora špatným zacházením mohou být špatný zdravotní stav, začínající demence, sociální odloučení, spolužití s agresivním člověkem a závislost na něm atd.

Faktory, které zvyšují možnost vzniku špatného chování k závislé osobě (seniorovi), můžou být např. alkoholismus či narkomanie, psychické problémy, nízká inteligence, sklony k agresivitě, existenční problémy a pokles ochoty rodiny tomuto člověku poskytnou pomoc, závislost ohrožené osoby na násilné, a to jak materiální, tak i bytová, syndrom vyhoření u zdravotnického personálu. [15]

Násilí na seniorech je velmi špatně rozpoznatelné, jelikož modřiny a podlitiny si mohou způsobit i sami při pádu, za své děti se stydí a dávají si vinu za to, jakým způsobem potomka vychovali, proto také si takové jednání nechávají líbit a nikomu se s problémem týrání nesvěří.

2.3.3 Děti jako svědci domácího násilí

Dítětem je myšlena každá lidská bytost, která je mladší 18 let. [11] Ve spoustě domácností, kde dochází k domácímu násilí, se nachází i děti, které jsou svědky násilných incidentů mezi rodiči. Dle výzkumů je to až 80 % rodin. [5] Skutečností je, že všichni jsou ztotožněni s tím, že dítě různého věku zažívající různorodé domácí násilí mezi rodiči, strádá týráním matky, ponižováním, snižováním její důstojnosti a trpí, když je matka napadána. Prozatím není zjištěno, jaký vliv má na psychiku dítěte vliv násilí vůči otci. [6]

„Násilí mezi rodiči je totiž charakterizováno jako psychické týrání potomků“ [6, str. 42]

Dítě násilí mezi matkou a otcem velice těžce nese, jedná se o velmi traumatizující zážitek. Může se cítit odpovědné za násilí mezi rodiči. Děti se snaží chránit své rodiče, proto také může dojít k napadení nebo dokonce zranění dítěte. [5] Domácí násilí dítě poškozují v jeho vývoji. Děti intenzivně vnímají problematickou situaci v rodině. Většina matek se domnívá, že dítě o domácím násilí nic netuší, což je však mylná domněnka. Negativním dopadem domácího násilí na dítě je převážně změna chování, zhoršení školní docházky a prospěchu, dále může dojít i ke zdravotním problémům, poruchám spánku. Mohou nastat také psychické

problémy. Dítě se rovněž může uzavřít do sebe, následně mohou přijít i problémy s navázáním kontaktu s vrstevníky, může být i šikanováno nebo se samo stane násilníkem. Další negativní důsledek je mezigenerační přenos, jelikož dítě bylo svědky patologického chování svých rodičů a vezme jej jako vzor. Laicky řečeno, fyzické a psychické týrání matky otcem, které je v rodině pravidelností, bere jako běžnou a normální věc. Holčičky se následně také stávají oběťmi jako jejich matky a chlapci jdou ve šlépějích otce a stanou se agresory. [16]

Nejvíce traumatizující zážitky domácího násilí z pohledu dětí jsou:

- *„Děti s matkou na útěku před domácím násilím*
- *Děti asistující zákrokům policie*
- *Děti v kontaktu s násilnou osobou po odluce rodičů“* [6, str. 44, 45]

Formální pomoc dětem, které jsou postiženy domácím násilím v rodině, zajišťuje orgán sociálně-právní ochrany dětí (dále OSPOD). Jedná se o základní orgán, který dohlíží na veškerá práva dětí, na jejich řádnou výchovu, ochranu jejich zájmů, majetku, patřičný vývoj a dále napomáhá k obnově funkčnosti rodiny. [5]

Existují také organizace nabízející psychologickou péči dětem, které v domácím násilí vyrůstají, patří mezi ně např. Centrum Locika se sídlem v Praze, která vzniklo v květnu 2015 [34], či organizace Spondeo, o.p.s., která sídlí v Brně a funguje již 20 let. [35] Psychologickou pomoc dětem také poskytují některá intervenční centra např. Intervenční centrum Kladno.

2.4 Právní úprava ochrany před domácím násilím

Právní řád ČR je postaven na dvou základních pilířích: Ústavě ČR, **ústavním zákonu č. 1/1993 Sb.**, a Listině základních práv a svobod, **ústavním zákonu č. 2/1993 Sb.** Listina základních práv a svobod byla přijata Usnesením předsednictva České národní rady dne 16. prosince 1992 jako součást ústavního pořádku. [17] V těchto dokumentech jsou zakotveny základní lidská práva a povinnosti, ochraňují především lidský život, zdraví, lidskou důstojnost a svobodu.

Podstatnou změnou a odrazovým můstkem v oblasti domácího násilí byla novela trestního zákona, tehdejší zákon č. 140/1961 Sb., v kterém byla upravena trestnost domácího násilí. Do tohoto zákona bylo zakotveno nové ustanovení „**§ 215a – týrání osoby žijící ve společném bytě nebo domě (účinnost od 1. 6. 2004)**“. [18, str. 18] Mezi další nová ustanovení trestního zákona postihující domácí násilí byly: „**§ 197a – trestný čin nebezpečné vyhrožování, § 215**

– *trestný čin týrání svěřené osoby, § 235 – trestný čin vydírání, § 236 – trestný čin omezování osobní svobody, § 237 – trestný čin útisk nebo § 241 – znásilnění atd.*“ [3, str. 28]

Další podstatnou změnou v právní legislativě týkající se domácího násilí přineslo období od roku 2003 do roku 2007. Byl přijat zákon č. 135/2006 Sb. o ochraně před domácím násilím, který nabyl účinnosti od 1. 1. 2007. [19] Následně došlo i k novelizaci zákona o Policii ČR, tehdejší zákon č. 283/1991 Sb., který umožnil příslušníkům policie vykázat násilnou osobu. [18]

V současné době **trestněprávní ochranu osob** před domácím násilím zajišťují tyto zákony:

- trestní zákoník č. 40/2009 Sb. a trestní řád č. 141/1961 Sb.
- zákon o obětech trestných činů č. 45/2013 Sb.

Mezi **další zákony zajišťující ochranu** před domácím násilím patří:

- zákon o některých přestupcích č. 251/2016 Sb.
- zákon na ochranu před domácím násilím č. 135/2006 Sb.
- zákon o Policii ČR č. 273/2008 Sb.

2.4.1 Trestní zákoník a trestní řád

- **Trestní zákoník** – je základním předpisem trestního práva hmotného. Stanovuje, jaké jednání je trestným činem, a dále určuje podmínky trestné odpovědnosti a tresty, které lze za daný trestný čin uložit. Ke spáchání trestného činu dojde v případě, že je naplněna skutková podstata daného činu.

V trestním zákoníku (dále TZ) nenajdeme skutkovou podstatu trestného činu „**domácí násilí**“, takový trestný čin **neexistuje**. Trestnost domácího násilí je upravena v § 199 TZ **Týrání osoby žijící ve společném obydlí**. Podle § 199 ten, „*kdo týrá osobu blízkou nebo jinou osobu žijící s ním ve společném obydlí, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až čtyři léta.*“ Na dvě léta až osm let bude potrestán ten, kdo „*spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 zvláště surovým nebo trýznivým způsobem, způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví, spáchá-li takový čin nejméně na dvou osobách, nebo páchá-li takový čin po delší dobu.*“ Pachatel, který „*způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví nejméně dvou osob, nebo smrt*“, bude potrestán na pět až dvanáct let. [11]

Mezi další trestné činy, které mohou být v jednočinném souběhu s trestným činem Týrání osoby žijící ve společném obydlí, patří např. přečin **Ublížení na zdraví dle § 146 TZ**, přečin **Těžké ublížení na zdraví dle § 145 TZ** nebo i zločin **Vraždy dle § 140 TZ**. Další dva trestné činy, které souvisí s problematikou domácího násilí týkající se rodin s dětmi, jsou **§ 201 TZ Ohrožování výchovy dítěte** a **§ 198 TZ Týrání svěřené osoby**. Orgány činnými v trestním řízení (dále OČTŘ) jsou však opomíjeny. [1]

Jako pokračujícím činem domácího násilí je označován trestný čin **Nebezpečné pronásledování dle § 354 TZ**, tzv. stalking, který nastává po odchodu násilné osoby od osoby ohrožené ze společné domácnosti. Lze ho také pojmenovat jako „*ex-partner stalking*“. [6, str. 47] Stalkingu se dopustí ten, „*kdo jiného dlouhodobě pronásleduje tím, že vyhrožuje ublížením na zdraví nebo jinou újmu jemu nebo jeho osobám blízkým, vyhledává jeho osobní blízkost nebo jej sleduje, vytrvale jej prostřednictvím prostředků elektronických komunikací, písemně nebo jinak kontaktuje, omezuje jej v jeho obvyklém způsobu života, nebo zneužije jeho osobních údajů za účelem získání osobního nebo jiného kontaktu, a toto jednání je způsobilé vzbudit v něm důvodnou obavu o jeho život nebo zdraví nebo o život a zdraví osob jemu blízkých*“. Pachatel může být potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti. Trest šest měsíců až tři roky hrozí pachateli, „*spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 vůči dítěti nebo těhotné ženě, se zbraní, nebo nejméně se dvěma osobami*.“ [11]

- **Trestní řád** – je základním předpisem trestního práva procesního. Trestní řád (dále TŘ) stanovuje postupy OČTŘ při odhalování a prověřování trestných činů, dokazování jejich spáchání konkrétním osobám, trestním stíhání, ukládání a výkonu trestů a ochranných opatření. Dále upravuje práva a povinnosti poškozených, pachatelů, proti kterým se trestní řízení vede, ale i dalších osob, kterých se toto řízení dotýká. Dále určuje, jakým způsobem lze podat či přijmout trestní oznámení (§158 TŘ). Vymezuje trestné činy, u kterých je při stíhání těchto činů nutný souhlas poškozeného s trestním stíháním pachatele (§163 TŘ). [21]

2.4.2 Zákon o některých přestupcích č. 251/2016 Sb.

Každé násilné jednání však vždy nemusí naplňovat skutkovou podstatu trestného činu. Takové protiprávní jednání je kvalifikováno jako přestupek, který je méně závažný a pro společnost i méně nebezpečný.

Zákon č. 251/2016 Sb. o některých přestupcích je účinný od 1. července 2017.

Domácí násilí vykazující znaky přestupku je kvalifikováno nejčastěji jako přestupek proti občanskému soužití ve smyslu ust. § 7 odst. 1 písm. a), b), c) bod 1, 2, 4 zákona o některých přestupcích: „*Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že jinému ublíží na cti tím, že ho zesměšní nebo ho jiným způsobem hrubě urazí, jinému ublíží na zdraví, nebo úmyslně naruší občanské soužití tak, že jinému vyhrožuje újmou na zdraví, se vůči jinému dopustí schválnosti, nebo se vůči jinému dopustí jiného hrubého jednání.*“ [22]

Správním orgánem oprávněným projednávat přestupky je obecní úřad obce s rozšířenou působností. Procesní postup řízení o přestupcích je ukotven v zákoně č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, který je taktéž účinný od 1. 7. 2017. V případě, že spáchaný přestupek byl důvodem vykázaní násilné osoby ze společného obydlí, správní orgán zahájí přestupkové řízení bez souhlasu postižené osoby. [23] Za spáchaný přestupek pachateli hrozí sankce – pokuta. Přísněji je sankcionován přestupek, který byl spáchán opakovaně. Přestupky proti občanskému soužití se zapisují v evidenci přestupků, který je veden Rejstříkem trestů. [22]

2.4.3 Zákon na ochranu před domácím násilím č. 135/2006 Sb.

Přijetím zákona na ochranu před domácím násilím vytvořila ČR ucelený právní rámec pro prevenci domácího násilí a odbornou pomoc jeho obětem. Tím se připojila ke státům EU, které již tuto problematiku právně vyřešily v minulosti. [24]

Tento zákon byl postaven na třech styčných bodech:

- **Policejní intervenci** – institut „vykázaní“, který Policii ČR umožnil vykázaní násilné osoby na 10 dní
- **Sociální pomoci** – zprovoznění intervenčních center, která poskytují pomoc obětem
- **Soudní ochraně** – předběžná opatření umožňující soudní vykázaní násilné osoby až na jeden měsíc s možností prodloužení [25]

2.4.4 Zákon o policii ČR č. 273/2008 Sb.

Zákon o policii tvoří důležitou součást prevence domácího násilí. Problematice domácího násilí je v zákoně o Policii ČR věnována samostatná část – hlava VII., přesněji § 44 - § 47. V těchto čtyřech paragrafech je uzákoněno oprávnění příslušníků policie vykázat násilné osoby ze společného obydlí. Pro osobu násilnou se jedná o preventivní opatření, které má zabránit, aby jeho protiprávní jednání nenabývalo charakteru trestného činu a ohrožené osobě nevznikla vážná újma. [24]

2.5 Institut vykázání a jeho aplikace do praxe

Institut vykázání přinesl velkou změnu v oblasti problematiky domácího násilí. Příslušníci Policie ČR jsou od 1. ledna 2007 oprávněni vykázat násilnou osobu z místa incidentu se znaky domácího násilí. Toto oprávnění bylo nejdříve zakotveno v novelizovaném zákoně č. 283/1991 Sb. o Policii ČR. „*Tento institut byl od 1.1.2007 do 31.12.2008 v režimu správního řádu a policisté vydávali rozhodnutí o vykázání, popř. zákazu vstupu, pokud se násilná osoba nacházela v době vykázání mimo společnou domácnost.*“ [5, str. 133] Jelikož rozhodování dle správního řádu bylo pro příslušníky policie velice problematické, byl vydán nový zákon č. 273/2008 Sb. o Policii ČR, který platí stále. Dle tohoto zákona policisté při využití oprávnění „vykázání“ vydávají pouze potvrzení o vykázání. [5]

Institutu vykázání je v zákoně o policii věnována hlava II. § 44 - § 47. Aby byl zajištěn jednotný postup policistů při vykázání, byl policejním prezidentem vydán závazný pokyn policejního prezidenta č. 179/2006 [26], který byl však nahrazen dne 1. ledna 2010 novým závazným pokynem č. 166/2009 o provádění vykázání, který je platný do současnosti. [27]

Vykázat násilnou osobu může pouze policista, který byl v problematice domácího násilí řádně proškolen a je služebně zařazen ve službě kriminální policie a vyšetřování (dále „SKPV“) nebo službě pořádkové policie zařazený na obvodním či místním oddělení, vyjma policistů hlídkové služby. [28] Policisté tuto pravomoc získali, protože velmi často vyjížděli na oznámené incidenty napadení a neměli žádné pravomoci, jak zabránit opakovaným útokům. [3] Vykázání je používáno jako preventivní opatření ochrany obětí před dalšími útoky agresora. Policie při vykázání nerozlišuje, zdali jednání násilné osoby naplnilo znaky trestného činu či přestupku, tyto osoby vykáže vždy, následně poté je násilná osoba vyšetřována buď v rámci trestního, nebo přestupkového řízení, tedy podle intenzity skutku.

2.5.1 Podmínky vykázání

Násilnou osobu je příslušník policie oprávněn vykázat z obydlí obývaného společně s ohroženou osobou a bezprostředního okolí tohoto bytu na základě skutečností, které si je policista povinen zjistit před svým rozhodnutím, a to lze-li „*s ohledem na předcházející útoky, důvodně předpokládat, že se osoba dopustí nebezpečného útoku proti životu, zdraví anebo svobodě nebo zvláště závažného útoku proti lidské důstojnosti.*“ [29] Policisté musí vyhodnotit, zda se jedná o opakující se incident, jestli dochází ke stupňování intenzity jednání, zdali jsou role neměnné a jedná-li se o společné obydlí. K rozhodnutí použije informace získané od oběti, agresora a dalších účastníků. Taktéž si musí zjistit, zdali byly

minulé útoky řešeny policií. Pro vyhodnocení aktuální situace, minulých incidentů a incidentů, které by mohly nastat po odjezdu policejní hlídky, slouží metoda „SARA DN“ viz příloha 4. Násilná osoba se vykazuje na dobu 10 dní a tato lhůta se začíná počítat dnem následujícím po dni vykázání a nejde zkrátit ani se souhlasem oběti. **Násilnou osobu lze vykázat i v její nepřítomnosti.**

SARA DN

Jedná se o diagnostickou metodu, která byla vyvinuta v Kanadě. Metoda, kterou mohou používat pouze proškolené osoby, umožní „zjistit rizikové faktory a kvalifikovaně odhadnout riziko dalšího domácího násilí.“ [30] Podstatou metody SARA DN je zodpovězení 15 otázek, z nichž je prvních deset otázek určeno pro násilnou osobu a lze podle nich zjistit rizikové faktory týkající se aktuálního vztahu mezi násilnou a ohroženou osobou a celkově obecných sklonů agresora k násilí. Zbýlých pět otázek je určeno pro ohroženou osobou a mají zjistit její zranitelnost. [30]

2.5.2 Postup při vykázání

Příslušníci policie se o domácím násilí dovídají na základě telefonického, písemného nebo ústního oznámení přímo od ohrožené osoby nebo jejich známých či sousedů. Policisté, kteří jsou vyslaní na místo incidentu, by měli s sebou mít potřebnou dokumentaci, aby případ mohli zaevidovat. Již při výjezdu musí mít k dispozici informace o ohrožené i násilné osobě, zda některá z nich není legálním držitelem zbraně, dále jaká je jejich kriminální minulost a zda jsou v policejních evidencích na tyto osoby evidované nějaké záznamy, případně zda již byl s osobami řešen obdobný případ se znaky domácího násilí. [5]

Na místě incidentu policisté ověří totožnost zúčastněných osob – násilné osoby, ohrožené osoby, oznamovatele, svědků incidentu, jejich nacionále uvedou do Úředního záznamu o incidentu se znaky domácího násilí viz příloha 5. Následně provedou šetření. Je nutné ohroženou i násilnou osobu rozdělit, aby bylo získáno co nejvíce informací k incidentu. Na základě zjištěných informací z policejních evidencí, vytěžení násilné i ohrožené osoby, svědků, aktuální situace a rizika následujících útoků provedou pomocí metody SARA DN vyhodnocení incidentu. Výsledkem může být vykázání násilné osoby ze společného obydlí, přičemž lhůta vykázání činí 10 dní. V negativním případě, tedy když nedojde k vykázání, policisté poučí násilnou osobu o následcích, které nastanou v případě pokračování jeho jednání a o možnosti vykázání. Povinností policistů je zajištění nezúčastněné osoby např. starosty obce, která bude přítomna úkonům spojených s vykázáním. Tato podmínka nemusí

být splněna, hrozilo-li by nebezpečí z prodlení. Vykázání se ústně oznámí oběma zúčastněným – ohrožené i násilné osobě. O provedení vykázání se vyhotoví „Potvrzení o vykázání“ viz příloha 6. V potvrzení se vymezi prostor vykázání. Toto potvrzení se oproti podpisu předá oběma aktérům a v případě odmítnutí se tento fakt zaznamená do úředního záznamu o vykázání. Oba aktéři musí být poučeni, že si násilná osoba může na místě příslušném obvodním oddělení vyzvednout kopii úředního záznamu o vykázání. Není-li násilná osoba přítomna vykázání, veškeré informace a poučení jí budou sděleny při prvním kontaktu. [31]

V případě nesouhlasu vykázané osoby s policejním vykázáním, může podat proti tomuto rozhodnutí námitky, buď přímo do potvrzení o vykázání, nebo poté písemně do 3 dnů od vykázání. O oprávněnosti vykázání rozhoduje příslušné Krajské ředitelství policie ČR a v případě shledání, že vykázání bylo neoprávněné, ihned o tom vyrozumí jak vykázanou, tak ohroženou osobu a vykázání ukončí.

Vykázaná osoba je povinna:

- *„opustit neprodleně prostor vymezený policistou v potvrzení o vykázání,*
- *zdržet se vstupu do prostoru vymezených policistou*
- *zdržet se styku nebo navazování kontaktu s ohroženou osobou,*
- *vydat policistovi na jeho výzvu všechny klíče od společného obydlí, které drží.“ [29]*

Vykázaná osoba má právo:

- *„vzít si ze společného obydlí věci sloužící její osobní potřebě, osobní cennosti a osobní doklady před opuštěním bytu,*
- *vzít si v průběhu vykázání ze společného obydlí svoje osobní věci a věci nezbytné pro její podnikání nebo pro výkon povolání; právo lze uplatnit jedenkrát a pouze v přítomnosti policisty, policista o výkonu tohoto práva ohroženou osobu předem informuje,*
- *ověřovat provedení vykázání zejména na čísle tísňového volání 158,*
- *vyzvednout si kopii úředního záznamu o vykázání u příslušného útvaru policie.“ [29]*

Policista vykázanou osobu poučí viz příloha 7, poučení jí předá oproti podpisu a dále bez zbytečného prodlení předá vykázané osobě informace o možnosti jejího dalšího ubytování. Zároveň zjistí její doručovací adresu.

Ohrožená osoba je taktéž poučena policistou (viz příloha 8) o „*možnosti podání návrhu na vydání předběžného opatření podle zákona o zvláštních řízeních soudních, o možnosti využití psychologických, sociálních nebo jiných služeb v oblasti pomoci obětem násilí a následcích vyplývajících z uvedení vědomě nepravdivých údajů, k nimž policista při vykázání přihlíží.*“ [29] Ohrožené osobě je také oproti podpisu předáno poučení. Dále policista ohrožené osobě poskytne seznam intervenčních center (dále IC) a dalších organizací, které pomáhají obětem domácího násilí a jsou v nejbližším dosahu ohrožené osoby. Tento seznam se ohrožené osobě poskytne i v případě, že vykázání nebylo provedeno. [31]

Povinností policistů je sepsat o průběhu vykázání „Úřední záznam o vykázání“ (viz příloha 9).

2.5.3 Postup následující po vykázání

Do 24 hodin po provedení vykázání zašle policejní orgán kopii úředního záznamu o vykázání příslušnému IC a soudu, který je příslušný k rozhodnutí o návrhu na vydání předběžného opatření podle zákona o zvláštních řízeních soudních. V případě přítomnosti dětí v rodině, ve které došlo k vykázání násilné osoby, se zašle taktéž kopie úředního záznamu o vykázání v této lhůtě místně příslušnému OSPOD. [29] Interdisciplinární spolupráci mezi orgány ochraňující oběti domácího násilí, která následuje po vykázání osoby příslušníky policie, zobrazuje příloha 10.

Do tří dnů od vykázání jsou policisté povinni provést kontrolu vykázání. Kontrolují, zda je vykázanou osobou dodržován zákaz kontaktu s ohroženou osobou a zákaz vstupu do prostor, které byly vymezeny v potvrzení o vykázání. V případě, že zákaz je porušen, vykázaná osoba je vyzvána, aby prostor opustila, následně je dán podnět k zahájení přestupkového řízení a v případě opakovaného porušení lze zahájit i trestní stíhání proti vykázané osobě pro přečin Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání dle § 337 TZ. Policista je povinen po provedení kontroly sepsat „Úřední záznam o provedení kontroly“ (viz příloha č. 11). [31]

Klíče, které byly policistům vydány vykázanou osobu, jsou uloženy v zapečetěné obálce na OOP pod číslem jednacím, pod kterým je veden případ domácího násilí. Před ukončením

lhůty vykázaní policejní orgán ověří, zda ohrožená osoba podala „návrh na vydání předběžného opatření“ a zda soud návrhu vyhověl. V tomto případě jsou klíče předány soudu. Pokud však ohrožená osoba návrh nepodala, jsou klíče proti podpisu vydány vykázané osobě. [28] V případě podání návrhu na vydání Předběžného opatření ve věci ochrany před domácím násilím dle § 400 a násl. zvláštního řízení soudního soud rozhoduje do 48 hodin a lhůta policejního vykázaní se prodlužuje o jeden měsíc. Maximální doba trvání prodlouženého předběžného opatření je 6 měsíců od jeho vydání.

Tabulka, viz příloha 12, která byla zpracována Bílým kruhem bezpečí, uvádí počty vykázaných osob v jednotlivých krajích za rok 2017 a celkový přehled za dobu platnosti tohoto institutu. Z tabulky je zřejmé, že nejvíce vykázaných osob bylo v **Ústeckém kraji**. [32]

2.5.4 Zaevidování incidentu se znaky domácího násilí

Incident se znaky domácího násilí musí být na místě příslušném oddělení řádně zaevidován podle metodické příručky č. 1/2010. Spisový materiál k případu vykázaní násilné osoby se vede pod samostatným číslem jednacím (dále č.j.). Písemnosti, které musí být vytvořeny v tomto spisovém materiálu jsou:

- Úřední záznam o incidentu se znaky domácího násilí
- SARA DN
- Poučení ohrožené a násilné osoby
- Potvrzení o vykázaní
- Úřední záznam o vykázaní
- Úřední záznam o kontrole
- Úřední záznam o šetření, prodloužení a uložení spisu [31]

Odděleně se šetří věc přestupku nebo trestného činu, v jehož č.j. je nutné uvést, pod kterým č.j. je veden spis o vykázaní.

2.6 Instituce pomáhající obětem domácího násilí

2.6.1 Intervenční centra jako uzákoněná forma pomoci

Podstatnou roli v oblasti domácího násilí sehrávají IC. Společně se zákonem č. 135/2006 Sb. o ochraně před domácím násilím vznikl i zákon o sociálních službách č. 108/2006 Sb., v kterém je uzákoněna činnost IC, a to konkrétně v § 60 a. Intervenční centra v ČR začala

fungovat od 1. ledna 2007 a bezplatně poskytují obětem domácího násilí krizovou pomoc. Pracovníky IC jsou kvalifikovaní a proškolení odborníci v oblasti „*sociální práce, práva a psychologie*“. [5, str. 144] IC také tvoří velice důležitý článek řetězce mezi Policií ČR, OSPOD a soudem.

IC poskytují služby ve formě:

- ambulantní – v kancelářích,
- terénní – jedná se o výjimečnou formu, je poskytována zdravotně postiženým osobám či osobám vyššího věku, do terénu vyjíždí vždy dva pracovníci, a to buď na místo trvalého bydliště, nebo na žádost ohrožené osoby na jiné místo např. do nemocnice,
- pobytové – podle zákona poskytují i pomoc při zabezpečení ubytování nebo stravy, v případě, že to není možné z prostorových důvodů, spolupracují s organizacemi, které poskytují ubytování a stravování, např. azylové domy. [5]

V ČR vykonává svou činnost 18 IC, z nichž je šestnáct sdruženo v Asociaci pracovníků intervenčních center (dále APIC), dvě centra členy nejsou. [33]

Po policejním vykázání a doručení úředního záznamu o vykázání ve lhůtě do 24 hodin do IC, jsou pracovníci centra povinni ihned nebo nejpozději do 48 hodin zkontaktovat ohroženou osobu s nabídkou pomoci a služeb poskytované IC. Ohrožená osoba pomoc nemusí přijmout. Desetidenní lhůta poskytuje ohrožené osobě čas, aby získala od pracovníků IC co nejvíce informací pro své další rozhodování a jednání, např. podání návrhu na předběžné opatření. Po této lhůtě se oběť musí rozhodnout, zdali se vrátí do násilného prostředí nebo vztah s vykázanou osobou ukončí. [24] IC jsou povinni informovat příslušný krajský úřad o počtech vykázaných osob.

Služby IC může využít osoba v krizi na základě vlastního rozhodnutí, aniž by došlo k vykázání. V současné době IC nabízejí ohroženým osobám v případě zájmu i dlouhodobou spolupráci. Cílem je ošetření stávající krizové situace, poté pomoc se vstřebáním traumatu oběti a s uplatňováním oprávněných zájmů včetně sociálně terapeutických aktivit, kdy spolupráce může trvat i několik měsíců. Tři IC v ČR nabízejí pomoc také násilným osobám, a to v Kladně, Praze a Pardubicích. IC spolupracují „*s manželskými a rodinnými poradnami*“. [1]

Pravidla poskytování pomoci IC:

- služby jsou bezplatné

- klient může vystupovat v anonymitě (vyjma případů vykázaní)
- s klientem uzavírá ústní smlouvu o sociálních službách, lze ji sepsat i písemně, smlouva jde kdykoliv změnit či doplnit
- délku spolupráce určuje pracovník IC
- klient by měl aktivně přistupovat k problému a aktivně ho řešit
- délka konzultace se pohybuje mezi 50-60 min.
- klient může podávat stížnosti na poskytované služby
- přítomnost příbuzných či dalších odborníků při konzultaci lze pouze se souhlasem klienta a konzultanta [1]

Hlavním cílem IC je pomoc s vyřešením složité dlouhodobé životní situace. [1]

2.6.2 Neziskové organizace

V ČR existuje mnoho neziskových organizací, které pomáhají obětem domácího násilí. Tyto organizace se začaly rozrůstat a rozvíjet svou činnost hlavně poté, co byl přijat zákon na ochranu před domácím násilím a následně i zákon o obětech trestných činů. Tehdy se začalo o problematice domácího násilí více hovořit. Zabývají se v rámci své činnosti „*právy ženy, problematikou násilí na ženách (včetně domácího) a sexuálního násilí*“. [1, str. 220]

Tyto organizace poskytují svoje služby buď formou telefonické krizové pomoci, online poraden, nebo formou poradenství v síti svých poraden. Jedná se o sociální, psychologické a právní služby, které poskytují kvalifikovaní pracovníci. Také pořádají i semináře zaměřené na problematiku domácího násilí pro širokou veřejnost.

Mezi nejznámější organizace v ČR patří:

- Bílý kruh bezpečí – poskytuje pomoc obětem trestných činů
- proFem, o.p.s. – tato organizace se specializuje na domácí násilí a jeho prevenci
- Acorus – poskytuje pomoc obětem domácího násilí
- ROSA – centrum pro týrané a osamělé ženy – specializací této organizace jsou především ženy a děti, které se staly obětí domácího násilí

3 CÍL PRÁCE

Hlavním cílem teoretické části bakalářské práce je popsat fenomén domácího násilí, přinést ucelený přehled o právní úpravě a dále zmapovat postup vykazání v praxi.

Cílem praktické části je vypracovat a provést odbornou analýzu pěti konkrétních kazuistik z praxe vybraného obvodního oddělení Policie ČR, dále porovnání statistických údajů za roky 2016 a 2017 s celorepublikovými údaji a potvrzení či vyvrácení stanovených hypotéz.

Přínosem práce je ověření celostátních údajů institutu vykazání na konkrétním pracovišti a nahlédnutí na slepá místa při aplikaci vykazání v letech 2016 a 2017.

3.1 Cíl práce

- přinést ucelený pohled na problematiku domácího násilí;
- vypracovat kazuistiky a provést odbornou analýzu;
- provést srovnání statistických údajů vybraného OOP s celorepublikovými údaji;
- vytvoření hypotéz a jejich následné potvrzení nebo vyvrácení.

3.2 Hypotézy

V bakalářské práci byly stanoveny následující hypotézy:

- Hypotéza č. 1** *Lze předpokládat, že muži jsou vykazováni ze společného obydlí více než ženy.*
- Hypotéza č. 2** *Lze předpokládat, že více je využíván institut vykazání v rodinách s dětmi než v rodinách bez dětí.*
- Hypotéza č. 3** *Lze předpokládat, že více se vykazuje v rodinách sezdáných párů než u párů nesezdaných.*

4 METODIKA

Teoretická část byla vypracována na základě studia odborné literatury, legislativních dokumentů a českých internetových zdrojů týkajících se problematiky domácího násilí. Při zpracování literární rešerše týkající se daného tématu byla aplikována metoda analýzy.

Ke zpracování praktické části bakalářské práce byly zvoleny následující metody:

4.1 Kvalitativní výzkum

Případová studie, kazuistika (case studies) byla použita v rámci praktické části bakalářské práce, kdy u konkrétních případů z praxe vybraného obvodního oddělení policie byl proveden komplexní rozbor z hlediska vztahů a souvislostí problematiky domácího násilí a odhalení faktorů, které ovlivňují dané případy. Podklady k vypracování kazuistik byly získány z policejních evidencí a evidencí intervenčního centra v Kladně. Výsledky analýzy byly shrnuty do přehledné tabulky.

4.1.1 Popis výzkumného vzorku

K odborné analýze kazuistik byly vybrány ohrožené osoby žijící v působnosti obvodního oddělení policie, v obvodu města Kladna.

Z důvodu ochrany osobních dat podle zák. č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů byla jména ohrožených osob změněna.

4.2 Sekundární analýza dat pomocí komparace

Komparace je metoda srovnávací a používá se při zjišťování shody či odlišnosti u zkoumaných případů. Komparace je v práci použita při srovnání statistických údajů vybraného obvodního oddělení policie ČR s celorepublikovými údaji za roky 2016 a 2017. Ty byly zvoleny z důvodu nízkého počtu vykázaní na vybraném obvodním oddělení za jeden rok. Celorepublikové statistické údaje byly získány od APIC. Ke zpracování údajů a následnému srovnání byly použity přehledné grafy.

4.2.1 Popis výzkumného vzorku

Pro kvantitativní výzkum byly vybrány ohrožené osoby žijící v obvodu města Kladna kontra ohrožené osoby žijící v celé ČR.

5 VÝSLEDKY VÝZKUMU

5.1 Analýza kazuistik

5.1.1 Kazuistika 1

Osobní údaje

Žena S. B., věk 35, vzdělání: VŠ

Osobní anamnéza

Žena S. B. se narodila v srpnu roku 1985 v pořadí druhá ze čtyř sourozenců, z nichž jeden je nevlastní. Její rodiče nyní spolu nežijí, ale rozvedení nejsou, otec má dítě s přítelkyní, matka se s tím nechce smířit a udržuje všechny včetně sebe ve vědomí, že s ní stále žije. Žena S. B. má s matkou pěkný vztah a má v ní oporu. V roce 2013 se vdala. Manžel je starší o čtyři roky. V manželství se jim narodili dva synové, v současné době věk 6 let a 3 roky. Pracuje, převážně z domova, v redakci nejmenovaného časopisu. Za dobu manželství vystudovala vysokou školu.

Rodinná anamnéza

Žena S. B. se vdala za svého manžela v roce 2013, po pětiletém vztahu. Žili v bytě, který byl ve výhradním vlastnictvím ženy S. B. Začátky vztahu s mužem byly normální, byl sice chorobně žárlivý, ale nechoval se agresivně. První tři roky se nehádali vůbec, pak začali hádky kvůli maličkostem, po pěti letech začaly první náznaky mužovy agresivity, možná byl agresivní již dříve, ale žena S. B. tomu nepřikládala takovou váhu. Následoval klidný rok. Posledních pět let se agresivita manžela začala zhoršovat, zpočátku k incident došlo jednou za čtvrt roku, pak byl zase klid, postupem času se však časový rozestup mezi jednotlivými incidenty zkracoval.

Žena S. B. byla psychicky a fyzicky týrána manželem nejméně od listopadu 2015. Obě děti byly přítomny útokům / napadení. Manžel trpěl chronickou žárlivostí, domácí násilí popíral, sváděl vinu na ženu S. B., říkal jí, že kdyby byla hodná a poslušná, nic by jí neudělal. Manžel ženě S. B. tvrdil, že hádky vyvolává ona, že odmlouvá, mluví s ním špatným tónem, že ho popichuje. Vadilo mu, že pracuje v noci, že se mu nevěnuje, že je stále na telefonu, přestože odesílala pouze pracovní emaily. Manžel měl finanční problémy a problémy s alkoholem.

Dříve se žena S. B. snažila muži postavit fyzicky, když do ní strčil nebo ji udeřil, ale jelikož byla fyzicky slabší, obrana byla bez významu. Poté se vždy raději stáhla do kouta, sedla si do dřepu na zem a řekla, aby ji nechal na pokoji. Často ji muž ani neuhodil, jen napřáhl ruku, aby se lekla. Vždy den po požití alkoholu byl protivný, měl špatnou náladu, muselo být vše podle něho, začal ženě S. B. nadávat sprostými slovy i před dětmi, urážel ji zhruba dvakrát až třikrát do týdne, a především o víkendu, když byli spolu doma.

Manžel se i jednou odstěhoval z bytu po tom, co ženu S. B. napadl a ona musela být ošetřena v nemocnici s naraženou rukou. Po pár dnech však ženu S. B. přemlouval, že se chce vrátit, že se změní, že se bude chovat hezky, nebude jí nadávat a bít, stýskalo se mu i po synech, proto žena S. B. jeho slibům uvěřila. Tři měsíce bylo vše v pořádku, ale potom však zase začal ženě S. B. vulgárně nadávat, postupně se intenzita jeho útoků začala stupňovat, občas do ní strčil, štípl ženu S. B. do zad či hrudníku, nakopl do zadku. Potom se žena S. B. rozhodla požádat soud o úpravu poměrů k nezletilým dětem s tím, aby synové byli svěřeni do její péče. Po tomto zjištění se chování manžela ještě zhoršilo, zakazoval ženě S. B. a dětem kontakt s rodiči, před dětmi jí sprostě nadával, dětem říkal, že máma lže, snažil se děti ovlivňovat, nedával ženě S. B. peníze na chod domácnosti, jen když byla „hodná“. Manžel po ženě S. B. vyžadoval dvakrát týdně projevy lásky, které jí však nešly, muž se cítil ostrčený, vyčítal jí, že ho nemá ráda, diktoval ženě S. B., kdy půjdou děti k babičce, žárlil, chtěl mít kontrolu nad ženou S. B., chtěl vědět, kam jde a s kým.

Žena S. B. dvakrát podala na manžela trestní oznámení pro podezření z trestného činu týrání osoby ve společném obydlí, a to v roce 2015 a 2016. Manžel byl vždy vykázán ze společného obydlí, v jednom případě bylo vykázání prodlouženo soudem na 1 měsíc. Poté se však vždy vrátil domů. Následně v obou případech byla věc překvalifikována na přešůpek proti občanskému soužití.

Žena S. B. začala i se syny navštěvovat intervenční centrum. Kluci začínali přebírat vzorce chování po otci, používali vulgarismy, chovali se hrubě, starší syn byl agresivní vůči bratrovi. Uzavřel se do sebe, byl úzkostnější, bál se o matku, ale pak ji fyzicky napadal. Šišlal, nechtěl o situaci mluvit, nenavazoval oční kontakt. V červnu 2017 žena S. B. podala žádost o rozvod. Odstěhovala se s dětmi ze svého bytu k matce a dala manželovi lhůtu na odstěhování, předávání dětí bylo vždy dramatické. Žena S. B. s dětmi navštěvovala dětskou psycholožku, chování dětí se postupně zlepšovalo.

Po odchodu se žena S. B. cítila být svobodná, nerozuměla tomu, proč jí tak dlouho trvalo odejít. Manželství nebylo dosud rozvedeno, jelikož úprava poměrů k nezletilým dětem dosud nenabyla právní moci, protože se manžel opakovaně odvolává.

5.1.2 Kazuistika 2

Osobní údaje

Žena K. J., věk 42, vzdělání: VŠ

Osobní anamnéza

Žena K.J. se narodila v listopadu roku 1975, má jednu mladší sestru, žila ve spořádané rodině, rodiče spolu žijí dodnes, mají harmonický vztah. Alkohol nepije, hodně kouří. V roce 2001 absolvovala vysokou školu. Vdala se dvakrát za stejného muže. Manžel narozen v roce 1975. V manželství se jim v roce 2005 narodila dcera, v současné době věk 13 let. Pracuje jako OSVČ – daňový poradce a účetní pro několik firem. Je finančně nezávislá.

Rodinný anamnéza

Žena K.J. se s mužem seznámila v roce 1995. Kvůli partnerovi odešla ze studií vysoké školy. Bydleli u jeho babičky a v roce 1996 se poprvé vzali. Roku 1999 se rozvedli, jelikož byla žena K.J. ve vztahu nespokojená, manžel pil, omezoval ji, žárlil. Po rozchodu ženě K.J. i jejím rodičům stále telefonoval, vyhrožoval jim, že je zabije. Pronásledoval ženu K.J. Zjistil, kde bydlí, a v opilosti hodil dlažební kostku do okna. Žena K.J. s rodiči podala trestní oznámení, ale nakonec ho stáhli, protože mu nechtěli kazit život. Potom byl nějakou dobu klid, oba si našli nové partnery, ale ani jednomu to nevyšlo.

Žena K.J. zapomněla na to ošklivé, co jí provedl, myslela si, že jí má bývalý manžel skutečně rád, ona ho opravdu milovala. V roce 2001 spolu začali znovu bydlet u rodičů ženy K.J. V roce 2002 se znovu vzali. Na chodu domácnosti se finančně podíleli oba. Žena K.J. mezitím dostudovala vysokou školu, začala pracovat a v roce 2005 porodila dceru. V tuto dobu manžel pracoval, zaměstnání různě měnil, byl pouze vyučen. Již v té dobu hodně pil, omezoval ji, vynucoval si sex. Žena K.J. krátce po porodu nastoupila do práce, vydělávala více peněz, manžel přišel o řidičský průkaz a jelikož pracoval jako řidič, nebylo zbylí, a proto zůstal s dcerou na mateřské dovolené. Žena K.J. rodinu finančně zajišťovala.

Větší problémy začaly po nastěhování do rodinného domu, který zakoupili společně na hypotéku. Manžel pil víc a víc, do domu si vodil kamarády. Dcera byla v neustálém kontaktu s alkoholiky a pochytila sprostá slova.

Po nástupu dcery do školky manžel začal pracovat, ale stále tvrdil, že ho práce vyčerpává a alkoholem se uvolňoval. Začal být nespolehlivý, z důvodu opilosti nebyl schopen vyzvedávat dceru ze školky. Neustále po ženě K.J. vyžadoval sex, když nechtěla, tak jí hlasitě pouštěl do ucha hudbu i několik hodin, než se mu podvolila. Tvrdil, že je to povinnost manželky.

V roce 2016 dal v práci výpověď a od té doby až do současnosti je nezaměstnaný. Veškeré výdaje za domácnost a hypotéku hradila žena K.J. ze svého příjmu. Každý den, když žena K.J. přišla z práce, musela uvařit večeři, pak muž vyžadoval sex, vulgárně jí nadával, vyčítal jí, že neumí uklidit, že neumí uvařit, že je k ničemu. Sex vyžadoval i v noci, když chtěla žena K.J. spát, když se nepodvolila, tak jí pouštěl hlasitou hudbu, hudba budila i dceru. Několikrát za ženou K.J. přišla i dcera a žádala matku, aby otci vyhověla a měly klid na spánek. Dcera byla i přítomna jejich pohlavnímu styku a otec jí potom poučoval o tom, že je to povinnost ženy vůči manželovi. Vždy byl manžel pod vlivem alkoholu.

Situace se začala postupně zhoršovat, manžel si přesně zjistil, jak dlouho trvá ženě K.J. cesta z práce domů, a když nepřišla v přesný čas, dostala vynadáno, kde se courá a s kým. Potom přišel s tím, že pro ženu K.J. bude jezdit do práce. Začal jí i postupně vyhrožovat, že kdyby ho opustila, tak ji zabije. S nikým se nesměla stýkat a nikomu tykat.

Poprvé byl incident napadení řešen policií v říjnu roku 2016, kdy manžel po ženě K.J. požadoval sex, ona však nechtěla, a tak ji začal tahat po schodech, žena K.J. křičela o pomoc, a proto dcera zavolala na policii. V tuto dobu ještě nedošlo k vykázání. Policisté ženě K.J. radili, ať se k manželovi nevrací, ale kvůli dceři, která měla tatínka ráda, se vrátila a situaci neřešila.

Od té doby začala navštěvovat intervenční centrum v Kladně. Když na to však manžel přišel, začal jí to zakazovat.

Žena K.J. si nepříznivou situaci doma kompenzovala cestováním. Vždy však musela muže brát s sebou, dovolenou si nemohla užít, protože manžel neustále pil a byl vůči ní agresivní. V případě, že by žena K.J. odjela s dcerou sama, vyhrožoval jí, že by ji nahlásil na policii pro únos dítěte. Žena K.J. byla zoufalá a zároveň i vyčerpaná.

V lednu 2017 se podařilo ženě K.J. a dceři utéct k rodičům, vypnuly si telefony, ale dcera to nevydržela, zapnula si telefon a otec jí zavolal a začal vyhrožovat, že podřízne všechny kočky, které měli doma, dcera se o ně bála, tak se obě vrátily.

Situace se chvíli zklidnila, když lékař manželovi řekl, že má cirhózu jater. Dva měsíce nepil a byl hodný. Potom ale začal pít znovu, žárlil, zakazoval ženě K.J. kamkoliv chodit, nesměla ani k rodičům, musela mu pořád hlásit, kam jde. Když se zmínila o rozvodu, vyhrožoval, že ji zabije.

Zvrat nastal opět v srpnu 2017, kdy zjistil, že byla žena K.J. v pracovní dobu na koupališti, což měla dovoleno od vedoucího ze zaměstnání. Začal ji obviňovat, že je mu nevěrná a že mu lže. Žena K.J. mu nemohla říct pravdu, protože se bála, že by ji nepustil. Od té doby ji zakazoval chodit do práce, vzala si raději volno, kolegové o ni měli starost, volali jí, zhubla 6 kilo. Manžel ji začal hlídat a začal za ní chodit i do práce, kde celý den seděl a koukal, co dělá. Musela říct svým kolegům, aby jí vykali a aby za ní nechodili do kanceláře. Byla psychicky na dně, toto se opakovalo dva dny. Potom si vzala raději dovolenou. Předtím jí také do práce pořád telefonoval, jezdil za ní svým autem a čekal na ni, až v práci skončí.

Následně odjeli žena K.J., manžel, dcera a její synovec na krátkou dovolenou do Paříže, kde ji již manžel zakázal chodit do práce, nedokázal pochopit, že žena K.J. potřebuje vydělávat peníze, když on nepracuje, dále jí vyhrožoval, že pokud by ho podvedla nebo by od něho odešla, tak ji zabije. Tam si žena K.J. uvědomila, že musí utéct ze společné domácnosti.

Měla z manžela velký strach, bála se, že jí ublíží, v bezpečí se necítila nikde, ani v práci, připadala si jako nesvéprávná, jeho chování ji ponižovalo a ubližovalo, v noci nespala, klepaly se jí ruce, neměla chuť k jídlu, hodně zhubla.

Žena K.J. využila šance, a když odvážela synovce sestře, utekla bez dcery k rodičům, věděla, že dceři manžel neublíží. Manžel den na to přijel i s dcerou k rodičům ženy K.J. a prostřednictvím dcery chtěl ženu K.J. přinutit, aby se vrátila, v autě měl s sebou nůž a dceři vyhrožoval, že jestli se nevrátí, tak všechny zabije. Žena K.J. se přemluvit nedala, druhý den jela ihned na policii podat trestní oznámení pro týrání osoby ve společném obydlí. Policie manžela vykázala, ona si pouze vzala nejnnutnější věci a s dcerou odjela zpět k rodičům. Podala návrh na svěření dcery do její péče a požádala o prodloužení lhůty vykázání, čemuž bylo vyhověno.

Žena K.J. se přestěhovala do nového bytu v Praze, našla dceři novou školu, aby je manžel nenašel. Od manželova kamaráda se dozvěděla, že ji muž chce opravdu zabít, že si na to koupil tři šroubováky a že je obě hledá, a až je najde, tak ji zabije. Manžel ji skutečně začal pronásledovat, zjistil, že užívá nové služební auto, objížděl Prahu a hledal, kam chodí dcera do školy. Ženu K.J. nekontaktoval, ale volal dceři, které řekl, co všechno o nich ví. Žena K.J. se strašně bála a když ho jednoho dne zahlédla v Praze, z obavy o svůj život utekla s dcerou do nákupního centra, zkontaktovala policii. Byl to boj o život, než ho policie zadržela. Manžel byl vzat do vazby a k soudu byla státním zástupce podána obžaloba pro zločin týrání osoby žijící ve společném obydlí, zločin vydírání, nebezpečné vyhrožování, nebezpečné pronásledování a přečin ohrožení pod vlivem návykové látky.

Žena K.J. také podala žádost o rozvod. Od února 2018 je žena K.J. rozvedená. Vlivem situace měla dcera problémy ve škole, matku neposlouchala, odsekávala, hodně byla ovlivněná otcem a někdy k němu tíhla více než k ženě K.J. Obě poté docházely k psychologce do intervenčního centra, aby se vyrovnaly s prožitým traumatem.

5.1.3 Kazuistika 3

Osobní údaje

Žena S. P., věk 28, vzdělání: základní

Osobní anamnéza

Žena S. P. se narodila v říjnu roku 1989, má mladšího bratra. Má dokončené základní vzdělání, studovala na SŠ veřejnosprávní, ale ze školy před maturitní zkouškou odešla. Je svobodná. Má dvě děti, věk 5 let a 18 měsíců. Momentálně je na rodičovské dovolené. S partnerem, který je o 3 roky starší, je ve vztahu 9 let. Žena S. P. kouří, alkohol a drogy užívá příležitostně. Její matka se nikdy neprovdala. S ženou S. P. má velmi dobrý vztah. Otec zemřel v necelém roce jejího života, byl závislý na toluenu, byl agresivní a její matku napadl v době těhotenství. Matka se léčila na psychiatrii, brala antidepressiva, našla si nového partnera, jejich partnerský vztah je pěkný a pevný. Náhradní otec ženu S. P. vychoval dobře, ale měl ráznou výchovu, proto odešla z domova k partnerovi, nyní má s náhradním otcem chladnější vztah.

Rodinná anamnéza

Žena S. P. partnera poznala v roce 2007, seznámili se přes internet za účelem sexu. Scházeli se půl roku. Přítel byl už v té době závislý na pervitinu a kouřil marihuanu. Poté

odjel pracovat do Anglie. Po 2 letech se vrátil, protože měl pracovní úraz. Opět spolu navázali kontakt a v roce 2010 spolu začali žít. Partner ženu S. P. seznámil s drogami a od té doby je příležitostně užívá, hlavně pro zpestření sexu. Partner od návratu z Anglie nepracoval, nebyl veden na úřadu práce, měl odškodné za pracovní úraz. Žena S. P. neukončila střední školu a před maturitou odešla, začala pracovat ve společnosti Lego, veškeré peníze však odevzdávala partnerovi. Byt, v kterém žili, byl společně pronajatý, nájemní smlouva sepsána na partnera, partner zajišťoval veškeré výdaje za domácnost. Žena S. P. v té době nepřišlo zvláštní, že musela odevzdávat veškeré své finance. Jejich vztah byl v pořádku do narození syna v roce 2012, žádné fyzické násilí do té doby nebylo, občas vzájemné nadávky. Dítě bylo neplánované, partner děti nechtěl, byl to pro něj šok. Po narození syna partner ženu S. P. začal slovně i fyzicky napadat. Měl i problémy s alkoholem. Situace se ještě zhoršila po nevěře, ke které došlo v roce 2015 ze strany ženy S. P. Partner ji začal neustále kontrolovat, kontroloval telefon, facebookový účet, často jí nevěru vyčítal a připomínal. Zvýšila se i jeho žárlivost. Jelikož žena S. P. má problémy s vyřizováním záležitostí na úřadě, nedokázala zařídit porodné, vše musel vyřídit muž. A jelikož mu lhala, že vše zařídila, došlo ke konfliktu, začal jí vyhazovat věci z okna a nakonec ji udeřil pěstí do oka. To bylo první fyzické napadení. Na ošetření nebyla. Neustále jí vyčítal, že je neschopná. Jeho agresivita se začala stupňovat, jednou zjistil, že si žena S. P. dopisuje s mužem a byla opět napadena, partner ji chytil pod krkem a vulgárně jí nadával, vyhodil ji z bytu. Několikrát se žena S. P. od partnera odstěhovala, a to buď k matce, nebo do azylového domu, ale pokaždé se vrátila kvůli prosbám partnera a své závislosti na něm. Vždy po jejím návratu byl 14 dní klid, ale pak se vše vrátilo do starých kolejí a útoky se stupňovaly i kvůli maličkostem. Partnerovi vadilo, že je špatně umytý dřez, vyčítal jí, že je slepá (žena S. P. má oční vadu od narození), že je neschopná. Když nebylo vše podle jeho představ, došlo ke konfliktu, když šlo o fyzické napadení, tloukl ji pěstmi do rukou, až jí způsobil hematomy, několikrát ji chytil pod krkem a pak odhodil. Vzteky jí několikrát rozbil telefon. Mezitím se narodila dcera, taktéž ze strany partnera nechtěná. Jelikož jim hrozilo odebrání dětí, vyhrožoval ženě S. P., že ji zabije, jestli o děti přijdou. U konfliktů mezi rodiči byl přítomen i jejich syn. Partner se o děti vůbec nestaral, nezajímal se o ně, pouze je zajišťoval finančně. Žena S. P. na něm byla finančně závislá. Odevzdávala mu celý rodičovský příspěvek. Partner se živil nelegální činností, a to prodejem drog, přechováváním kradených věcí a dále si na černo vydělával opravováním vozidel. Když si to žena S. P. zasloužila, dostala kapesné. Situace se vyhrotila do té míry, že ženě S. P. sebral klíče od bytu a pouštěl ji dovnitř po domluvě. K ženě S. P. byl milý pouze po sexu, který musela iniciovat ona. Na jednu stranu se bála, aby o něj nepřišla, protože na

něm byla finančně závislá a neměla kam jít, na druhou stranu se ho však bála a soužití jí nevyhovovalo. Chtěla odejít, ale nebyla nikdy dost silná.

Žena S. P. začala využívat služeb intervenčního centra roce 2015, ale na naléhání partnera, tam přestala docházet, opět obnovila spolupráci v roce 2017. Podala návrh na svěřeni dětí do péče. U syna se, vlivem domácího násilí, objevily výchovné problémy, začala se u něj projevovat agresivita vůči matce i sestře. Jeho chování bylo chladnější.

Partner byl v červenci 2017 poprvé vykázán ze společného obydlí, po svém návratu však začal být opět agresivní, vulgárně jí nadával hrubými výrazy a rovněž ženě S. P. vyhrožoval, že ji zabije, zapálí a podřízne, byl policií zadržen a opakovaně vykázán. Na základě předběžného opatření soudu byla lhůta vykázání prodloužena o 1 měsíc. Zločin týrání osoby žijící ve společném obydlí nebyl neprokázán. Státním zástupcem podána obžaloba pouze pro přečin nebezpečné vyhrožování. V prosinci 2017 odsouzen.

5.1.4 Kazuistika 4

Osobní údaje

Žena J. Ž., věk 49, vzdělání: vyučena

Osobní anamnéza

Žena J. Ž. se narodila v březnu 1969 v pořadí třetí ze sedmi sourozenců, jeden sourozenec měl jiného otce. Vyučila se jako prodavačka a celou dobu pracovala jako prodavačka. Rodiče se rozvedli, když jí bylo 10 let. Matka i otec všechny děti fyzicky trestali, týrali hlady a vulgárně jim nadávali. Matka se podruhé vdala. Nevlastní otec ji od 12 let pohlavně zneužíval. S nikým z rodiny není v kontaktu. Byla dvakrát vdaná, z prvního manželství, které trvalo deset let, má dvě děti, syn věk 28 a dcera věk 26. Žijí již samostatně. Z druhého manželství má dva syny, věk 15 a 12 let. Muž o sedm let starší, manželství trvalo patnáct let. Rozvedená od ledna 2018.

Rodinná anamnéza

Žena J. Ž. manžela poznala v roce 2001. V té době se léčil ze závislosti na alkoholu po tom, co mu a jeho první manželce zemřelo dítě. Žena J. Ž. byla také rozvedená. Chtěla muže udělat šťastným, bylo jí ho líto. V roce 2002 se vzali, první syn se narodil v roce 2003 s vrozenou vadou močového měchýře a ledvin, druhý syn se narodil v roce 2006, zdrav. Žena J. Ž. pečovala o staršího syna celodenně 13 let. Neměla žádné kamarádky, byla pořád doma,

starala se jen o rodinu. Manželství normálně fungovalo. Společně žili v rodinném domě, který zdědil manžel.

V roce 2015, kdy už syn nepotřeboval celodenní péči, začala žena J. Ž. znovu pracovat. Muži se to však nelíbilo, chtěl, aby si vybrala práci, kterou jí on schválí. Hlavní důvod byla ale žárlivost. Manžel ženu J. Ž. chodil neustále do práce kontrolovat, začal jí vyčítat, že se směje na zákazníky. Kolikrát ani nevěděla, že ji sleduje a pak jí doma dělal scény, protože byla milá na zákazníky. V práci si našla kamarádku a manžel jí vždy vyčítal, když se chvíli zdržela, nebo když šly spolu na kávu, tak ji vyslýchal, kam jde, proč tam jde, kdy přijde. Poté ji i sledoval, nevěděla, kdy a kde se objeví, byla z toho nervózní. Stále ji hlídal, chtěl, aby byla jen doma. Poslouchala ho, tak potom byl klid.

V září roku 2015 si žena J. Ž. vydobyla, že chce navštěvovat taneční pro dospělé, manžel jí odmítl dělat doprovod, tak začala chodit sama. Nejprve ženě J. Ž. nevěřil, že do tanečních vůbec chodí, začal ji sledovat. V tanečních žena J. Ž. potkala muže, který jí nejdříve dělal tanečního partnera, ale nakonec spolu začali mít bližší vztah. Chtěla se rozvést. Manžel to zjistil. Začal víc pít alkohol, neustále z hospody chodil v podnapilém stavu. Žena J. Ž. i děti se ho bály. Zakazoval ženě J. Ž. chodit ven, tvrdil, že je to jeho byt, takže nikam nesměla. Když zjistil, že byla venku, nadával jí, plival po ní, vyhrožoval jí, že se nedožije rána. Žena J. Ž. byla psychicky na dně. Začátkem roku 2016 to již bylo nesnesitelné. Především žárlivost manžela. Proto se s přítelem rozešla a chtěla zase žít normálně s manželem. Z důvodu manželova tyranizování neměla žena J. Ž. zájem mít s ním pohlavní styk. Ten si však i přes nesouhlas ženy J. Ž. styk fyzicky vynutil, k tomuto došlo nejméně v pěti případech. Následně si žena J. Ž. na podzim roku 2016 našla nové zaměstnání, s tím manžel souhlasil, takže byl relativně klid. Jelikož nebyla manželovi přístupná, neustále jí vyčítal taneční, stále pil, vulgárně jí nadával, házel věcmi. Ženě J. Ž. se začalo po bývalém příteli stýskat, a tak se začali opět stýkat. Manžel čím dál víc pil, neustále ženě J. Ž. něco vyčítal, nadával jí, urážel ji a psychicky ponižoval. Zatínal ruku v pěst a říkal, že zaslouží ztřískat, děti brečely a bránily matku, aby ji nezbil, nikdy ji však neuhodil. Říkal, že žena J. Ž. ho trápila rok a půl, takže teď ji bude týrat on. Začátkem roku 2017 žena J. Ž. podala žádost o rozvod a návrh o svěření dětí do péče. Nový partner byl její psychickou podporou. Manžel jí to neustále vyčítal, jednou pod vlivem alkoholu zavolal na ženu J. Ž. policii, aby ji vyhodili z domu. Když byla žena J. Ž. u výslechu, několikrát jí manžel volal a nevěřil, že je opravdu na policii. Následně byl vykázán. Žena J. Ž. požádala o prodloužení vykázání, které však nebylo vyhověno. Žena J. Ž. začala tou dobou navštěvovat intervenční centrum. Mezitím došlo k prodeji domu, kde

bydleli a následně koupili bytu, kam se žena J. Ž. s dětmi nastěhovala. Manžel ji po ukončení vykazání neustále vyhledával a chtěl se k nim nastěhovat. Nedával jí peníze na děti. Neustále jí volal, psal, navrhoval jí, že by se k sobě mohli znovu vrátit. Žena J. Ž. však měla strach z jeho chování a řečí, a proto nechtěla. Synové to špatně nesli, byli dost zakřiknutí, společně s matkou chodili do intervenčního centra k psychologovi.

Manžel ženy J. Ž. byl prošetřován policií pro zločin týrání osoby žijící ve společném obydlí a zločin znásilnění. V srpnu 2017 však žena J. Ž. vypověděla na policii, že se rozešla se svým přítelem a s manželem se dohodli, že spolu budou opět žít a ukončí rozvodové řízení. Uvedla, že se necítí být obětí trestného činu, že intenzita týrání nebyla tak velká, že bylo pochopitelné, že manžel žárlil a že ji chtěl mít jen pro sebe, ke znásilnění prý nedošlo, protože špatně vyjádřila svůj nesouhlas. Prošetřovaný skutek byl oznámen na Magistrát města Kladna k projednání přestupku.

Od ledna 2018 je žena J. Ž. rozvedená.

5.1.5 Kazuistika 5

Osobní údaje

Žena F. M., věk 78, vzdělání: vyučena

Osobní anamnéza

Žena F. M. se narodila v dubnu roku 1940 jako prvorozená ze dvou sourozenců. Ženu F. M. vychovávali prarodiče. Matka se ženě F. M. ani sourozencům nevěnovala, měla zálibu v mužích. Otce žena F. M. nepoznala. Po smrti prarodičů byla žena F. M., ve svých 12 letech, umístěna do dětského domova. Tam byla do 14 let. Poté se vyučila, nejčastěji pracovala jako servírka, ale své profese často střídala. Má dvě děti, syna 54 let a dceru 48 let. Od prvního partnera, otce svého syna, žena F. M. odešla ještě v těhotenství. Jednou se vdala, manžel si jejího syna vzal za vlastního a poté se jím narodila dcera. Žena F. M. má tři vnoučata, jedno ze strany syna a dvě ze strany dcery. Od roku 1989 je vdova. Je v důchodu. Nekouří, alkohol pije příležitostně. Žije v bytě, který má v osobním vlastnictví.

Rodinná anamnéza

Žena F. M., po smrti svého manžela, žila ve svém bytě sama. Pak měla rok přítele, kterého si do bytu nastěhovala, ale po jejich rozchodu byla zase sama. Od roku 1995 s ní v bytě žije její syn, který se k ženě F. M. nastěhoval po rozvodu. Důvod jeho rozvodu byla nadměrná

konzumace alkoholu. Syn u ženy F. M. od té doby žil střídavě, vždy si našel přítelkyni, odstěhoval se k ní, ale potom se zase kvůli pití alkoholu rozešli a vrátil se k matce. Poslední tři roky žije u ženy F. M., která syna vždycky vezme zpátky k sobě. Žena F. M. platí nájem, syn jí přispívá na jídlo, má ale dluhy.

Od ledna 2017 začal ženu F. M. syn fyzicky napadat. Předtím docházelo pouze k slovnímu napadání a urážkám. K těmto incidentům dochází vždy pod vlivem alkoholu. Syn ženy F. M. je neléčený alkoholik. Pracoval jako ošetřovatel v pečovatelské službě, když byl v práci, tak nepil, ale ihned po práci si zakoupil víno a začal pít. K násilí docházelo nepravidelně, vždy pod vlivem alkoholu, jedenkrát až dvakrát za měsíc, když mu žena F. M. domlouvala. Syn začal být vzteklý a agresivní. Žena F. M. pak musela být zticha, napadání nesouviselo s chováním ženy F. M., ale kvůli nevydařenému partnerskému vztahu. Na ženě F. M. si vybíjel svoji zlobu. Vždy z ničeho nic chytl ženu F. M., když seděla v křesle za ruce nad lokty, které ji vši silou mačkal dozadu, někdy ji přitom bil otevřenou dlaní přes vlasovou část hlavy, tímto jednáním jí většinou způsobil hematomy na rukou a pohmožděniny na hlavě, nejméně v jednom případě ženu F. M. přitiskl ke zdi, držel ji a křičel na ni, ať drží hubu, nebo že ji zabije. Na prosby ženy F. M., že ji to bolí, nereagoval, nejméně v jednom případě si na ženu F. M., když ležela v posteli, sedl obkročmo a koleny ji tlačil na ruce, když mu žena F. M. říkala, že se dusí, říkal jí, že kdyby umřela, bylo by to lepší a byt by byl jeho. Syn, když byl střízlivý, tak si nepamatoval, co se stalo, nedokázal říct, proč to dělá. Žena F. M. se nikomu nesvěřila, nenechala se ošetřit. Syna se bála. Až jednoho dne, když byla psychicky vyčerpaná, svěřila se dceři.

Policie syna vykazala na 10 dní a na základě žádosti o prodloužení lhůty vykazání byla lhůta soudem prodloužena o 1 měsíc. Dcera ženy F. M. zkontaktovala i intervenční centrum. Jelikož se žena F. M. nachází ve vývojovém stádiu pozdního stáří, začíná zapomínat a začíná se u ní objevovat počínající demence, chtěla dcera ženě F. M. pomoci, aby se již napadání neopakovala, nechtěla, aby se její bratr k ženě F. M. vrátil a chtěla, aby mu soud zrušil trvalého bydliště u ženy F. M.

Žena F. M. však, 10 dní před ukončením vykazání, syna vzala zpátky. Za doby vykazání byla se synem v telefonickém kontaktu, sama mu i volala, otevřela mu dveře, když k ženě F. M. přišel, a pustila ho do bytu. Vždycky syna omlouvala. Dceři s vnučkou, které ženě F. M. chtěly pomoci, lhala a zatajila kontakt se synem, což dcera zjistila z výpisu hovorů. Ke zrušení trvalého bydliště nedošlo. Jelikož žena F. M. i její syn mařili rozhodnutí soudu o vykazání, byl skutek kvalifikován jako přestupek. Policií je syn prošetřován pro zločin

Týrání osoby žijící ve společném obydlí, který dosud nebyl ukončen, ale dle znaleckého posudku z psychologie ženy F. M. vykazuje známky týrané osoby.

Žena F. M. má k synovi rozpolcený vztah. Bojí se ho, pokud je pod vlivem alkoholu. Pokud je střízlivý, je obezřetná, ale nebojí se ho. Při řešení obtíží se synem, dochází celkově ke zhoršování zdravotního i psychického stavu ženy F. M.

V současné době stále spolu žijí, žena F. M. syna vyhodit nechce, má ho ráda, ale zároveň se ho bojí, protože nikdy neví, kdy začne být agresivní. Syn, když je střízlivý, tak slibuje, že už to neudělá, ale když začne pít, začne být vzteklý, a tak je žena F. M. raději potichu. Sice na ni křičí, ale v současné době ji nenapadá.

5.1.6 Samotná analýza kazuistik

Analýza kazuistiky č. 1

Ohroženou osobou je žena, vysokoškolačka, věk 35 let a její dvě nezletilé děti, které byly svědky domácího násilí. K domácímu násilí začalo docházet až v manželství po cca pěti letech. Napadání probíhalo za přítomnosti nezletilých synů. Hlavním startérem agresivity byla převážně žárlivost a alkohol. Domácí násilí trvalo pět let. Agresivita muže se stupňovala a útoky se opakovaly. V tomto případě se vyskytovala kombinace forem násilí fyzického, psychického, sociálního, ekonomického i sexuálního. Vulgární nadávky, ponižování, zakazování kontaktu s rodinou, nepřispívání na chod domácnosti, vyžadování sexu. Žena byla lapena v cyklu domácího násilí. Odchodu se obávala kvůli výhrůžkám. Manžel jedenkrát vykázán. Žena následně začala spolupracovat s intervenčním centrem, nakonec se jí podařilo ze vztahu odejít, podala trestní oznámení na manžela pro přečin týrání osoby žijící ve společném obydlí, skutek nebyl prokázán, věc odevzdána jako přestupek. Žena zažádala o svěřeni dětí do své péče a také o rozvod, který dosud neproběhl z důvodu nenabytí právní moci rozsudku o svěřeni dětí do péči matky. Domácí násilí se podepsalo na psychice a chování dětí.

Analýza kazuistiky č. 2

Ohroženou osobou je žena, vysokoškolačka, věk 42 let a její nezletilá dcera. V tomto případě vztah nebyl ideální ihned od začátku. Hlavním startérem násilí byl alkohol a žárlivost. Přesto se za muže dvakrát vdala. Největší problémy začaly v druhém manželství po cca pěti letech. Manželova agresivita se začala stupňovat vlivem rostoucí konzumace alkoholu. Žena byla týrána především psychicky, sexuálně a následně i sociálně, a to po dobu

deseti let. Byla ponižována, nucena k sexu, kontrolována, bylo jí zakazováno chodit do práce. K násilí docházelo i před jejich nezletilou dcerou. Následně začalo docházet i k vyhrožování zabitím. Žena nebyla ze strachu schopná odejít. Následně však vyhledala pomoc v intervenčním centru. Nakonec svou situaci vyřešila útekem, muže nechala vykázat, podala trestní oznámení pro týrání osoby žijící ve společném obydlí. Muž vazebně stíhán pro několik trestných činů, dosud nebyl pravomocně odsouzen. Žena podala žádost o svěřeni dcery do své péče a také žádost o rozvod, našla si nové bydliště. V současné době je již rozvedená, trpí syndromem týrané ženy a vliv domácího násilí se podepsal i na chování dcery.

Analýza kazuistiky č. 3

Ohroženou osobou je žena se základním vzděláním, věk 28 let, a její dvě nezletilé děti. Vztah u tohoto páru byl v pořádku do doby narození syna, které bylo ze strany partnera nechtěné, což byl hlavní startér domácího násilí. K domácímu násilí začalo docházet po cca třech letech. Žena byla partnerem fyzicky, psychicky i ekonomicky týrána. Partner jí vulgárně nadával, ponižoval ji, dohlížel na veškeré výdaje rodiny. Agrese nabírala na intenzitě kvůli požívání drog, alkoholu a následně i narozením dalšího nechtěného dítěte. K napadání docházelo před oběma dětmi. Žena situaci snažila vyřešit několika odchody, ale vždy se po naléhání vrátila, k partnerovi měla rozpolcený vztah, na jednu stranu se ho bála, na druhou stranu věděla, že je na něm ekonomicky závislá. Začala využívat služeb intervenčního centra, podala žádost o svěřeni dětí do své péče. Partner opakovaně vykázán, stíhán pro přečin týrání osoby žijící ve společném obydlí a nebezpečné vyhrožování, odsouzen pouze pro přečin nebezpečné vyhrožování. U staršího dítěte se následkem domácího násilí objevily výchovné problémy a agresivita. Žena situaci začala řešit v době vykázání, kdy si začala hledat nové bydlení.

Analýza kazuistiky č. 4

Ohroženou osobou je žena, vzdělání s výučním listem, věk 49 let, a její dvě nezletilé děti. K domácí násilí začalo docházet v manželství po třinácti letech, vyskytovalo se ve formě psychického, sociálního a sexuálního násilí, manžel ženě vulgárně nadával, ponižoval ji, vyhrožoval, kontroloval, sledoval a několikrát i znásilnil. Manžel se nedokázal vyrovnat s nástupem manželky do zaměstnání, chtěl ji mít doma pouze po sebe. Hlavním spouštěčem domácího násilí byla žárlivost podpořená alkoholem. Žena nejprve tyto problémy začala řešit mileneckým vztahem, nakonec se však rozhodla udržet rodinu a příkoří snášet. I v tomto případě vztah prošel všemi fázemi domácího násilí, usmiřováním, nárůstem napětí

a vyhocením situace. Žena začala navštěvovat intervenční centrum i s dětmi, které domácí násilí špatně psychicky nesly. Následně podala žádost o svěření synů do své péče, žádost o rozvod, a i trestní oznámení na manžela pro přečin týrání osoby žijící ve společném obydlí a znásilnění. Muž byl vykázán ze společného obydlí. Žena celou situaci vyřešila odchodem do nového bytu a návratem k partnerovi, který jí byl psychickou podporou. Po nějaké době však situaci přehodnotila a vrátila se k manželovi pro udržení rodiny, na policii vypověděla, že se necítí být obětí trestného činu. Prošetřovaný skutek odevzdán jako přestupek. Žena je v současné době již rozvedená, zdali stále žije se svým bývalým manželem, se nepodařilo zjistit.

Analýza kazuistiky č. 5

V tomto případě docházelo k domácímu násilí ve vztahu syn a matka (senior). Tedy ohrožená osoba je žena, věk 78 let, vzdělání s výučním listem. K útokům začalo docházet po cca třech letech a to opakovaně po dobu jednoho roku. Startérem agresivity syna byla závislost na alkoholu a jeho neúspěch v osobním životě. K násilí docházelo v kombinaci forem psychického a fyzického napadání, kdy matce vulgárně nadával a fyzicky ji napadal, a to vždy pod vlivem alkoholu. Žena se dlouhou dobu nikomu nesvěřila, syna vždy omlouvala a chránila. Poté vše řekla dceři a podala oznámení na syna pro týrání osoby žijící ve společném obydlí. Syn byl jedenkrát vykázán, matka však dobu vykázání nedodržela, sama synovi volala a pustila ho do bytu, což bylo kvalifikováno jako přestupek. Nyní je syn stíhán na svobodě pro přečin týrání osoby žijící ve společném obydlí, prozatím nebyla podána obžaloba k soudu. Žena vykazuje znaky týrané osoby a je vlivem domácího násilí ve špatném zdravotním stavu, přesto syna nechává nadále u sebe bydlet.

Tabulka 1 Analýza kazuistik

	Kazuistika 1	Kazuistika 2	Kazuistika 3	Kazuistika 4	Kazuistika 5
pohlaví	žena	žena	žena	žena	žena
věk	35	42	28	49	78
vzdělání	VŠ	VŠ	ZŠ	vyučena	vyučena
agresor	manžel	manžel	druh	manžel	syn
děti/počet	ano/2	ano/1	ano/2	ano/2	ne/0
forma DN	psychická fyzická sociální ekonomická sexuální	psychická sociální sexuální	psychická fyzická ekonomická	psychická sociální sexuální	psychická fyzická
vykázání	jednorázové	jednorázové	opakované	jednorázové	jednorázové
Příčina - startér DN	žárlivost alkoholismus	žárlivost alkoholismus	nechtěné rodičovství alkoholism us a drogy	žárlivost alkoholismus	neúspěch v osobním životě alkoholismu s
Způsob ukončení – právní kvalifikace	přestupek	trestný čin	trestný čin	přestupek	trestný čin

Shrnutí

Z uvedených případů vyplývá, že obětí domácího násilí se může stát kdokoliv, nezáleží na věku, vzdělání ani profesi. Může jít o ženy vdané či pouze v partnerském vztahu nebo o seniory, kdy však převažují ženy vdané. Ve většině případů jsou domácímu násilí přítomny děti, které se také stávají oběťmi. Ženy se převážně, ve snaze udržet rodinu, přesvědčují o tom, že se partner změní a vše bude lepší, nedokážou rozeznat mez únosnosti, i když mají strach z partnera, ve vztahu zůstávají. Neuvědomují si, že ubližují nejen sobě, ale hlavně dětem, jelikož jsou hodně citlivé a následky si ponese mnohdy po celý život. Naivita těchto žen může být dána jejich nevyzrálostí, ale i ekonomickou, sociální, emociální a někdy i sexuální závislostí. Snaží se důvěřovat partnerům, jejich slibům, ale jsou poté vtaženy do opakovaného cyklu domácího násilí. Příčiny vzniku domácího násilí jsou podmíněny nejrozličnějšími faktory, ale nejčastějším urychlovačem vzniku domácího násilí je alkoholismus a žárlivost, díky nimž se agresivita násilníků stupňuje.

Většině žen pomáhají otevřít oči pracovníci intervenčního centra, v nichž opět získají sebedůvěru a sílu nepříznivou situaci začít řešit, podat trestní oznámení, žádost o rozvod a zažádat o svěření dětí do své péče. Velkou roli hraje i institut vykázaní, neboť v této ochranné době ženy zjistí, jaké to je žít bez tyranizování a možnosti rozhodovat o svém životě.

5.2 Statistické srovnání dat OOP kontra ČR

V druhé části výzkumu bude provedeno srovnání statistických údajů vybraného OOP s celorepublikovými údaji za roky 2016 a 2017. Roky 2016 a 2017 byly zvoleny z důvodu nízkého počtu vykázaní na vybraném OOP za jeden rok. Ke zpracování údajů a následnému srovnání byly použity přehledné grafy. Bude provedeno porovnání počtu jednorázového vykázaní a opakovaného, počtu vykázaní osob podle pohlaví, počtu ohrožených osob podle věku, vztahu k násilné osobě a počtu vykázaní podle přítomnosti dětí v rodině násilné osoby.

5.2.1 Statistiky OOP

Rok 2016

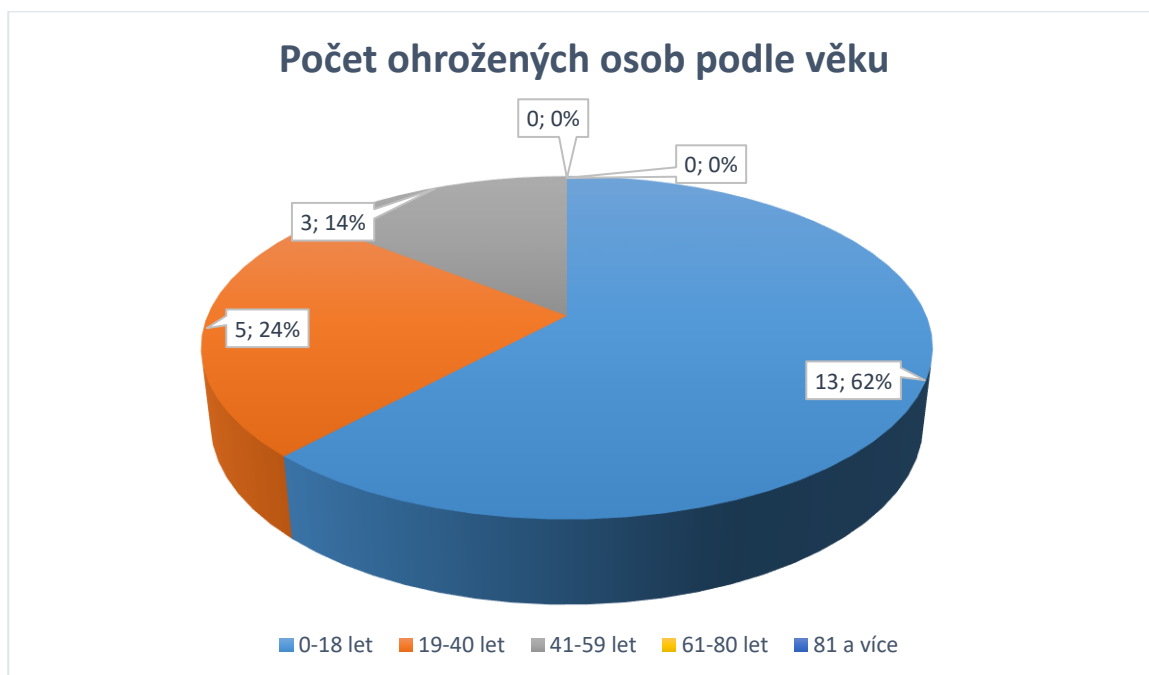
Obrázek 1 Počet vykázaní za rok 2016 na OOP

V roce 2016 došlo k 8 případům jednorázového vykázaní, z nichž ani v jednom případě nešlo o vykázaní opakované, viz obrázek 1.

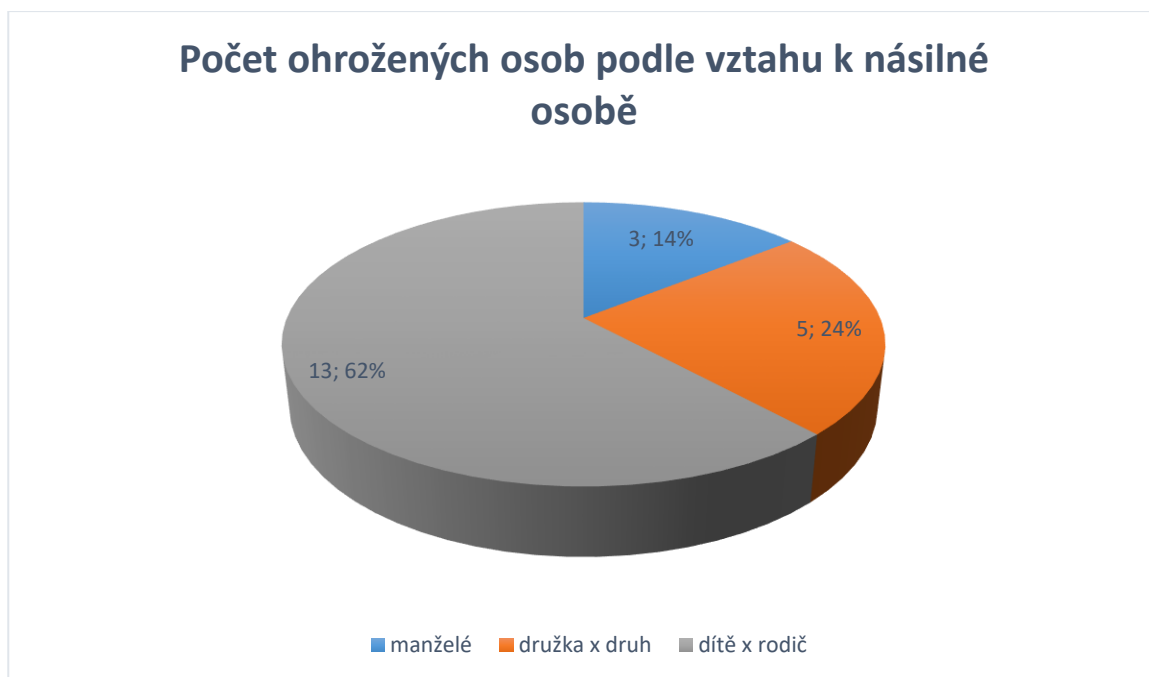
Obrázek 2 Počet vykázaní podle pohlaví na OOP

Z celkového počtu 8 vykázaní bylo vykázáno 8 mužů, k vykázaní ženy nedošlo, viz obrázek 2.

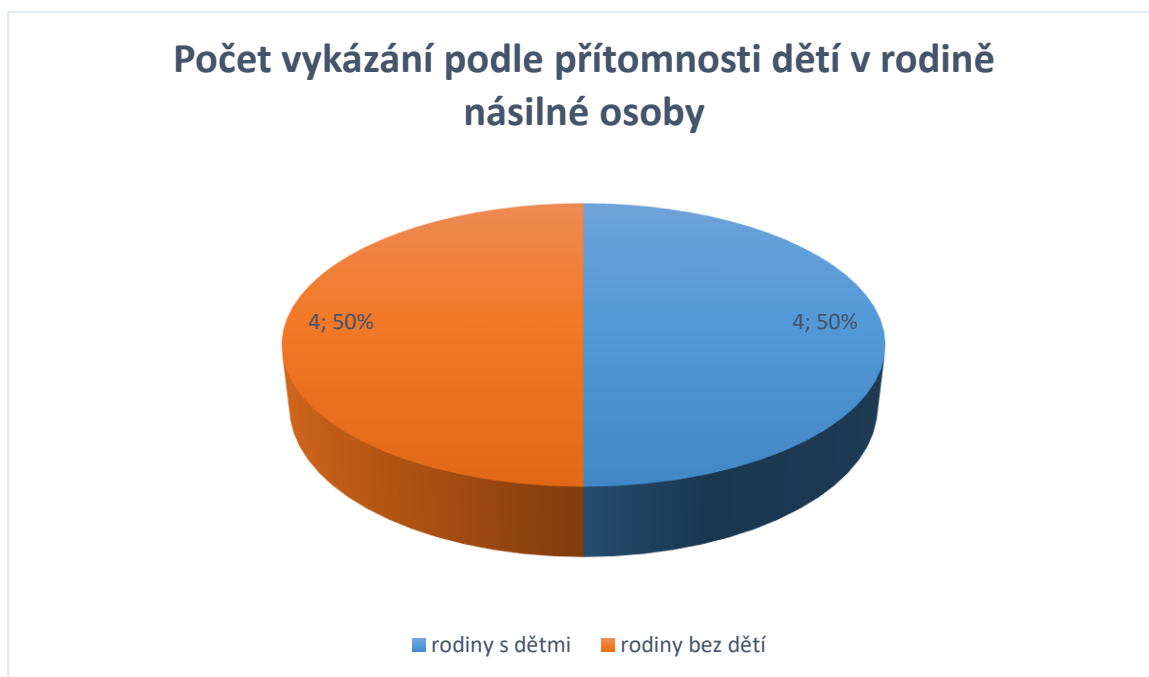
Obrázek 3 Počet ohrožených osob podle věku na OOP

V rámci 8 případů vykázaní bylo ohroženo celkem 21 osob - 13 ohrožených osob ve věku 0-18 let, 5 ohrožených osob ve věku 19-40 let a 3 ohrožené osoby ve věku 41-59 let, viz obrázek 3.

Obrázek 4 Počet ohrožených osob podle vztahu k násilné osobě na OOP

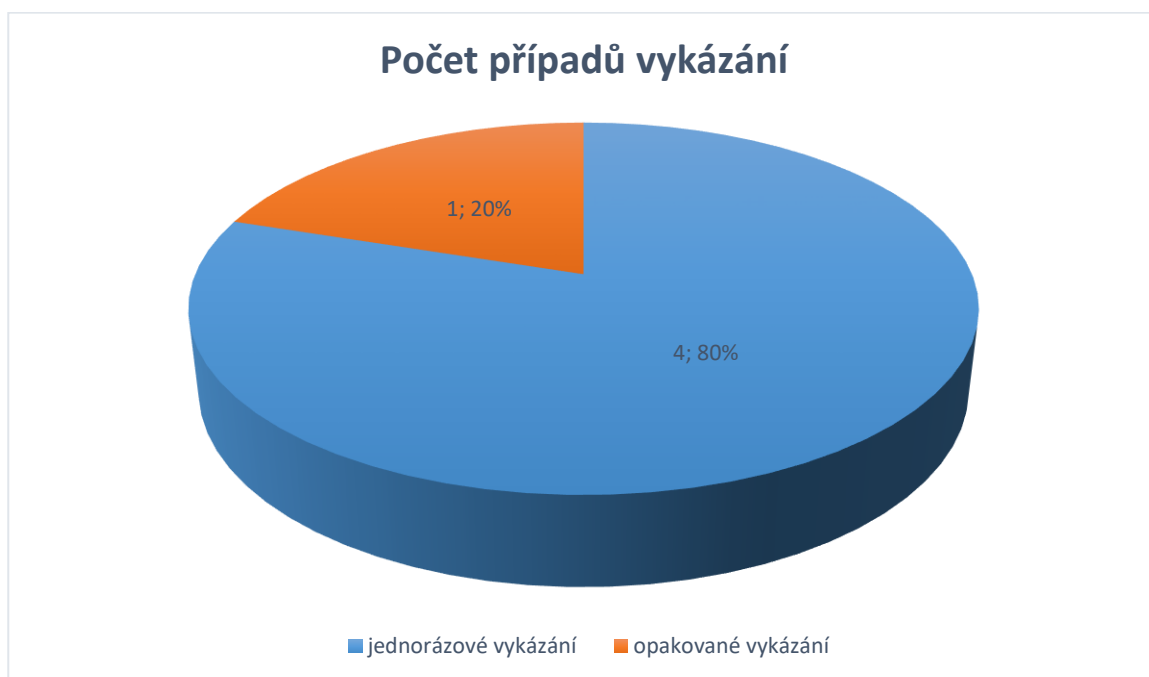
Obrázek 4 zobrazuje počet ohrožených osob ve vztahu k násilné osobě. Z počtu 21 ohrožených osob bylo 13 osob ve vztahu dítě x rodič (agresor), 3 osoby ve vztahu manželé a 5 osob ve vztahu družka x druh (agresor).

Obrázek 5 Počet vykázaní podle přítomnosti dětí v rodině násilné osoby na OOP

Ve 4 případech vykázaní šlo o rodiny s dětmi, ve zbylých 4 případech se jednalo o rodiny bez dětí, viz obrázek 5.

Rok 2017

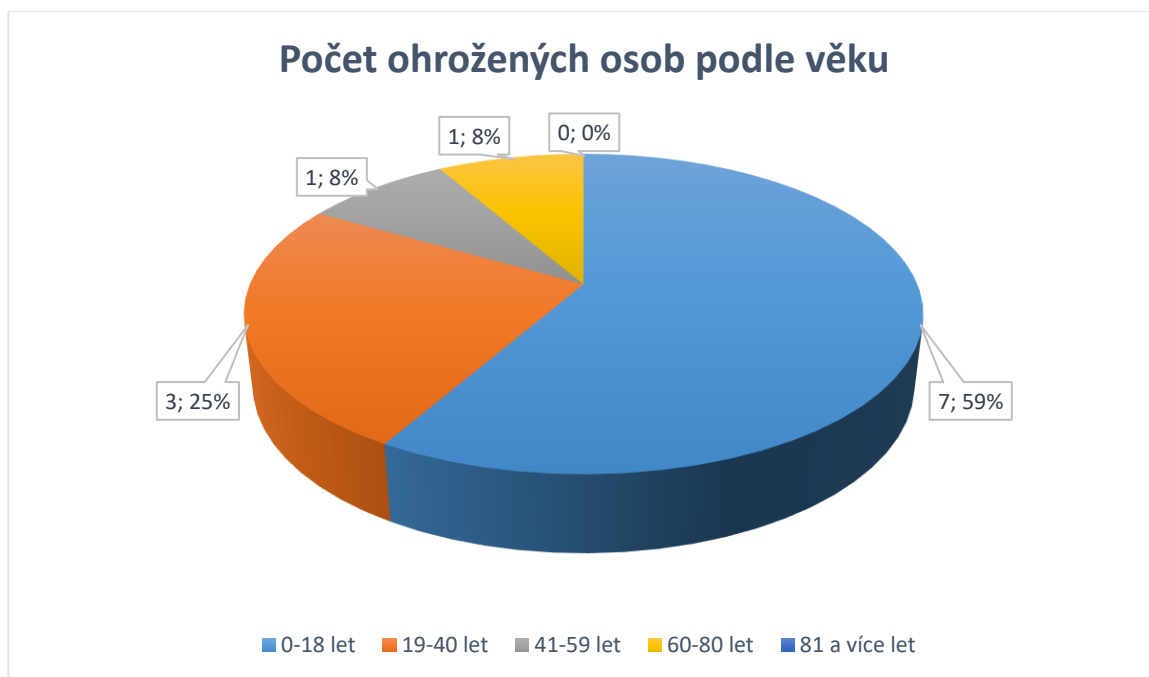
Obrázek 6 Počet případů vykázání za rok 2017 na OOP

V roce 2017 došlo k 5 případům vykázání, z nichž 1 vykázání bylo opakované, viz obrázek 6.

Obrázek 7 Počet vykázání podle pohlaví na OOP

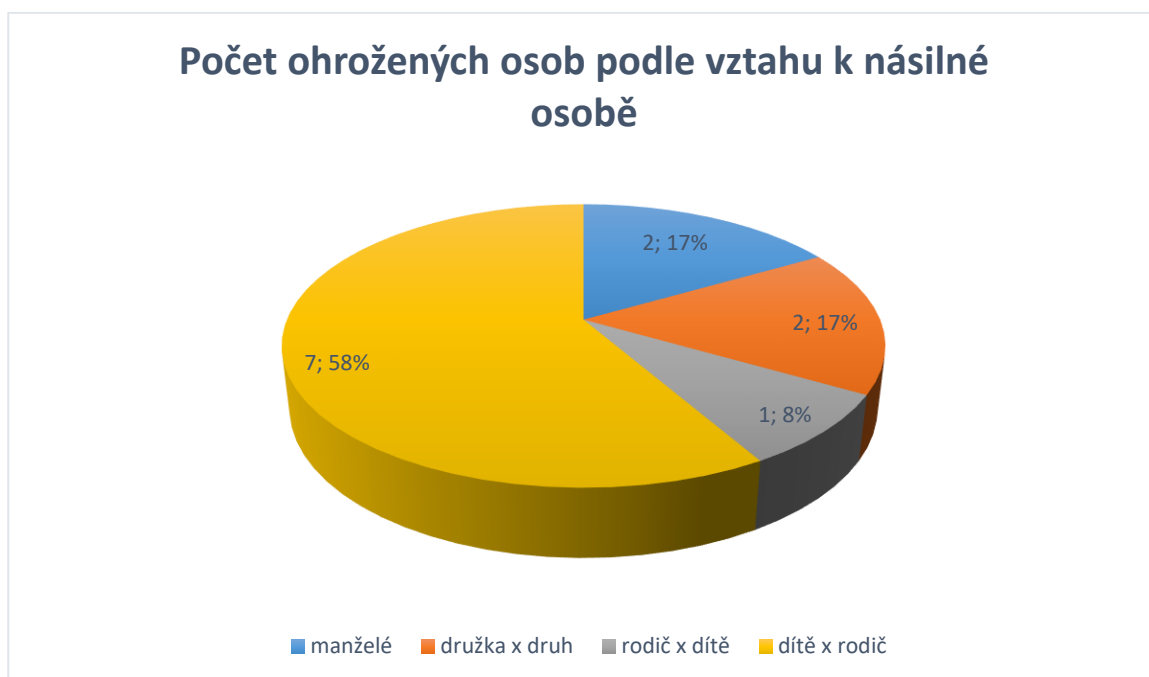
Z celkového počtu 5 případů vykázání, bylo vykázáno 5 mužů, k vykázání ženy nedošlo, viz obrázek 7.

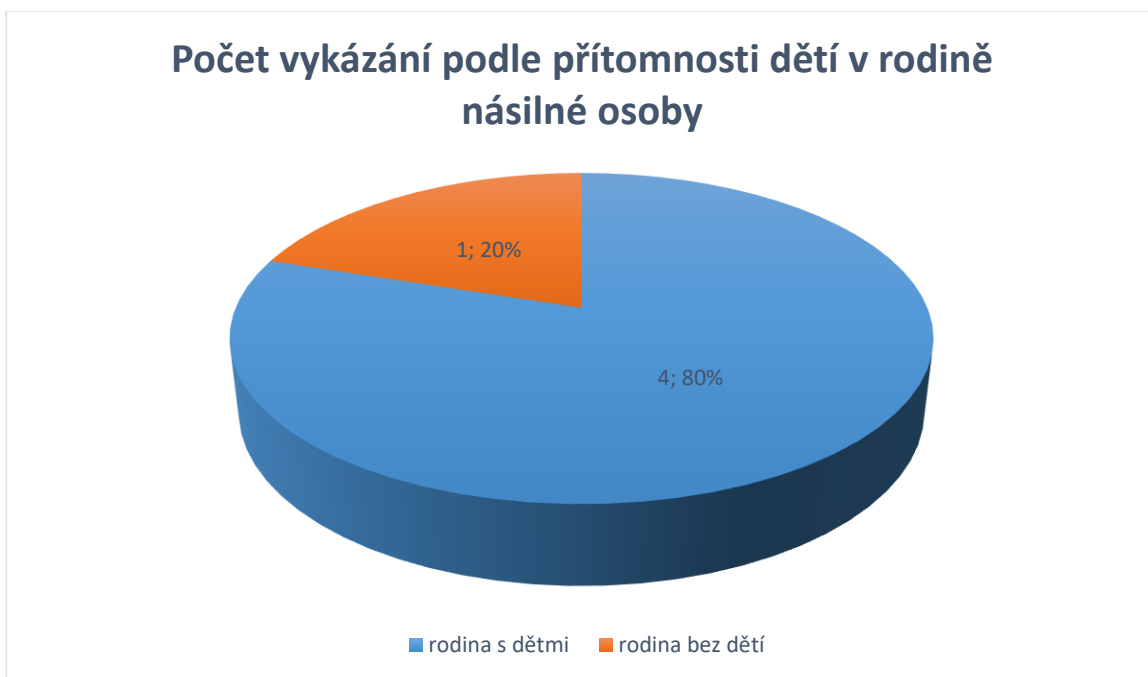
Obrázek 8 Počet ohrožených osob podle věku na OOP

V rámci 5 případů vykázaní bylo ohroženo celkem 12 osob – 7 ohrožených osob ve věku 0-18 let, 3 ohrožené osoby ve věku 19-40 let, 1 ohrožená osoba ve věku 41-59 let a 1 osoba ve věku 60–80 let, viz obrázek 8.

Obrázek 9 zobrazuje počet ohrožených osob ve vztahu k násilné osobě. Z počtu 12 ohrožených osob bylo 7 osob ve vztahu dítě x rodič (agresor), 2 osoby ve vztahu manželé, 2 osob ve vztahu družka x druh (agresor) a 1 osoba ve vztahu rodič x dítě (agresor).

Obrázek 9 Počet ohrožených osob podle vztahu k násilné osobě na OOP

Obrázek 10 Počet vykázaní podle přítomnosti dětí v rodině násilné osoby na OOP

Obrázek 10 zobrazuje počet případů vykázaní, u kterých byly přítomny děti. Ve 4 případech vykázaní šlo o rodiny s dětmi.

5.2.2 Statistiky ČR

Rok 2016

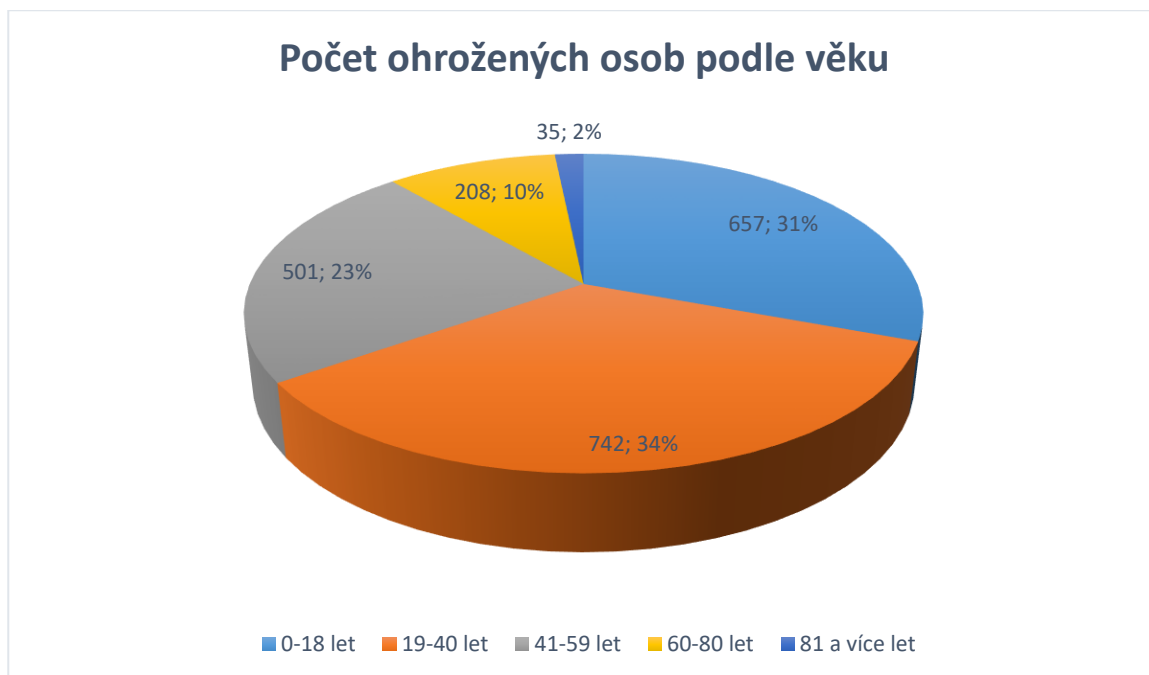
Obrázek 11 Počet případů vykázaní za rok 2016 celá ČR

V roce 2016 došlo celkem k 1319 případům vykazání, z toho 176 případů vykazání bylo opakovaných, viz obrázek 11.

Vykázáno bylo 1279 mužů a 40 žen, viz obrázek 12.

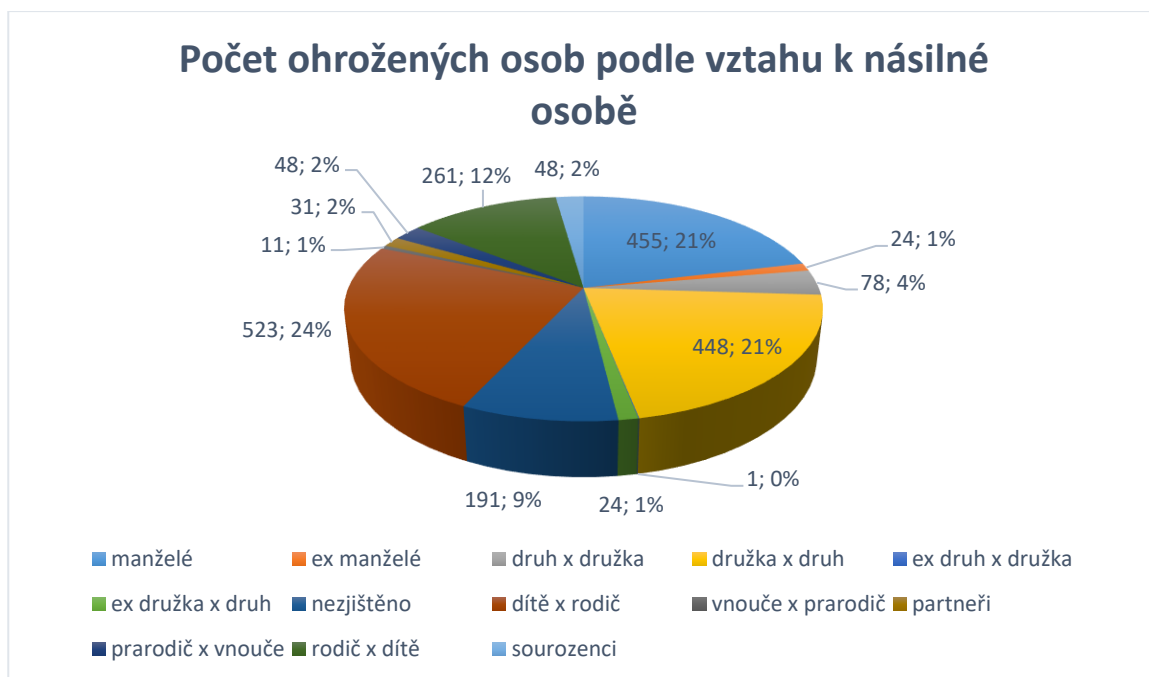

Obrázek 12 Počet vykazání podle pohlaví celá ČR

Obrázek 13 Počet ohrožených osob podle věku celá ČR

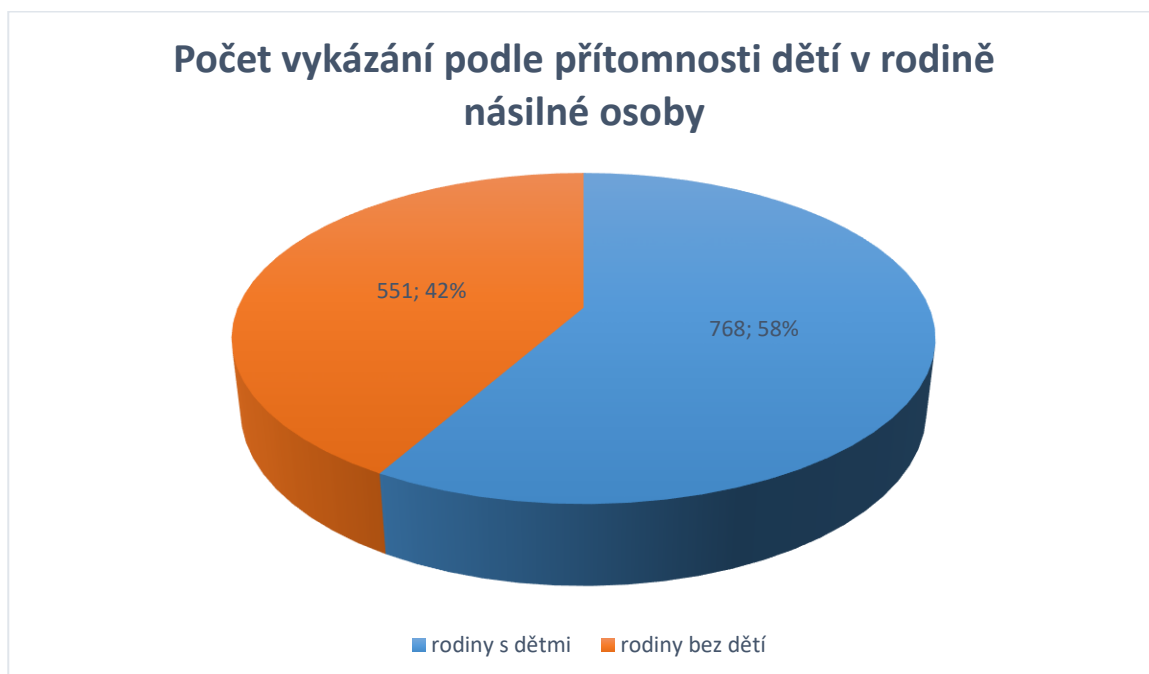
Celkem bylo 2143 ohrožených osob – 657 ohrožených osob ve věku 0-18 let, 742 ohrožených osob ve věku 19-40 let, 501 osob ve věku 41-59 let, 208 osob ve věku 60-80 let a 35 osob ve věku 81 a více let, viz obrázek 13.

Obrázek 14 Počet ohrožených podle vztahu k násilné osobě celá ČR

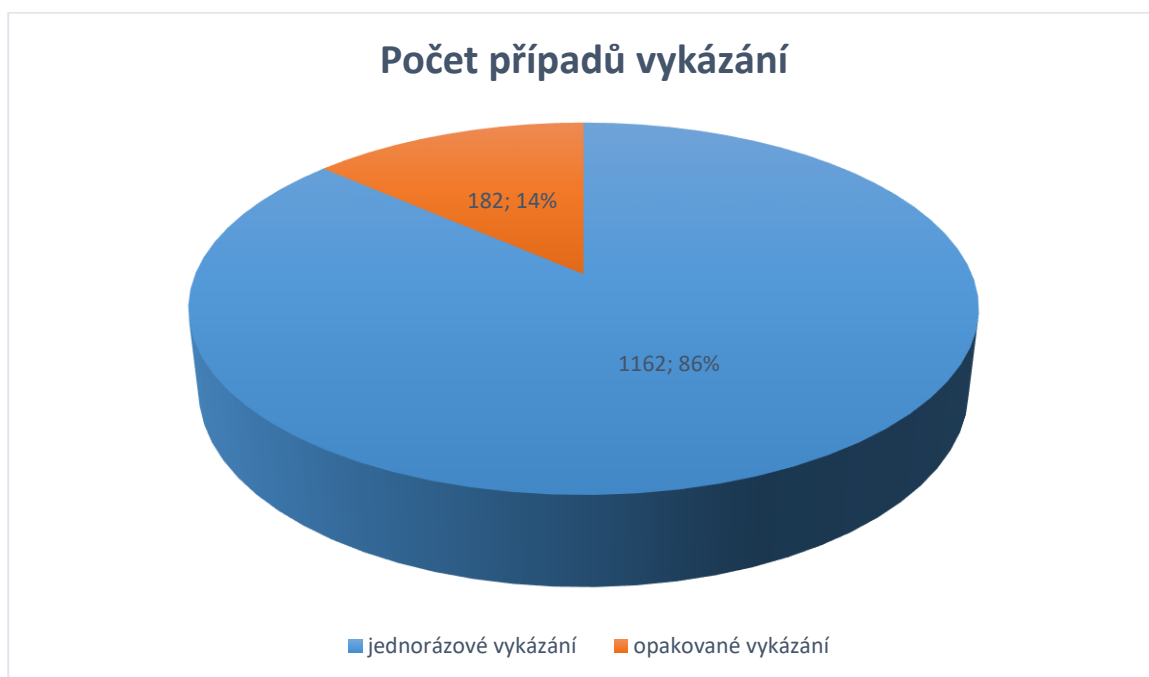
Obrázek 14 zobrazuje počet ohrožených osob ve vztahu k násilné osobě. Největší počet ohrožených osob bylo ve vztahu dítě x rodič – 523 osob, dále manželé – 455 osob a poté družka x druh (agresor) – 448 osob. Nejméně se vyskytuje ex druh x družka (agresor) – 1 osoba.

Z celkového počtu 1319 případů vykazání se jednalo o 768 případů vykazání v rodině s dětmi, viz obrázek 15.

Obrázek 15 Počet vykazání dle přítomnosti dětí v rodině násilné osoby celá ČR

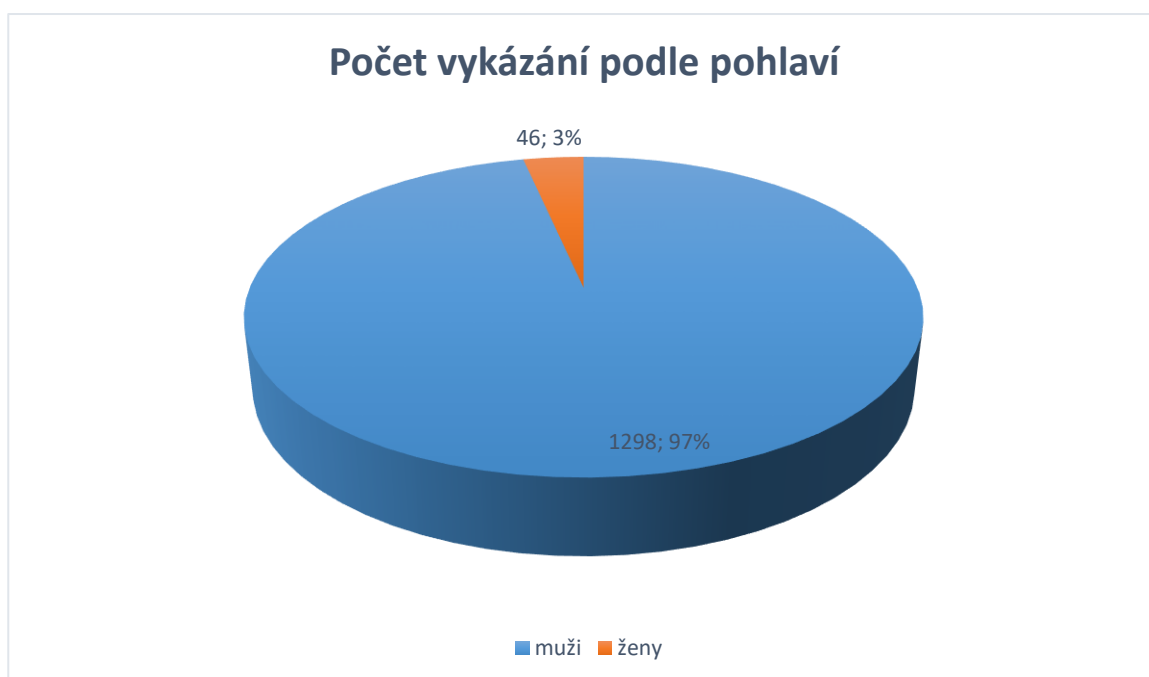
Rok 2017

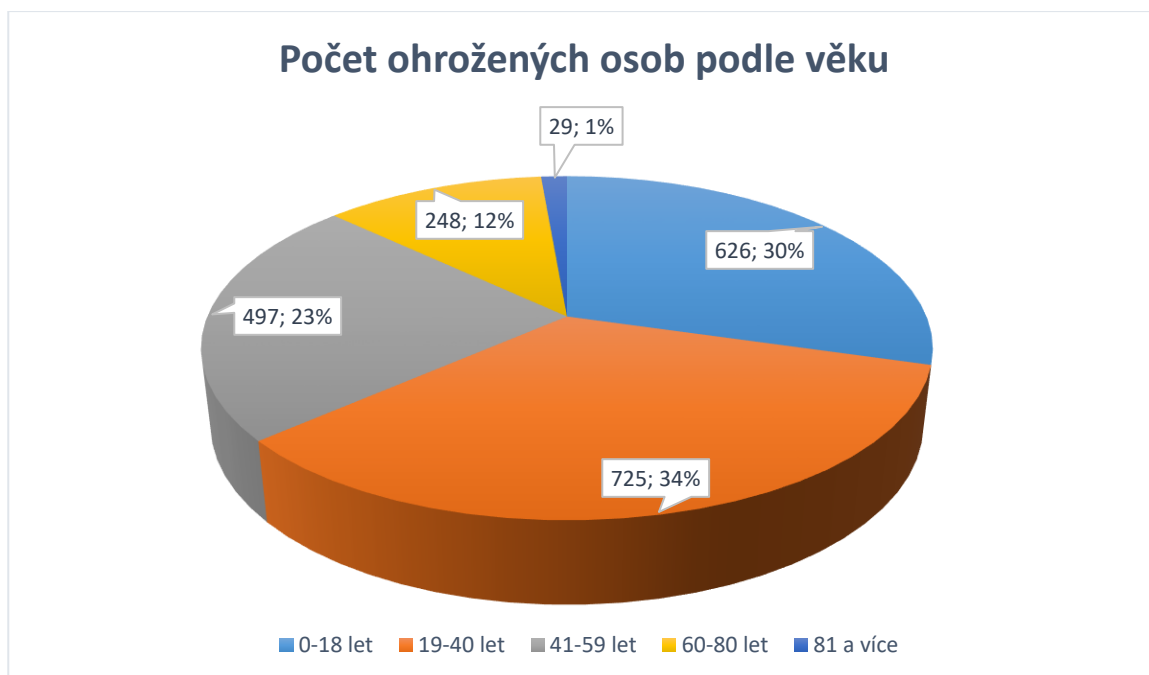
Obrázek 16 Počet případů vykázání v roce 2017 celá ČR

V roce 2017 došlo celkem k 1344 případům vykázání, z toho 182 případů vykázání bylo opakovaných, viz obrázek 16.

Vykázáno bylo 1298 mužů a 46 žen, viz obrázek 17.

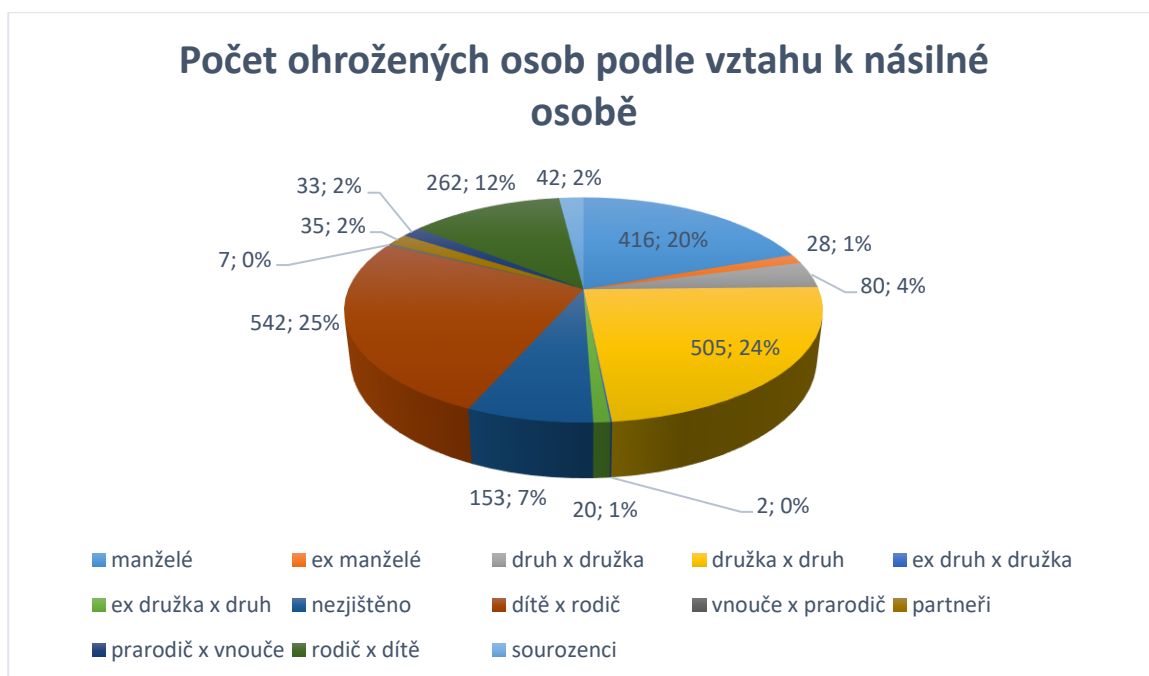

Obrázek 17 Počet vykázání podle pohlaví celá ČR

Obrázek 18 Počet ohrožených osob podle věku celá ČR

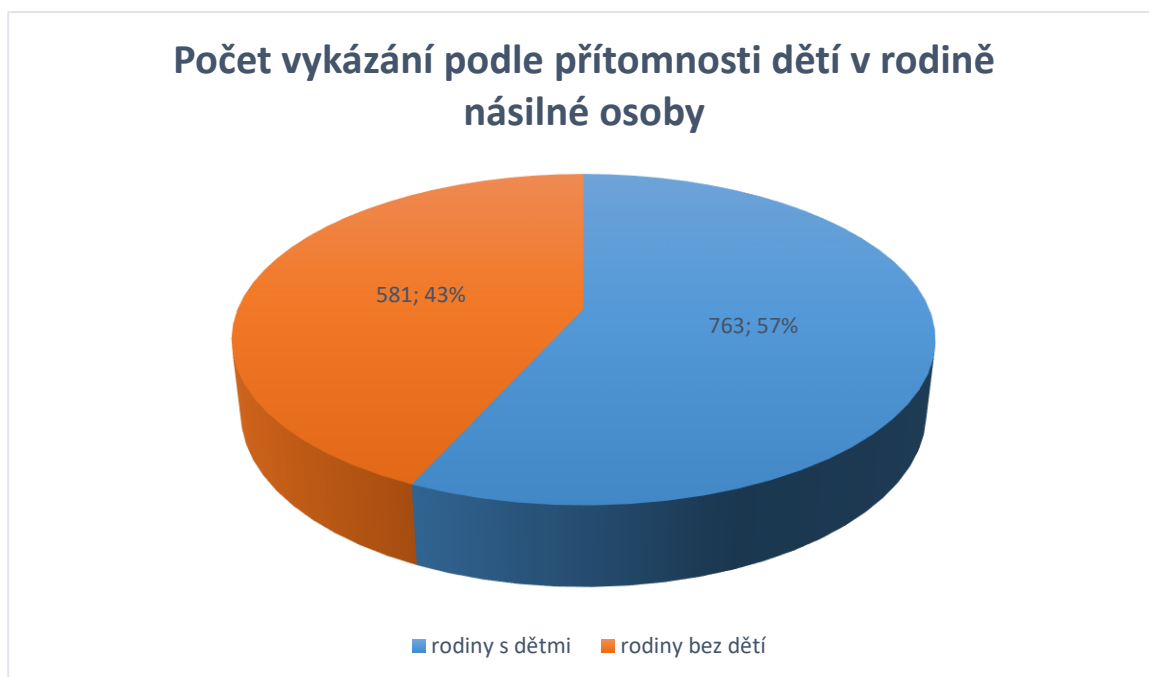
Celkem bylo 2125 ohrožených osob – 626 ohrožených osob ve věku 0-18 let, 725 ohrožených osob ve věku 19-40 let, 497 osob ve věku 41-59 let, 248 osob ve věku 60-80 let a 29 osob ve věku 81 a více let, viz obrázek 18.

Obrázek 19 Počet ohrožených osob podle vztahu k násilné osobě celá ČR

Obrázek 19 zobrazuje počet ohrožených osob ve vztahu k násilné osobě. Největší počet ohrožených osob bylo ve vztahu dítě x rodič (agresor) – 542 osob, dále ve vztahu družka x druh (agresor) – 505 osob, potom následuje vztah manželé – 416 osob. Nejméně se vyskytuje bývalý druh x družka (agresor) – 2 osoby.

Z celkového počtu 1344 případů vykázání se jednalo o 763 případů vykázání v rodině s dětmi, viz obrázek 20.

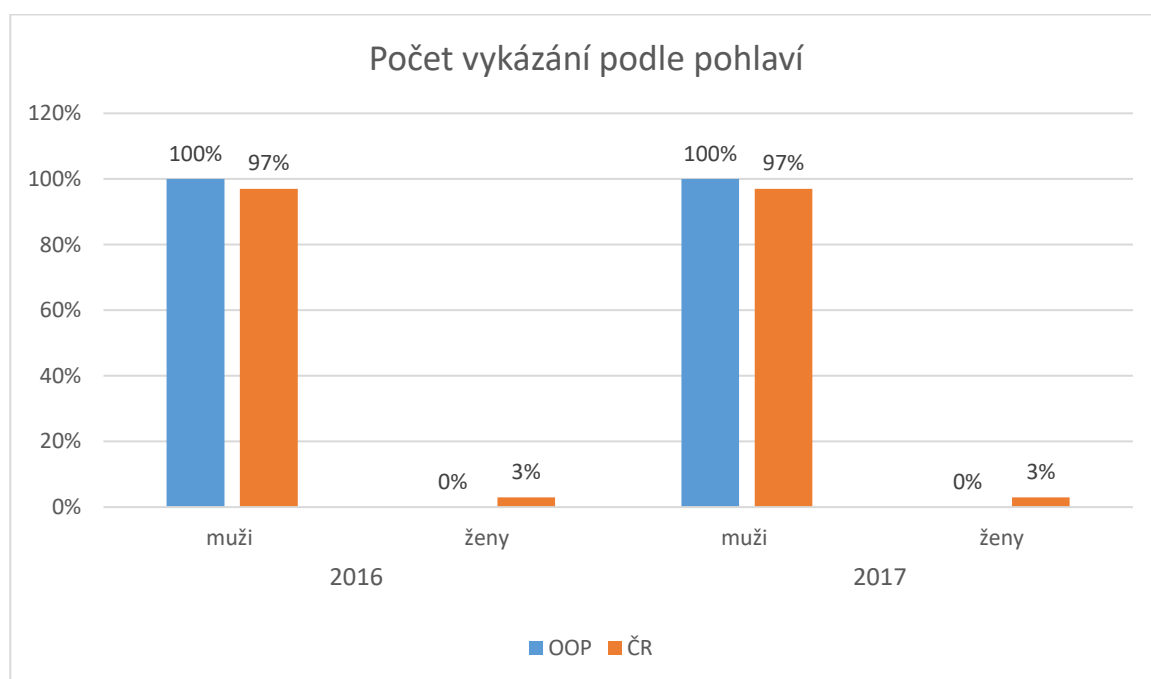
Obrázek 20 Počet vykázání podle přítomnosti dětí v rodině násilné osoby celá ČR

5.2.3 Samotné statistické srovnání dat OOP kontra ČR

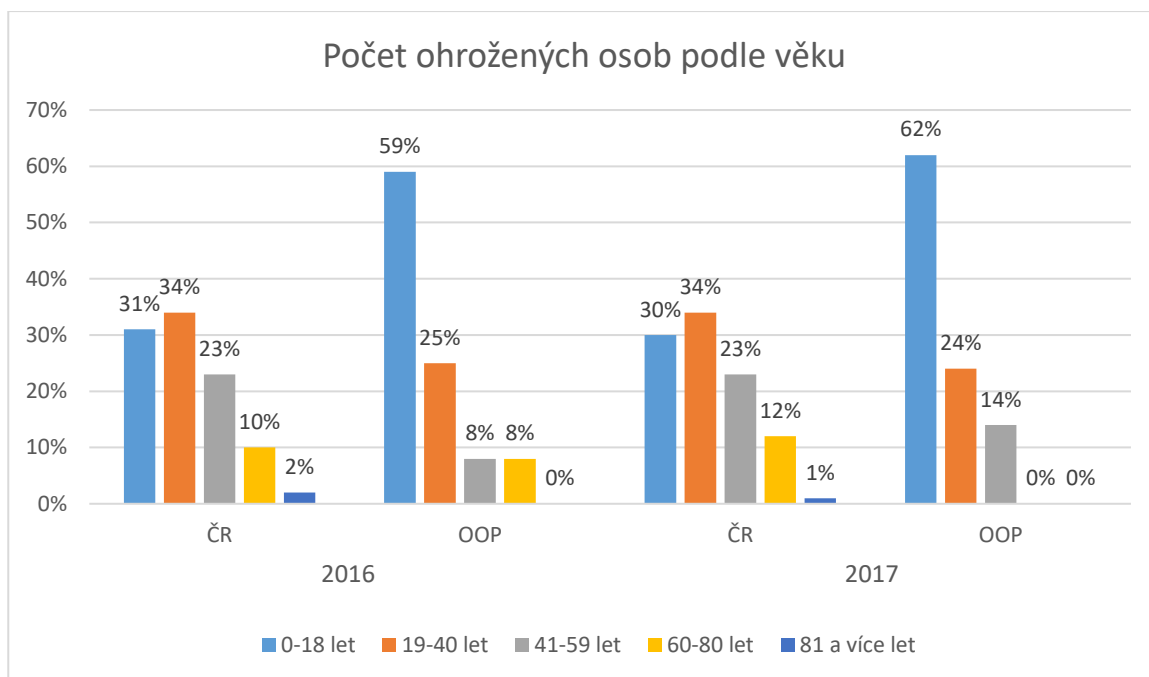
Obrázek 21 Grafické znázornění porovnání počtu vykázání v % na OOP a ČR v letech 2016 a 2017

Porovnáním statistických údajů počtu vykázaní udávaných v % na OOP a v ČR v letech 2016 a 2017, znázorněných na obrázku 21, bylo zjištěno, že v roce 2016 na OOP nedošlo k žádnému opakovanému vykázaní, zatímco v rámci celé ČR z celkového počtu vykázaní se jednalo o 13 % opakovaných vykázaní. V roce 2017 na OOP z celkového počtu vykázaní bylo 20 % opakovaných oproti ČR, kde došlo k 14 % opakovaných vykázaní. **Lze konstatovat, že v rámci ČR dochází k opakovaným vykázaním více než v rámci vybraného OOP.**

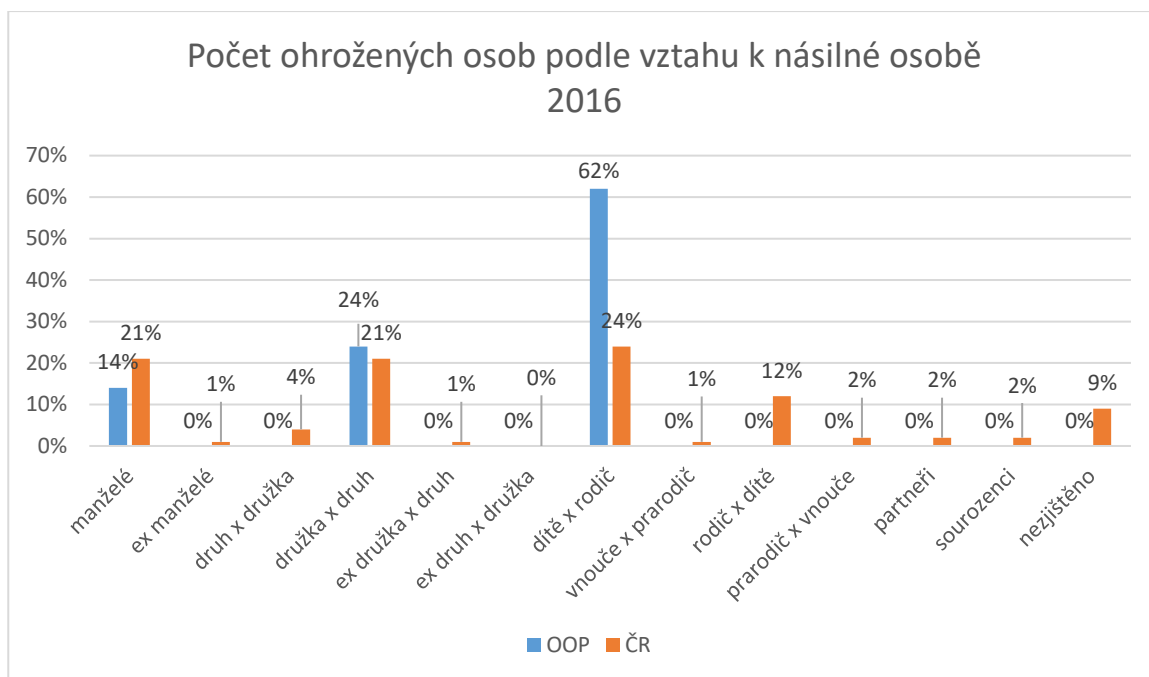
Obrázek 22 Grafické znázornění porovnání počtu vykázaní podle pohlaví v % na OOP a ČR v letech 2016 a 2017

Z obrázku 22, na kterém je graficky zobrazeno porovnání statistických údajů počtu vykázaní podle pohlaví udávaných v % na OOP a v ČR v letech 2016 a 2017, jasně vyplývá, že jak **na OOP, tak v celé ČR převažuje vykazování mužů**. Na OOP je to 100 % vykázaných mužů, v rámci ČR se jedná o 97 % vykázaných mužů a pouze 3 % vykázaných žen v obou letech.

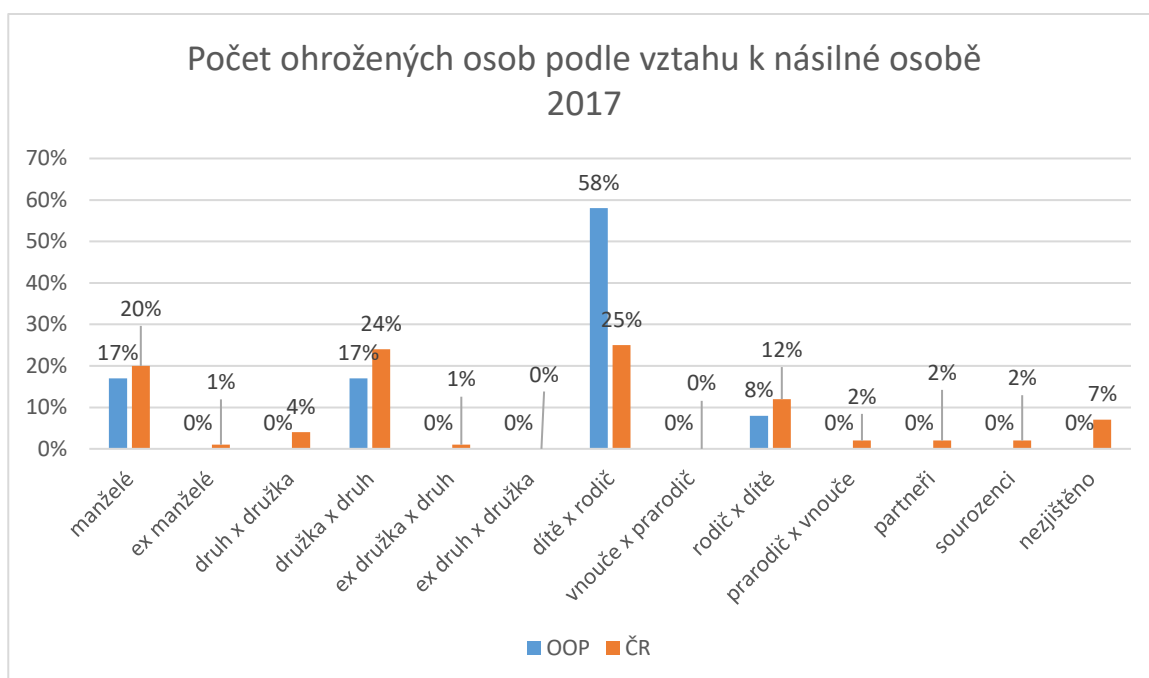

Obrázek 23 Grafické znázornění porovnání počtu ohrožených osob podle věku v % na OOP a ČR v letech 2016 a 2017

Na obrázku 23 je graficky zobrazeno porovnání počtu ohrožených osob podle věku udávaných v % na OOP a ČR za roky 2016 a 2017, ze kterého vyplynulo, že na OOP jak v roce 2016, tak i v roce 2017 převyšuje téměř dvojnásobně počet ohrožených osob ve věku 0-18 let oproti ČR a jedná se o nejpočetnější skupinu ohrožených osob. Zatímco v rámci ČR je nejpočetnější skupinou ohrožených osob věková kategorie 19-40 let, a to v obou letech, v rámci OOP počet ohrožených osob v této věkové kategorii převyšuje o cca 10 %. Na OOP v roce 2016 ani v roce 2017 není zastoupena věková kategorie ve věku 81 a více let, zatímco v rámci celé ČR byla tato věková kategorie v roce 2016 zastoupena 2 % z celkového počtu ohrožených osob a v roce 2017 to bylo 1 %. Věková skupina 60-80 let, která patří mezi rizikové, neboť se jedná o seniory, byla zastoupena v roce 2016 na OOP 8 % z celkového počtu ohrožených osob oproti 10 % v rámci celé ČR. V roce 2017 však na OOP to bylo 0 %, zatímco v celé ČR 12 %. Celkově lze říci, že **počty ohrožených osob v obou letech, a to jak na OOP, tak v rámci ČR jsou téměř konstantní, pouze s malými rozdíly. V porovnání OOP s ČR se však počty liší.**

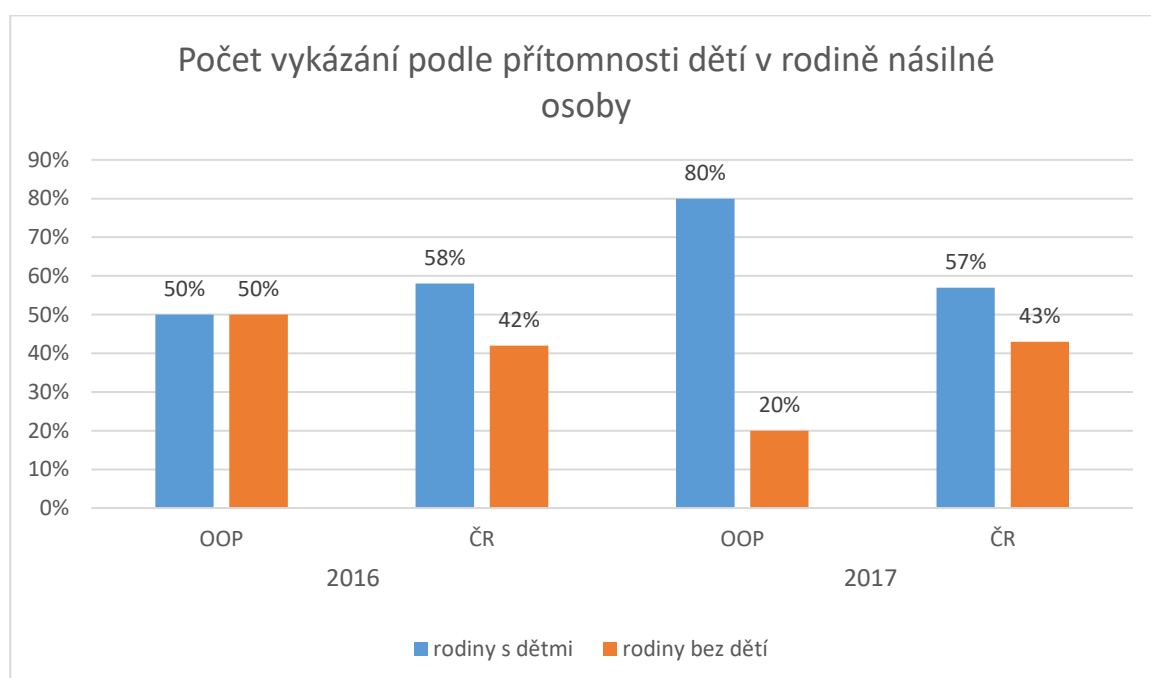
Obrázek 24 Grafické znázornění porovnání počtu ohrožených osob podle vztahu k násilné osobě v % na OOP a ČR v letech 2016

Obrázek 25 Grafické znázornění porovnání počtu ohrožených osob podle vztahu k násilné osobě v % na OOP a ČR v letech 2017

Na obrázcích 27 a 28 je graficky znázorněno porovnání počtu ohrožených osob podle vztahu k násilné osobě udávaných v % na OOP a ČR v letech 2016 a 2017. Na OOP jsou v porovnání s ČR nejvíce zastoupenou skupinou ohrožené osoby ve vztahu dítě x rodič, v roce 2016 je to 62 % z celkového počtu osob a v roce 2017 je to 58 %, v rámci celé ČR to je 24 % v roce 2016 a 25 % v roce 2017. Následují osoby ve vztahu družka x druh, kdy v roce 2016 na OOP

je počet vyšší než v rámci ČR o 3 %, ale v roce 2017 je ohrožených osob ve vztahu druh x družka v rámci ČR o 8 % vyšší než na OOP. Další v pořadí je vztah manželé, kdy počet ohrožených osob v tomto vztahu je vyšší v rámci ČR než na OOP, a to v roce 2016 o 7 % a v roce 2017 o 3 %. Další skupinou ohrožených osob, kterou je potřeba zmínit, je vztah rodič x dítě, kdy do této skupiny řadíme rodiče (seniory) týrané svými dětmi. V roce 2016 v rámci ČR do této skupiny spadalo 12 % osob z celkového počtu ohrožených osob, na OOP to bylo 0 %. V roce 2017 to bylo na OOP 8 % a v rámci ČR byl počet stejný jako v předcházejícím roce. Ostatní skupiny ohrožených osob se v rámci ČR pohybují od 1 % do 2 %, pouze vztah druh x družka činí 4 % v obou letech, na OOP je to 0 %. **Celkově se dá říct, že nejvíce zastoupenou skupinou ohrožených osob jsou děti, poté družky a následně manželé, a to jak na OOP, tak i v ČR.**

Obrázek 26 Grafické znázornění porovnání vykázaní podle přítomnosti dětí v rodině násilné osoby v % na OOP a ČR v letech 2016 a 2017

Na obrázku 26 je zobrazeno porovnání počtu vykázaní podle přítomnosti dětí v rodině násilné osoby. Z grafu je jasně viditelné, že **počet vykázaní v rodinách s dětmi jasně převažuje**. V roce 2016 na OOP to bylo 50 % vykázaní, v rámci ČR 58 %. V roce 2017 to na OOP bylo již 80 % a v rámci ČR 57 %.

5.3 Vyhodnocení cílů práce

V bakalářské práci bylo stanoveno několik cílů.

Prvním cílem bylo přinést ucelený pohled na problematiku domácího násilí, popsat fenomén domácího násilí, přinést celistvý přehled o právní úpravě a dále zmapovat postup vykazání v praxi. Tento cíl byl splněn.

Druhým cílem práce bylo vypracovat a provést odbornou analýzu pěti konkrétních kazuistik z obvodního oddělení Policie ČR. K odborné analýze byly vybrány případy pěti ohrožených žen, výsledky analýzy byly shrnuty do přehledné tabulky, i tento zadaný cíl se podařilo splnit.

Třetím cílem bylo srovnání statistických údajů vybraného obvodního oddělení Policie ČR s celorepublikovými údaji za roky 2016 a 2017. Potřebné údaje byly získány z policejních evidencí a evidencí APIC. Statistické údaje byly následně vloženy do přehledných grafů a bylo provedeno jejich vyhodnocení.

Čtvrtým cílem bylo vytvoření hypotéz a jejich následné potvrzení nebo vyvrácení. Hypotézy byly následně verifikovány se statistickými údaji, čímž došlo k potvrzení či vyvrácení hypotéz.

5.4 Vyhodnocení hypotéz

Hypotéza č. 1 *Lze předpokládat, že muži jsou vykazováni ze společného obydlí více než ženy.*

S hypotézou souvisel obrázek 22.

Na grafickém znázornění počtu vykázaných žen a mužů na OOP a v ČR v letech 2016 a 2017 lze vidět, že v převážné většině jsou vykazováni muži.

HYPOTÉZA Č. 1 BYLA POTVRZENA

Hypotéza č. 2 *Lze předpokládat, že více je využíván institut vykázaní v rodinách s dětmi než v rodinách bez dětí.*

S hypotézou souvisel obrázek 26.

Na grafické znázornění porovnání vykázaní podle přítomnosti dětí v rodině násilné osoby na OOP a v ČR v letech 2016 a 2017 lze vidět, že v nadpoloviční většině je vykázaní prováděno v rodinách s dětmi.

HYPOTÉZA Č. 2 BYLA POTVRZENA

Hypotéza č. 3 *Lze předpokládat, že více se vyazuje v rodinách sezdáných párů než u párů nesezdáných.*

S hypotézou souvisel obrázek 24 a 25.

Na grafickém znázornění porovnání počtu ohrožených osob podle vztahu k násilné osobě na OOP a ČR v letech 2016 a 2017 lze vidět, že jak na OOP, tak v celé ČR je institut vykázaní využíván více ve vztahu družka x druh, tedy u nesesazených párů než u manželů, tedy u sezdáných párů.

HYPOTÉZA Č. 3 NEBYLA POTVRZENA

6 DISKUZE

Bakalářská práce je zaměřena na problematiku domácího násilí a vykázaní. Cílem práce bylo povést odbornou analýzu konkrétních kazuistik z policejní praxe včetně statistického srovnání dat v letech 2016 a 2017. Tato část bakalářské práce je zaměřena na vyhodnocení výsledků praktické části práce a srovnání výsledků s jinými pracemi, dostupnou literaturou nebo daty.

V minulých letech byl problém domácího násilí utajován, veřejnost si nepřipouštěla, že by k něčemu takovému a v takovém měřítku mohlo v českých domácnostech docházet. V současné době však nastává razantnímu obrat, kdy veřejnost je otevřenější, o svých problémech podstatně více diskutuje a poskytuje více informací. Z tohoto důvodu se instituce usilující o zlepšení situace v oblasti domácího násilí snaží získat co nejvíce informací od veřejnosti o domácím násilí, ale také o osobách ohrožených, násilných. Hledají souvislosti problematiky domácího násilí a odhalují faktory, které ovlivňují dané případy. Proto se realizují nejrůznější průzkumy, díky kterým je poté možné případy domácího násilí co nejvíce eliminovat a dále působit preventivně na možné agresory domácího násilí.

V České republice již proběhla řada výzkumů k danému tématu. Mezi nejznámější patří reprezentativní výzkum spol. STEM z roku 2001 a 2006, který byl realizován pro Bílý kruh bezpečí a spol. Philip Morris ČR. Dá se říci, že posledním velkým výzkumem, který realizovala APIC v letech 2015 a 2016, byl projekt s názvem „*Zlepšení praxe při prevenci, identifikaci a potírání domácího násilí prostřednictvím specializace*“. Výzkum proběhl mezi klienty IC, veřejností i mezi odborníky. Výstupem byla kniha „*Domácí násilí z perspektivy aplikovaného výzkumu: základní fakta a výsledky*“. [33] Jelikož se jedná o nejnovější výzkum, budou výsledky této práce porovnávány mimo jiné s tímto výzkumem.

Praktická část této práce byla rozdělena na dvě části. Nejprve byl proveden kvalitativní výzkum. Podklady k výzkumu byly získány z evidencí IC a OOP, na kterém byly konkrétní případy domácího násilí řešeny. K analýze bylo zvoleno pět případů, které se odehrály v letech 2016 a 2017. Ze získaných podkladů byly vypracovány kazuistiky a následně byla provedena odborná analýza. K výzkumu byly vybrány ohrožené osoby – ženy ve věku od 28 do 78 let. V jednom případě se jednalo o seniorku, která byla týrána svým dospělým synem, v ostatních případech šlo o matky od rodin s dětmi. Celkem v letech 2016 a 2017 byl příslušníky OOP využit institut vykázaní ve třinácti případech, z nichž v roce 2017 došlo k jednomu opakovanému vykázaní. Ani v jednom případě nešlo o vykázaní ženy. Z tohoto

důvodu byly jako výzkumný vzorek vybrány ženy. Výsledky analýzy byly vloženy do přehledné tabulky.

Z pěti analyzovaných případů domácího násilí docházelo ve třech případech k týrání v manželském soužití, druhé z pořadí byl vztah družka x druh. Z analýzy případů dále vyplynulo, že pro vznik domácího násilí v rodině ohrožené osoby není rozhodující věk, vzdělání, profese či ekonomická situace, obětí se může stát kdokoliv. Dvě ženy z pěti měly vysokoškolské vzdělání. Vyvrací se tím mýtus, že obětí domácího násilí bývají osoby s nižším vzděláním. Autor Prkna (2009) ve své práci také dospěl ke stejnému závěru, tedy že nejvíce ohrožených osob je středoškolského a vysokoškolského vzdělání. [38, str. 49] Hlavní důvody vzniku domácího násilí mohou být povahové rysy člověka, osobní historie partnerů, špatný příklad ve výchově původní rodiny agresora, představa o fungování vztahů či rodiny. Startérem však bývá převážně žárlivost, závislost na alkoholu, drogy či finanční nebo jiné problémy, které podporují daleko větší agresi. Ve všech analyzovaných případech byl alkohol a žárlivost hlavní startér násilí, poté následovaly osobní problémy. Autorka Švestková (2007) ve svém výzkumu uvedla, že hlavní příčinou vzniku domácího násilí jsou osobnostní rysy agresora, další vliv na vznik domácího násilí mají alkohol a drogy. [39, str. 83] Je pravdou, že příčiny domácího násilí mají kořeny v osobnostních rysech a povahových vlastnostech agresora. Mezi překážky bránící obětem situaci řešit a hlavní důvody obavy odchodu ze vztahu jsou společné děti – aby nepřišly o otce – a finanční či jiná závislost na partnerovi. U všech analyzovaných případů se agresor na oběti dopouštěl psychického týrání, ale vždy v kombinaci s jinou formou násilí. Objevovalo se týrání fyzické, sociální, kdy byl ženám ze strany partnerů zakazován styk s rodinou, přáteli či dokonce docházení do práce. U některých případů šlo i o násilí ekonomické a sexuální. V jednom případě šlo o kombinaci všech zmíněných forem. Autor Topinka (2016) ve své knize uvedl, že v ČR se nejvíce vyskytuje forma psychického násilí, příp. kombinace forem fyzického a psychického násilí. Ovšem dle výsledku výzkumu obětí domácího násilí se nejčastěji jedná o kombinaci forem psychického a fyzického násilí, na druhém místě je až násilí psychické. [7, str. 56, 57] V těchto údajích se výsledky mírně liší. U analyzovaných vzorků bylo ve dvou případech domácího násilí na základě znaleckého posudku zjištěno, že ohrožené osoby trpí syndromem týrané ženy. Dvěma agresorům bylo OČTŘ sděleno podezření pro přečin Týrání osoby žijící ve společném obydlí, ve dvou případech byla věc ukončena jako přestupkové jednání. V jednom případě byl agresor odsouzen pro trestný čin Nebezpečné vyhrožování. Je velmi obtížné prokázat, že jednání násilné osoby vůči ohrožené osobě dosahuje takové intenzity, aby byla naplněna skutková podstata trestného činu Týrání osoby žijící ve společném obydlí, a proto

dochází u velkého počtu případů ke změně právní kvalifikace na přestupkové jednání. V některých případech se však agresor může dopouštět i několika trestných činů v souběhu a v případě, že nedojde k prokázání spáchání trestného činu Týrání osoby žijící ve společném obydlí, může být odsouzen za jiný trestný čin, který se povahou přibližuje již zmíněnému trestnému činu, např. nebezpečné vyhrožování nebo nebezpečné pronásledování. Dle statistik vedených na Policejním prezidiu dojde k objasnění trestného činu Týrání osoby žijící ve společném obydlí v cca 74 % ročně [20]. Není však evidováno, zdali sdělení podezření z uvedeného trestného činu a následné odsouzení bylo v návaznosti na vykazání. Takového statistiky neexistují. Počet odsouzení pro výše zmíněný trestný čin zřejmě půjde zjistit na Ministerstvu spravedlnosti, ale již chybí provázanost s Policií ČR a statistikami domácího násilí.

Z provedené analýzy případů z policejní praxe vyplynulo, že institut vykazání je více používán při vykazování mužů než žen, tedy více jsou ohroženými osobami ženy. Více se vykazuje v rodinách s dětmi než v rodinách bez dětí a více u sezdáných párů než u nesezdáných. Největší počet ohrožených osob lze zařadit do věkové skupiny do 40 let. Mezi ohrožené osoby se počítají i děti, které jsou přítomny konfliktu mezi matkou a otcem a jsou tak vystaveny psychickému týrání.

V druhé části výzkumu bylo provedeno srovnání statistických údajů za roky 2016 a 2017 vybraného OOP s údaji celorepublikovými. Bylo provedeno porovnání počtu jednorázového a opakovaného vykazání viz obrázek 21. V rámci ČR dochází k opakovanému vykazání v průměru mezi 13–14 % ročně. Co se týče OOP, jedná se o nevyrovnaný údaj, jelikož v roce 2016 nedošlo k žádnému vykazání, zatím co v roce 2017 se jednalo o 20 % z celkového počtu vykazání za rok. Dá se tedy říci, že k opakovaným vykazáním dochází více v rámci ČR než na OOP. Dle veřejně dostupných statistik počtů vykazání vč. opakovaných – statistiky vykazání mají mírně proměnlivý charakter – nejde tedy přesně říci, že by počet vykazání razantně narůstal, jako to bylo z počátku platnosti institutu vykazání.

Dalším údajem, který byl porovnáván v rámci OOP a ČR, byl počet vykázaných mužů a žen. Toto porovnání graficky zobrazuje obrázek 22. Z výsledku je patrné, že ve většině případů jsou vykazováni muži, a to v 97 % v rámci ČR, na OOP dokonce ve 100 %, k vykazání ženy na OOP nedošlo. Dá se říci, že tyto výsledky jsou shodné s většinou výzkumů, studií či odborné literatury, tedy že ve větší míře jsou násilnou osobou muži. [3]

Dalším údajem, který byl porovnáván, byl počet ohrožených osob dělených podle věku viz obrázek 23. Na OOP převažuje věková kategorie ohrožených osob 0-18 let, poté následuje skupina 19-40 let. V rámci ČR jsou nejpočetnější věkovou kategorií ohrožené osoby ve věku 19-40 let, poté následuje kategorie 0-18 let. K tomuto výsledku se zřejmě dospělo z důvodu, že na OOP bylo řešeno více případů vykazání v rodinách s dětmi, než je tomu v rámci celé ČR. Autorka Bernatíková (2014) ve svém výzkumu však uvedla, že nejpočetnější skupinou ohrožených osob je věková kategorie 36-45 let, následuje kategorie 26-35 let a na třetím místě jsou osoby 16-25 let. [36, str. 61] Ve své práci autorka Bernatíková vůbec nepočítala s kategorií ohrožených osob ve věku 0-15 let, které však patří mezi velmi rizikovou skupinu ohrožených osob, a proto by neměla být opomíjena.

Ohrožené osoby je nutné rozlišovat také podle vztahu k násilné osobě. Vztahy se dělí na manželské, partnerské, vztahy mezi rodiči a dětmi a páry nesezdanými. Dalším údajem, který byl v práci srovnáván byl počet ohrožených osob dělených podle vztahu k násilné osobě, viz obrázek 24 a 25. V rámci ČR jsou APIC vedeny evidence ohrožených osob dle vztahu k násilné osobě velmi podrobně. Rozlišují vztah (ohrožená osoba x násilná osoba): manželé, exmanželé, druh x družka, družka x druh, ex druh x družka, dítě x rodič, vnouče x prarodič, přičemž obě skupiny lze ještě dělit na zletilé a nezletilé dítě, dále rodič x dítě, prarodič x dítě (taktéž je možnost dělit na zletilé a nezletilé dítě), partneri, sourozenci. V případě, že se s přesností nepodaří určit, o jaký vztah se jedná, zařadí se do skupiny „nezjištěno“. Nejvíce zastoupené jsou skupiny manželé, družka x druh, dítě x rodič a poté rodič x dítě. Statistiky APIC evidují manžele hromadně, což je na jednu stranu zjednodušující, na druhu stranu však zavádějící, protože nejde zvlášť určit přesný počet ohrožených manželek a manželů. Na OOP jsou zastoupeny pouze skupiny manželé, družka x druh, dítě x rodič a rodič x dítě. Z porovnání vyplynulo, že nejohroženější skupinou jsou jak na OOP, tak v rámci ČR děti, poté družky a třetí nejrizikovější skupinou jsou osoby ve vztahu manželském. Autorka Bernatíková (2014) ve své práci uvedla, že nejvíce ohrožených osob je ve vztahu manželském, poté ve vztahu nesezdaných párů a třetí místo obsadil vztah mezigenerační, což se však liší s výsledky této práce. [36, str. 59] Naopak autor Topinka (2016) ve své knize uvedl, že více ohrožených osob je v nesezdaném vztahu než ve vztahu manželském, což odpovídá i výsledkům výzkumu této práce. [7, str. 55, 56]

V poslední řadě bylo provedeno porovnání počtu vykazání v rodinách s dětmi či v rodinách bez dětí, viz obrázek 26. Z grafu je jasně viditelné, že počet vykazání v rodinách s dětmi převažuje. K témuž výsledku dospěl výzkum publikovaný v knize autora Topinky

(2016). [7, str. 59, 60] Ke stejnému výsledku, tedy že převažuje přítomnost dětí v rodinách s domácím násilím, dospěla i autorka Bernatíková (2014). [36, str. 63] K obdobnému výsledku dospěl i reprezentativní výzkum agentury „STEM pro Bílý kruh bezpečí a Philip Morris ČR“ v roce 2006, s tím, že násilí v rodinách se odehrává v 57 % v přítomnosti dětí. [37, str. 18] Stejný výzkum agentura STEM realizovala již v roce 2001 a výsledky byly téměř totožné.

V práci byly stanoveny tři hypotézy. Porovnáním statistických údajů na OOP a ČR v letech 2016 a 2017 bylo zjištěno, že jsou převážně vykazováni ze společného obydlí muži než ženy. Hypotéza č. 1 byla tedy potvrzena. Taktéž se potvrdilo, že je institut vykazání využíván více v rodinách s dětmi než v rodinách bez dětí. Tedy i hypotéza č. 2 se potvrdila. Porovnáním statistických údajů však bylo vyvráceno, že se více vykazuje v rodinách sezdáných párů než u párů nesezdáných. Hypotéza č. 3 potvrzena nebyla.

Při shromažďování celorepublikových statistických údajů z evidencí IC bylo zjištěno, že se údaje mírně liší od celorepublikových údajů evidovaných v rámci Policie ČR. Rozdíly jsou jak u počtu vykazání, tak u počtu ohrožených osob. Taktéž je rozdíl mezi statistickými údaji veřejně dostupnými na webových stránkách Bílého kruhu bezpečí zpracovávaných ve spolupráci s APIC. Lze konstatovat, že celkově statistické údaje týkající se domácího násilí nejsou jednotné. Hlavním problémem bude zřejmě nedostatečná komunikace mezi intervenčními centry a Policií ČR, která je povinna veškeré podklady o vykazání doručit do 24 hodin do IC v písemné formě. K chybě může dojít jak ze strany policie, tak ze strany pracovníka IC. Předání podkladů probíhá převážně datovou zprávou, samozřejmě může dojít ke ztrátě dokumentů, ale je zde i velký předpoklad, že dojde k opomenutí zaslání potvrzení o vykazání. Také může jít o administrativní chybu, která může být způsobená jak na straně policie, tak na straně IC. Ke vzniku chyby při evidenci počtu ohrožených osob může dojít již v počátku, kdy policisté při vyplňování předepsaných formulářů u incidentu se znaky domácího násilí uvedou špatný údaj o počtu ohrožených osob, anebo jak už bylo zmíněno, policejní orgán zapomene poslat potvrzení, ale v policejní evidenci je již toto vykazání evidováno.

Navrhovanými řešeními k minimalizaci chyb a rozdílů v evidenci domácího násilí, a tedy sjednocení statistických údajů v rámci Policie ČR a IC, je častější kontakt pracovníků IC s pověřenými příslušníky Policie ČR, sjednocení předávání informací mezi těmito dvěma orgány, častější kontroly policejních statistik vykazání s evidovanými počty intervenčního centra, zabezpečení řádně proškolených osob, které budou za komunikaci zodpovídat, účast

pracovníků IC na pracovních poradách Policie ČR, dále důraz na řádné opakované proškolení příslušníků policie ČR, a to především těch, kteří provádějí úkon přímo na místě a dále jej zpracovávají na místně příslušném oddělení. Proškolení by se mělo zaměřit především na způsob označování přítomných osob a rozlišení jejich postavení, a to především v případech, kde se na místě nachází více osob, dětí, které nejsou přímo útokem násilné osoby, ale jejich poškození může být v daném případě latentní, např. psychická újma, vliv na jejich chování a jejich další osobnostní rozvoj.

7 ZÁVĚR

Bakalářská práce s názvem Vykázání jako nástroj proti domácímu násilí v ČR se zabývá problematikou domácího násilí a institutem vykázání. Jedná se o fenomén, který je v současné době hodně medializovaný, ale zároveň je to velice citlivé téma.

Cílem teoretické části bakalářské práce bylo popsat problematiku domácího násilí, přinést celistvý přehled o právní úpravě a dále zmapovat postup vykázání v praxi. Pozornost byla věnována mimo jiné popisu jeho znaků, forem a příčin, vývoji z hlediska historického a generačního, zaměřila se na právní úpravu tohoto problému. V práci byl proveden rozbor jednotlivých účastníků domácího násilí, objasněn institut vykázání a byla provedena jeho implementace do praxe ze strany Policie ČR. V práci byly také popsány následky domácího násilí, a to jak v rovině přestupkové, tak i v rovině trestněprávní. V neposlední řadě zde byly vyjmenovány a popsány organizace, které pomáhají obětem domácího násilí, a především hrají podstatnou roli při řešení tohoto problému.

Cílem praktické části bylo vypracovat a provést odbornou analýzu pěti konkrétních kazuistik z praxe vybraného obvodního oddělení Policie ČR, dále porovnání statistických údajů z tohoto oddělení za roky 2016 a 2017 s celorepublikovými údaji a potvrzení či vyvrácení stanovených hypotéz. Materiály k vypracování kazuistik byly získány z evidence Policie ČR a intervenčního centra. K analýze byly vybrány příběhy ohrožených žen ve věku od 28 do 78 let. Výsledky analýzy byly shrnuty v přehledné tabulce. Porovnáním statistických údajů OOP s celorepublikovými bylo zjištěno, že muži jsou ze společného obydlí vykazováni v převážné většině. Institut vykázání je více využíván při vykázání násilné osoby v rodinách s dětmi než v rodinách bez dětí. Dalším zjištěním bylo, že více se vykazuje v rodinách nesezdaných párů než u párů ve svazku manželském, čímž došlo k vyvrácení mýtu, že je více institut vykázání používán v případě vykázání násilné osoby hlavně u manželských párů. Převažující věk ohrožených osob je věk do 40 let, protože do této skupiny se řadí jak děti, tak oběti, které jsou přímo ohrožovány násilnou osobou. Stanovené hypotézy byly verifikovány se statistickými údaji.

Závěrem lze konstatovat, že institut vykázání je preventivním prostředkem, který napomáhá ohrožené osobě, která chce svou situaci řešit, nasměrovat správným směrem, aby mohla vystoupit ze začarovaného kruhu domácího násilí.

8 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ČR	Česká republika
OSPOD	Orgán sociálně-právní ochrany dětí
TZ	Trestní zákoník
TŘ	Trestní řád
EU	Evropská unie
SKPV	Služba kriminální policie a vyšetřování
OOP	Obvodní oddělení policie
IC	Intervenční centrum
APIC	Asociace pracovníků intervenčních center
OČTŘ	Orgány činné v trestním řízení
Č.J.	Číslo jednací
DN	Domácí násilí

9 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] VOŇKOVÁ, Jiřina a Ivana SPOUSTOVÁ. *Domácí násilí z pohledu žen a dětí: právní stav k 1.1.2016*. 3. přepracované vydání. Praha: proFem, 2016. ISBN 978-80-904564-5-7.
- [2] KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. *Právo proti domácímu násilí*. V Praze: C.H. Beck, 2011. Beckova skripta. ISBN 978-80-7400-381-3.
- [3] STŘÍLKOVÁ, Patricie a Marek FRYŠTÁK. *Vykázání jako prostředek ochrany před domácím násilím*. Ostrava: Key Publishing, 2009. Právo (Key Publishing). ISBN 978-80-7418-020-0.
- [4] Český statistický úřad. *Základní pojmy*. [online]. [cit. 2018-01-24]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/gender/gender_pojmy
- [5] ŠEVČÍK, Drahomír a Naděžda ŠPATENKOVÁ. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-690-2.
- [6] ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Moderní psychologie pro právníky: [domácí násilí, stalking, predikce násilí]*. Praha: Grada, 2008. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-2207-8.
- [7] TOPINKA, Daniel, ed. *Domácí násilí z perspektivy aplikovaného výzkumu: základní fakta a výsledky*. Ostrava: SocioFactor, 2016. ISBN 978-80-906615-0-9.
- [8] ČUHELOVÁ, Kateřina. *Předběžná opatření ve věcech ochrany proti domácímu násilí*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-341-9.
- [9] KOLEKTIV AUTORŮ. *Mlčení bolí: postřehy z desetileté praxe intervenčních center*. Ústí nad Labem: Asociace pracovníků intervenčních center ČR, 2016. ISBN 978-80-270-0459-1.
- [10] Policie ČR. *Domácí násilí*. [online]. [cit. 2018-01-25]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/domaci-nasili-644841.aspx>
- [11] *Zákon č. 40/ 2009 Sb. trestní zákoník*. [online]. [cit. 2018-01-25]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>
- [12] BURIÁNEK, Jiří, Simona PIKÁLKOVÁ a Zuzana PODANÁ. *Násilí na mužích: sonda do zákoutí partnerských vztahů*. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 2014. ISBN 978-80-7308-545-2.

- [13] JAKOBSEN, Barbora a Marius RÅKIL, ed. *Násilí je možné zastavit: terapie pro osoby, které se dopouštějí násilí v blízkých vztazích*. Přeložil Petra ŠTAJNEROVÁ. Praha: Nadace Open Society Fund Praha, 2017. ISBN 978-80-87725-40-5.
- [14] Domáci násilí. *Senioři*. [online]. [cit. 2018-01-25]. Dostupné z: <http://www.domacinasili.cz/ohrozene-osoby/seniori/>
- [15] KOLEKTIV AUTORŮ *Domáci násilí – násilí na mužích a seniorech*. Praha: Triton, 2006. ISBN 80-7254-914-6.
- [16] Šance dětem [online]. [cit. 2018-01-25]. Dostupné z: <https://www.sancedetem.cz/srv/www/content/pub/cs/clanky/-domaci-nasili-muze-mit-nadite-horsi-vliv-nez-valecny-konflikt-180.html>
- [17] Poslanecká sněmovna parlamentu České republiky. *Listina základních práv a svobod*. [online]. [cit. 2018-01-25]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>
- [18] JEŽKOVÁ, Veronika. *Bílá místa české legislativy*. Praha 4: proFem, 2016. ISBN 978-80-904564-7-1.
- [19] MACHALOVÁ, Tatiana. *Domáci násilí: filosofická analýza pojmu*. Brno: Masarykova univerzita, 2014. ISBN 978-80-210-6765-3.
- [20] Policie ČR. *Statistické přehledy kriminality*. [online]. [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2018.aspx>
- [21] *Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)*. [online]. [cit. 2018-01-26]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141>
- [22] *Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích*. [online]. [cit. 2018-01-26]. Dostupné z: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-251#_
- [23] *Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupku a řízení o nich*. [online]. [cit. 2018-01-26]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-250#cast3>
- [24] VOŇKOVÁ, Jiřina a Ivana SPOUSTOVÁ. *Domáci násilí v českém právu z pohledu žen*. 2., přeprac. vyd. Praha: proFem, 2008. ISBN 978-80-903626-7-3.
- [25] MARTINKOVÁ, Milada, Vladan SLAVĚTÍNSKÝ a Jiří VLACH. *Vybrané problémy z oblasti domácího násilí v ČR*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2014. Studie (Institut pro kriminologii a sociální prevenci). ISBN 978-80-7338-139-4.

- [26] Policie ČR. *Vykázání*. [online]. [cit. 2018-01-29]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/zverejnene-informace-vykazani.aspx>
- [27] Policie ČR. *Vykázání*. [online]. [cit. 2018-01-29]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/zverejnene-informace-2016-vykazani.aspx>
- [28] Policie ČR. *166 Závazný pokyn policejního prezidenta ze dne 23. prosince 2009 o provádění vykázání*. [online]. [cit. 2018-01-29]. Dostupné z: www.policie.cz/soubor/zppp-o-vykazani-166-2009-rtf.aspx
- [29] *Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR*. [online]. [cit. 2018-01-29]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>
- [30] DONA linka. *Metoda SARA DN*. [online]. [cit. 2018-01-29]. Dostupné z: <http://www.donalinka.cz/nova-praxe/metoda-sara-dn/>
- [31] Policie ČR. *Metodická příručka č. 1/2010 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k realizaci závazného pokynu policejního prezidenta č. 166/2009 o provádění vykázání*. [online]. [cit. 2018-01-29]. Dostupné z: www.policie.cz/soubor/mp-1-2010-docx.aspx
- [32] Bílý kruh bezpečí. *Statistiky*. [online]. [cit. 2018-01-29]. Dostupné z: <http://www.domacinasili.cz/statistiky/>
- [33] Asociace pracovníků intervenčních center. *Intervenční centrum*. [online]. [cit. 2018-01-29]. Dostupné z: <http://www.domaci-nasili.cz/>
- [34] Centrum Locika. *Centrum Locika*. [online]. [cit. 2018-02-07]. Dostupné z: [online]. [cit. 2018-02-07]. Dostupné z: <http://www.centrumlocika.cz/>
- [35] Spondea. *Spondea*. [online]. [cit. 2018-02-07]. Dostupné z: <https://www.spondea.cz/>
- [36] BERNATÍKOVÁ, Zuzana. *Základní charakteristika domácího násilí na území Moravskoslezského kraje*. Projekt kvantitativního výzkumu. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Fakulta sociálních studií, 2014. [online]. [cit. 2018-05-02]. Dostupné z: http://www.socialniprace.cz/soubory/diplomky%20z%20FSS%20OU/BP_Bernatikova%20Copy.pdf.
- [37] STEM, pro Bílý kruh bezpečí a Philip Morris ČR. *Domácí násilí II. Shrnutí základních výsledků reprezentativního výzkumu pro občanské sdružení Bílý kruh bezpečí a Philip Morris ČR a.s.*, Červenec 2006. 25s.

[38] PRKNA, Josef Bc. *Domáci násilí jako celospolečenský problém*. Diplomová práce. Brno: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta humanitních studií, 2009. [online]. [cit. 2018-05-02]. Dostupné z:

http://digilib.k.utb.cz/bitstream/handle/10563/9220/prkna_2009_dp.pdf?sequence=1

[39] ŠVESTKOVÁ, Zuzana. *Ženy-oběti domácího násilí*. Bakalářská práce. Brno: Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta, 2009. [online]. [cit. 2018-05-02]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/enhrk/Bakalarska_prace.pdf

10 SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Počet vykázaní za rok 2016 na OOP.....	50
Obrázek 2 Počet vykázaní podle pohlaví na OOP.....	51
Obrázek 3 Počet ohrožených osob podle věku na OOP.....	51
Obrázek 4 Počet ohrožených osob podle vztahu k násilné osobě na OOP.....	52
Obrázek 5 Počet vykázaní podle přítomnosti dětí v rodině násilné osoby na OOP.....	52
Obrázek 6 Počet případů vykázaní za rok 2017 na OOP.....	53
Obrázek 7 Počet vykázaní podle pohlaví na OOP.....	53
Obrázek 8 Počet ohrožených osob podle věku na OOP.....	54
Obrázek 9 Počet ohrožených osob podle vztahu k násilné osobě na OOP.....	54
Obrázek 10 Počet vykázaní podle přítomnosti dětí v rodině násilné osoby na OOP.....	55
Obrázek 11 Počet případů vykázaní za rok 2016 celá ČR.....	55
Obrázek 12 Počet vykázaní podle pohlaví celá ČR.....	56
Obrázek 13 Počet ohrožených osob podle věku celá ČR.....	56
Obrázek 14 Počet ohrožených podle vztahu k násilné osobě celá ČR.....	57
Obrázek 15 Počet vykázaní dle přítomnosti dětí v rodině násilné osoby celá ČR.....	57
Obrázek 16 Počet případů vykázaní v roce 2017 celá ČR.....	58
Obrázek 17 Počet vykázaní podle pohlaví celá ČR.....	58
Obrázek 18 Počet ohrožených osob podle věku celá ČR.....	59
Obrázek 19 Počet ohrožených osob podle vztahu k násilné osobě celá ČR.....	59
Obrázek 20 Počet vykázaní podle přítomnosti dětí v rodině násilné osoby celá ČR.....	60
Obrázek 21 Grafické znázornění porovnání počtu vykázaní v % na OOP a ČR v letech 2016 a 2017.....	60
Obrázek 22 Grafické znázornění porovnání počtu vykázaní podle pohlaví v % na OOP a ČR v letech 2016 a 2017.....	61
Obrázek 23 Grafické znázornění porovnání počtu ohrožených osob podle věku v % na OOP a ČR v letech 2016 a 2017.....	62
Obrázek 24 Grafické znázornění porovnání počtu ohrožených osob podle vztahu k násilné osobě v % na OOP a ČR v letech 2016.....	63
Obrázek 25 Grafické znázornění porovnání počtu ohrožených osob podle vztahu k násilné osobě v % na OOP a ČR v letech 2017.....	63
Obrázek 26 Grafické znázornění porovnání vykázaní podle přítomnosti dětí v rodině násilné osoby v % na OOP a ČR v letech 2016 a 2017.....	64

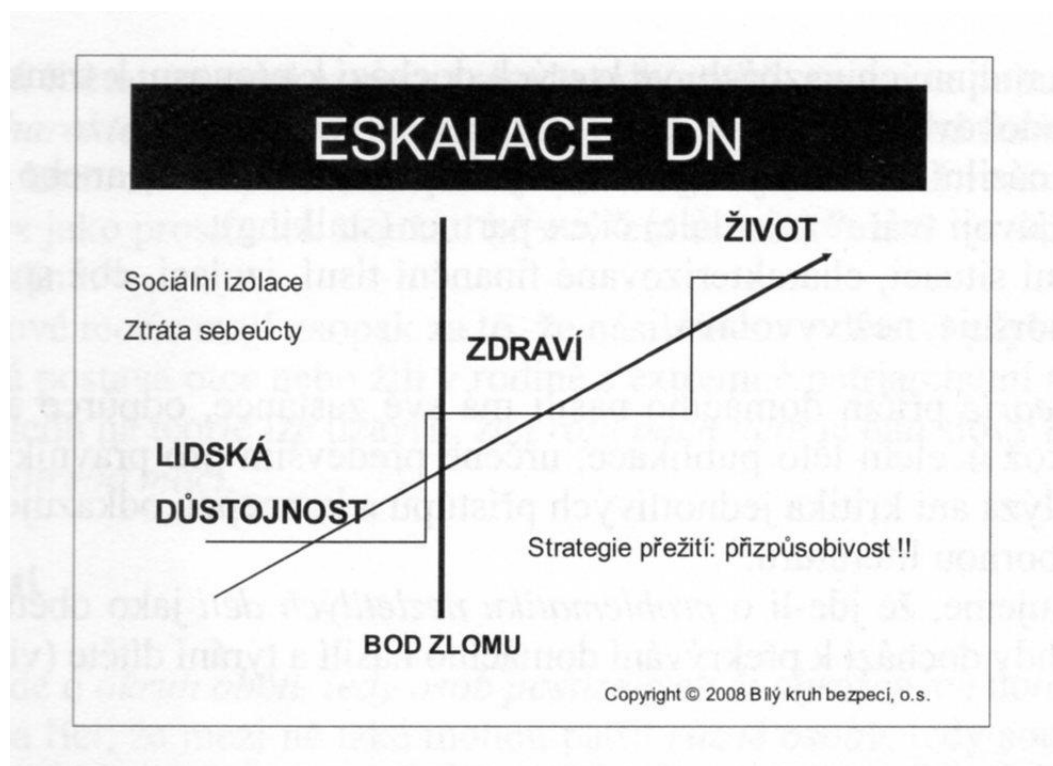
11 SEZNAM POUŽITÝCH TABULEK

Tabulka 1 Analýza kazuistik.....	48
----------------------------------	----

12 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Eskalace domácího násilí	82
Příloha 2: Porovnání forem násilí	82
Příloha 3: Čtyři fáze cyklu násilí	83
Příloha 4: SARA DN.....	84
Příloha 5: Úřední záznam o incidentu se znaky domácího násilí	87
Příloha 6: Potvrzení o vykázání	89
Příloha 7: Poučení vykázané osoby	90
Příloha 8: Poučení ohrožené osoby.....	91
Příloha 9: Úřední záznam o vykázání	92
Příloha 10: Schéma interdisciplinární spolupráce	93
Příloha 11: Úřední záznam o provedení kontroly	94
Příloha 12: Přehled o vykázání v ČR za rok 2017	95
Příloha 13: Souhlas s uveřejněním informací	96

Příloha 1: Eskalace domácího násilí

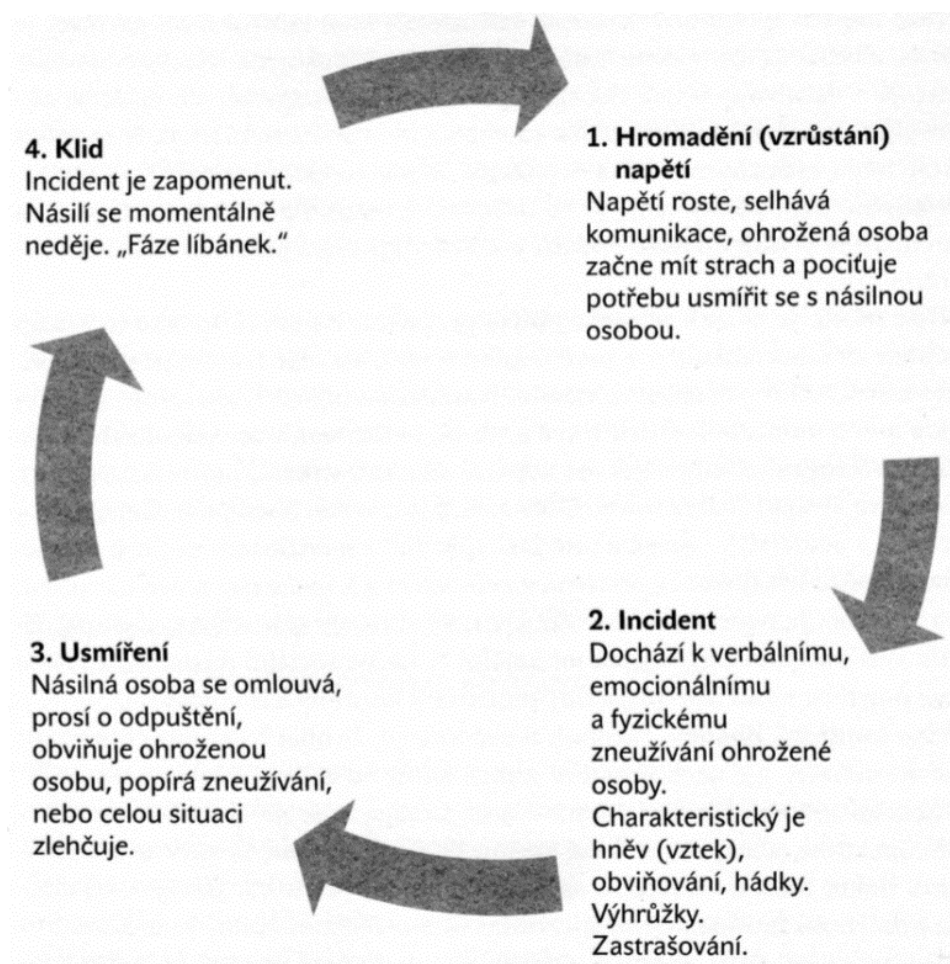

Příloha 2: Porovnání forem násilí

Porovnání formy násilí mezi oběťmi domácího a partnerského násilí		
	Oběti domácího násilí celkem	Z toho oběti partnerského násilí
fyzická a psychická	30,6 %	29,4 %
pouze psychická	28,3 %	24,7 %
pouze fyzická	13,2 %	14,7 %
fyzická, psychická a ekonomická	7,8 %	6,5 %
fyzická, psychická a sexuální	6,4 %	7,6 %
psychická a ekonomická	5,5 %	7,1 %
psychická a sexuální	2,3 %	2,4 %
všechny formy	2,3 %	2,9 %
pouze sexuální	1,8 %	2,4 %
pouze ekonomická	0,5 %	0,6 %
fyzická a sexuální	0,5 %	0,6 %
fyzická a ekonomická	0,5 %	0,6 %
sexuální a ekonomická	0,3 %	0,5 %

*podsoubory respondentů: oběti domácího násilí N = 219; oběti partnerského násilí N = 170

Příloha 3: Čtyři fáze cyklu násilí

Příloha 4: SARA DN

sara dn
pomůcka pro policisty

OTÁZKY ke zjištění rizika eskalace domácího násilí

DOMÁCÍ NASILÍ

Domácí násilí (dále jen dn) je především fyzické, psychické anebo sexuální násilí, ke kterému dochází mezi blízkými osobami. D domácí násilí se jedná vždy, pokud jsou přítomny všechny následující znaky.

KLÍČOVÉ ZNAKY DN

- 1) DPAKOVÁNÍ A DLÓUHODOBOST** – z jednoho útoku jakéhokoli charakteru ještě nelze určit, zda jde o domácí násilí. Může to však být jeho začátek. *Ptejte se na minulé incidenty, na předešlé zákroky PCR, na úrazy apod.*
- 2) ESKALACE** – domácí násilí se stupňuje od útoků proti lidské důstojnosti k fyzickým útokům až k závažným trestným činům ohrožujícím zdraví a život. *Ptejte se, jak často se incidenty opakují a zda roste intenzita útoků či výhrůžek.*
- 3) JASNÉ A NEZPOCHYBNITELNÉ ROZDĚLENÍ ROUÍ** na ohroženou osobu a násilnou osobu – domácí násilím nejsou vzájemná napadání, hádky, rvačky, spory, kde je rovné nebo střídavé postavení stran incidentu. *Ptejte se, kdo je ohrožen a kdo ubližuje.*
- 4) NEVEREJNOST** – domácí násilí probíhá zpravidla za zavřenými dveřmi bytu či domu, stranou společenské kontroly. *Ptejte se, kdy a kde k násilí dochází.*

sara dn

SOUBOR RIZIKOVÝCH FAKTORŮ KE ZJIŠTĚNÍ HROZBY BUDOUCÍHO DN

V případě, že na místě zákroku identifikujete situaci jako domácí násilí, doporučujeme vám položit následující katalog otázek. Ty pomohou vám i ohroženým osobám uvědomit si reálné riziko současného a budoucího ohrožení. Zdrojem informací, tj. osobou, která na otázky odpoví, může být ohrožená osoba, oznamovatel (např. sousedé), ale i násilná osoba.

Otázky jsou orientačním vodítkem a slouží k rychlému a správnému rozhodnutí o dalším postupu. Otázky pokládejte v souvislosti s aktuálním incidentem a zajímejte se také o incidenty předchozí, protože domácí násilí je násilím na pokračování. V této fázi zákroku není nutné provést písemný záznam, je-li to možné, doporučuje se pořídit záznam zvukový.

K vyhodnocení budoucího možného rizika dn použijte vlastní úvahu. Zvažte další kroky a opatření. Ze škály možných opatření zvolte vždy takové, které bude s přihlédnutím ke konkrétní situaci maximálně bezpečné pro ohroženou osobu.

Například:

- přivolejte další policisty
- zvažte opatření podle trestního řádu nebo zákona o PCR
- po l. 1. 2007 zvažte „vykázání“ podle zákona č. 135/2006 Sb.
- doporučte azylové zařízení nebo jiné bezpečné místo
- poučte ohroženou osobu o bezpečnostním plánu
- informujte DSPOD o dětech v rodině
- předejte ohrožené osobě kontakt na DONA linku

POMOC OHROZENÉ
DOMÁCÍHO NASILÍ
2 51 51 13 13

Tento dokument vydává Bílý kříž bezpečí, o.s. v rámci projektu „Regionální podpora informovanosti o nerostlině pomocí ohrožených osob“, projekt operačního programu Ústředí a síťové organizace České republiky.

sara dn

3x5 otázek
na rizikové faktory

ODDÍL 1

NASILÍ VE VZTAHU K BLÍZKÉ OSOBE

- 1) Dopouští se násilná osoba závažného fyzického nebo sexuálního násilí?**
– např. fyzické útoky a sexuální násilí, pokusy o ně, použití zbraní
- 2) Vyhrožuje závažným násilím, sděluje své násilné úmysly?**
– např. vyjadřuje vražedné nebo agresivní myšlenky, plány, ničí oblíbené věci ohrožené osoby
- 3) Dochází ke stupňování fyzického/sexuálního násilí nebo výhrůžek a úmyslů ze strany násilné osoby?**
– např. zvyšuje se krutost, četnost nebo různorodost násilných činů, výhrůžek nebo úmyslů
- 4) Porušuje násilná osoba příkazy soudu a jiná nařízení?**
– např. podmínky kauce, zkušební doby, podmíněného propuštění, trestu zákazu pobytu, společenské záruky, probace aj.
- 5) Má násilná osoba názory a postoje, které schvalují násilí?**
– např. vyznává a omlouvá zneužívání moci a různé formy násilí, trpí chorobnou žárlivostí, má potřebu ovládat blízké osoby, zlehčuje nebo popírá dn

ODDÍL 2

OBEČNÉ SKLONY NÁSILNÉ OSOBY K NASILÍ

- 1) Dopouští se obecné kriminality?**
– jedná násilná osoba antisociálně na veřejnosti (tj. mimo domácí násilí), existují informace o takovém chování, je držitelem zbraně
- 2) Jsou informace o problémech v předchozích vztazích?**
– měla násilná osoba problém vytvořit a udržet dlouhodobý důvěrný vztah (opakované opouštění partnera, násilí ve vztahu)
- 3) Má násilná osoba pracovní nebo finanční problémy?**
– např. je dlouhodobě bez zaměstnání, často mění zaměstnání, má výrazné finanční obtíže
- 4) Má násilná osoba problémy s toxikomanii a jinými závislostmi?**
– např. problémy spojené s užíváním nelegálních drog, alkoholu nebo předepsaných léků, s hráčskou závislostí např. na automatech
- 5) Má násilná osoba problémy v oblasti duševního zdraví?**
– např. evidentní známky narušení kontaktu s realitou, extrémní chování vybočující mimo normu

ODDÍL 3

ZRANITELNOST OHROŽENÉ OSOBY

- 1) Chová se ohrožená osoba rozporuplně ve vztahu k násilné osobě?**
– přestože se chce od násilné osoby odpoutat, udržuje s ní pravidelné nebo nepravidelné kontakty, popírá a omlouvá akce násilníka, svaluje vinu na sebe
- 2) Má z násilné osoby extrémní strach?**
– tzn. hladina strachu výrazně ovlivňuje její sebeobranu chování, strach ohroženou osobu traumatizuje a ochromuje její jednání
- 3) Má ohrožená osoba problém se zajištěním svého bezpečí?**
– riziko je velké, pokud ohrožená osoba nemá znalosti o tom, kde a jak hledat pomoc, není schopna zajistit své bezpečí, nezná svá práva, má malé nebo žádné kontakty s přáteli a s původní rodinou
- 4) Existují objektivní překážky, které brání zajištění bezpečí pro ohroženou osobu (nejenom v místě bydliště, ale i v zaměstnání)?**
– tato místa nezaručují bezpečí, chybí podpora od jiných osob, zdroje pomoci nejsou rychle a lehce dosažitelné, existuje problém s dopravní obslužností
- 5) Má ohrožená osoba závažné osobní problémy?**
– např. problémy se zaměstnáním, s financemi, problémy právního rázu, mentální problémy, problémy s užíváním návykových látek

www.donalinka.cz – www.bkh.cz – www.domacinasilí.cz
Copyright © 2005 P. R. Kropp, S. D. Hart & R. Bellinger – Copyright © 2006 Bílý kříž bezpečí, o.s.
Kopírování, reprodukce a opatřování přenos je výhradně způsobilým způsobem s možností mezinárodním převzetím.

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie Středočeského kraje
Územní odbor Kladno
Obvodní oddělení Kladno
Nám. Edv. Beneše 1613, 272 54 Kladno

Č. j.

Kladno.....

Počet stran: 2

Otázky SARA DN:

U všech položek následujících v této části v případě odpovědi ANO upřesnit.

Oddíl 1: Násilí ve vztahu k blízké osobě

Dopouští se násilná osoba závažného fyzického nebo sexuálního násilí: **ANO - NE - NEZJIŠTĚNO***

(např. fyzické útoky a sexuální násilí, pokusy o ně, použití zbraní)

Vyhrožuje závažným násilím, sděluje své násilné úmysly: **ANO - NE - NEZJIŠTĚNO***
(např. vyjadřuje vražedné nebo agresivní myšlenky, plány, ničí oblíbené věci ohrožené osoby)

Dochází ke stupňování fyz. nebo sex. násilí nebo výhrůžek a úmyslů ze strany násilné osoby:
ANO - NE - NEZJIŠTĚNO*

(např. zvyšuje se krutost, četnost nebo různorodost násilných činů, výhrůžek nebo úmyslů)

Porušuje násilná osoba příkazy soudu a jiná nařízení: **ANO - NE - NEZJIŠTĚNO***

(např. podmínky kauce, zkušební doby, podmíněného propuštění, trestu zákazu pobytu, společenské záruky, probace apod.)

Má násilná osoba názory a postoje, které schvalují násilí: **ANO - NE - NEZJIŠTĚNO***

(např. vyznává a omlouvá zneužívání moci a různé formy násilí, trpí chorobnou žárlivostí, má potřebu ovládat blízké osoby, zlehčuje nebo popírá domácí násilí)

Oddíl 2: Obecné sklony násilné osoby k násilí

Dopouští se násilná osoba obecné kriminality: **ANO - NE - NEZJIŠTĚNO***

(jedná násilná osoba antisociálně na veřejnosti (tj. mimo domácí násilí), existují informace o takovém chování, je držitelem zbraně)

Jsou informace o problémech v předchozích vztazích: **ANO - NE - NEZJIŠTĚNO***

(měla násilná osoba problém vytvořit a udržet dlouhodobý důvěrný vztah (opakované opouštění partnera, násilí ve vztahu)

Má násilná osoba pracovní nebo finanční problémy: **ANO - NE - NEZJIŠTĚNO***

(např. je dlouhodobě bez zaměstnání, často mění zaměstnání, má výrazné finanční obtíže)

370.3649.124715181

Má násilná osoba problémy s toxikomanií a jinými závislostmi: ANO - NE - NEZJIŠTĚNO*
(např. problémy spojené s užíváním nelegálních drog, alkoholu nebo předepsaných léků, s hráčskou závislostí např. na automatech)

Má násilná osoba problémy v oblasti duševního zdraví: ANO - NE - NEZJIŠTĚNO*
(např. evidentní známky narušení kontaktu s realitou, extrémní chování vybočující mimo normu)

Oddíl 3 : Zranitelnost ohrožené osoby

Chová se ohrožená osoba rozporuplně ve vztahu k násilné osobě: ANO - NE - NEZJIŠTĚNO*
(přestože se chce od násilné osoby odpoutat, udržuje s ní pravidelné nebo nepravidelné kontakty, popírá a omlouvá akce násilníka, svaluje vinu na sebe)

Má z násilné osoby extrémní strach: ANO - NE - NEZJIŠTĚNO*
(tzn. hladina strachu výrazně ovlivňuje její sebeobranné chování, strach ohroženou osobu traumatizuje a ochromuje její jednání)

Má ohrožená osoba problém se zajištěním svého bezpečí: ANO - NE - NEZJIŠTĚNO*
(riziko je velké, pokud ohrožená osoba nemá znalost o tom, kde a jak hledat pomoc, není schopna zajistit své bezpečí, nezná svá práva, má malé nebo žádné kontakty s přáteli a s původní rodinou)

Existují objektivní překážky, které brání zajištění bezpečí pro ohroženou osobu (nejenom v místě bydliště, ale i v zaměstnání): ANO - NE - NEZJIŠTĚNO*
(tato místa nezaručují bezpečí, chybí podpora od jiných osob, zdroje pomoci nejsou rychle a lehce dosažitelné, existuje problém s dopravní obsluhností)

Má ohrožená osoba závažné osobní problémy: ANO - NE - NEZJIŠTĚNO*
(např. problémy se zaměstnáním, s financemi, problémy právního rázu, mentální problémy, problémy s užíváním návykových látek)

Byly splněny podmínky pro vykazání násilné osoby? **ANO - NE***

Odůvodnění vykazání:

Zpracoval:

(hodnostní označení, jméno, příjmení)

* Nehodící se škrtně.

Příloha 5: Úřední záznam o incidentu se znaky domácího násilí

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie Středočeského kraje
Územní odbor Kladno
Obvodní oddělení Kladno
Nám. Edv. Beneše 1613, 272 54 Kladno

Č. j.

Kladno

Počet stran:

Výtisk č.:

Úřední záznam o incidentu se znaky domácího násilí (osoby blízké nebo společná domácnost)

Dne hod. bylo přijato oznámení o incidentu se znaky domácího (dále jen "incident"). Incident šetřili příslušníci Policie České republiky.....
v místě

Násilná osoba:

Ohrožená osoba:.....

Ohrožená osoba je vůči osobě násilné ve vztahu: (na výběr)

manžel/manželka

druh/druž

dítě/rodič

jiný.....

Svědci incidentu:

Nezletilé osoby žijící ve společném obydlí: ANO – NE

..... (vložit nezletilou osobu)

Násilná osoba obývá společné obydlí s ohroženou osobou: **ANO - NE**

Jedná se o první incident mezi násilnou a ohroženou osobou: **ANO - NE**

V posledních 6 měsících došlo k incidentům v (počet) případech. Incidenty začaly v roce

Při incidentech došlo k: (na výběr)

verbálnímu napadení

ponižování

vydírání

fyzickému napadení: facky

údery

pěstí

kopy

strkání

tahání za vlasy

jiné.....

vyhrožování zabitím

349.3922.124715119

2. strana
úředního záznamu o incidentu se znaky domácího násilí

ohrožování: nožem

zbraní

jiné.....

jinému násilí:

Ve vztahu jde o jasné rozdělení rolí (ohrožená x násilná osoba): **ANO - NE**

Jedná se o domácí násilí: **ANO - NE**

Zpracoval:

inspektor

349.3922.124715119

Příloha 6: Potvrzení o vykázání

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie Středočeského kraje
Územní odbor Kladno
Obvodní oddělení Kladno
Nám. Edv. Beneše 1613, 272 54 Kladno

Č. j.

Kladno.....

Počet stran:

Potvrzení o vykázání

Příslušník Policie České republiky (dále je "policista"): dne v hod. využil svého oprávnění podle § 44 zákona číslo 273/2008 Sb., o Policii České republiky a

vykázal

pana(i)

ze společného obydlí které obývá s ohroženou osobou - osobami:

jakož i z jeho bezprostředního okolí **na dobu 10 dnů. Vykázaná osoba se po dobu 10 dnů musí zdržet vstupu do prostoru vymezeného policistou a zdržet se styku a navazování kontaktu s ohroženou osobou.**

Vykázání **bylo** provedeno za přítomnosti neúčastněné osoby.

Zpracoval:

.....
(otisk kulatého razítka bez státního znaku)

(hodnostní označení, jméno, příjmení, podpis)

Poznámky (námitky vykázané osoby proti vykázání):

Na základě ustanovení § 45 odst. 1 písm. d) zákona číslo 273/2008 Sb., o Policii České republiky, byla vykázaná osoba **vyzvána k vydání všech klíčů** od společného obydlí, z něhož byla vykázána. Na základě této výzvy vykázaná osoba klíče **vydala**.

Specifikace klíčů - typ, barva, popis, markanty:

Neuposlechnutím výzvy k vydání klíčů se vykázaná osoba může dopustit přestupku podle § 5 odst. 1 písm. a) zákona číslo 251/2016 Sb., o některých přestupcích.

Vydání klíčů: dne v hod.

Klíče vydal (a)

(jméno, příjmení, podpis)

Klíče převzal (a)

(hodnostní označení, jméno, příjmení, OEČ, podpis)

351.3912.0

Příloha 7: Poučení vykázané osoby

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie Středočeského kraje
Územní odbor Kladno
Obvodní oddělení Kladno
Nám. Edv. Beneše 1613, 272 54 Kladno

Č. j.

Kladno

Počet stran:

POUČENÍ VYKÁZANÉ OSOBY dle ustanovení § 44 až 47 zákona číslo 273/2008 Sb., o Policii České republiky

Jakožto vykázanou osobu Vás poučuji ve smyslu ust. § 44 zákona číslo 273/2008 Sb. o tom, že:

- **jste byl(a) v souladu s § 44 odst. 1 cit. zákona vykázan(a) ze společného obydlí obývaného s ohroženou osobou, jakož i z bezprostředního okolí společného obydlí stanoveného v potvrzení o vykázaní.** Vykázání je účinné od okamžiku, kdy Vám bylo ústně oznámeno. Vykázán(a) můžete být i ve Vaší nepřítomnosti,
- vykázaní bylo provedeno bez ohledu na stanovisko ohrožené osoby,
- vykázaní bude trvat po dobu 10 dnů ode dne jeho provedení, přičemž tuto dobu nelze zkrátit ani se souhlasem ohrožené osoby,
- v případě podání návrhu na předběžné opatření podle § 400 a násl. zákona číslo 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, v průběhu vykázaní, se doba vykázaní prodlužuje do dne nabytí právní moci rozhodnutí soudu o tomto návrhu.

Jste povinen(na) (dle § 45 odst. 1 písm. a) až d) cit. zákona):

- opustit neprodleně prostor vymezený policistou v potvrzení o vykázaní,
- zdržet se vstupu do prostoru vymezeném v potvrzení o vykázaní,
- zdržet se styku nebo navazování kontaktu s ohroženou osobou,
- vydat policistovi na jeho výzvu všechny klíče od společného obydlí, které máte ve svém držení.

Máte právo (dle ust. § 45 odst. 2 písm. a) až d) cit. zákona):

- vzít si ze společného obydlí před jeho opuštěním věci sloužící Vaší osobní potřebě (např. hygienické potřeby, běžné oděvní součásti, léky a zdravotní pomůcky, které užíváte, mobilní telefon), osobní cennosti a osobní doklady,
- vzít si v průběhu vykázaní ze společného obydlí věci sloužící Vaší osobní potřebě, osobní cennosti a osobní doklady a věci nezbytné pro Vaše podnikání nebo pro výkon povolání. Toto právo můžete uplatnit **jedenkrát a pouze v přítomnosti policisty, a to po předchozí dohodě na adrese Územní odbor Kladno, Obvodní oddělení Kladno, Nám. Edv. Beneše 1613, 272 54 Kladno, telefon: 974 873 500**
- ověřit si provedení vykázaní na čísle tísňového volání 158,
- vyzvednout si kopii úředního záznamu o vykázaní u příslušného útvaru policie (adresa a tel. uvedeny výše), přičemž úřední záznam o vykázaní bude vyhotoven do 24 hodin od vstupu policisty do společného obydlí.

Dále Vás poučuji o tom, že:

Podle ust. § 44 odst. 5 cit. zákona můžete podat proti vykázaní příslušnému krajskému ředitelství policie

námítky, a to ústně na místě nebo písemně na adresu do 3 dnů ode dne převzetí potvrzení o vykázaní. Vaše námítky budou bez zbytečného odkladu přezkoumány a o výsledku budete vyrozuměn(a).

Nesplněním shora uvedených povinností se můžete dopustit přestupku podle § 5 odst. 1 písm. c) zákona číslo 251/2016 Sb., o některých přestupcích; pokud se dopustíte závažného nebo opakovaného jednání, abyste zmařil(a) vykázaní, můžete se dopustit trestného činu podle § 337 odst. 2 zákona číslo 40/2009 Sb., trestní zákoník.

Po uplynutí lhůty 10 dnů si na policejní služebně (adresa a telefonický kontakt uvedeny výše) můžete vyzvednout klíče, které jste policistovi předal(a) dle § 45 odst. 1 písm. d). Klíče Vám budou vydány za předpokladu, že nebyl podán návrh na vydání předběžného opatření podle § 400 a násl. zákona číslo 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních.

Prohlašuji, že jsem shora uvedenému poučení porozuměl(a), což stvrzuji svým podpisem:

Jméno, příjmení a podpis vykázané osoby

Poučení provedl(a) :

Služební hodnost, jméno, příjmení a podpis policisty

353.3913.0

Příloha 8: Poučení ohrožené osoby

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie Středočeského kraje
Územní odbor Kladno
Obvodní oddělení Kladno
Nám. Edv. Beneše 1613, 272 54 Kladno

Č. j.

Kladno

Počet stran:

POUČENÍ OHROŽENÉ OSOBY dle ustanovení § 44 až 47 zákona číslo 273/2008 Sb., o Policii České republiky

Jako osobu ohroženou Vás poučuji ve smyslu ust. § 44 zákona číslo 273/2008 Sb. o tom, že:

- došlo k vykazání osoby uvedené v potvrzení o vykazání z obydli, které obývala společně s Vámi, jakož i z jeho bezprostředního okolí vymezeného v potvrzení o vykazání,
- toto vykazání je účinné od okamžiku, kdy bylo provedeno, přičemž k vykazání není nutný Váš souhlas.

Vykázaná osoba je povinná (dle ust. § 45 odst. 1 písm. a) až d) cit. zákona):

- opustit neprodleně prostor vymezený policistou v potvrzení o vykazání,
- zdržet se po dobu vykazání vstupu do prostoru vymezeném v potvrzení o vykazání,
- zdržet se po dobu vykazání styku nebo navazování kontaktu s Vámi,
- vydat policistovi na jeho výzvu všechny klíče od společného obydli, které má ve svém držení.
V případě porušení podmínek vykazání ze strany vykázané osoby neprodleně informujte Policii České republiky prostřednictvím tísňové linky 158.

Vykázaná osoba má právo (dle ust. § 45 odst. 2 písm. a) až b) a § 44 odst. 5 cit. zákona):

- vzít si ze společného obydli před jeho opuštěním věci sloužící její osobní potřebě (např. hygienické potřeby, běžné oděvní součásti, léky a zdravotní pomůcky, které užívá, mobilní telefon), osobní cennosti a osobní doklady,
- vzít si v průběhu vykazání ze společného obydli věci sloužící její osobní potřebě, osobní cennosti a osobní doklady a věci nezbytné pro její podnikání nebo pro výkon povolání. Toto právo může uplatnit jedenkrát a pouze v přítomnosti policisty, a to po předchozí dohodě, přičemž o termínu, kdy k převzetí věcí osobou vykázanou dojde, budete předem informován(a),
- podat proti vykazání námítky, které budou přezkoumány příslušným krajským ředitelstvím Policie České republiky.

Vaším právem je:

- vyzvednout si u příslušného útvaru policie kopii úředního záznamu o vykazání, přičemž úřední záznam o vykazání bude vyhotoven do 24 hodin od vstupu policisty do společného obydli,
- ve smyslu § 400 a násl. zákona číslo 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, podat u příslušného okresního soudu návrh na vydání předběžného opatření spočívajícího v prodloužení vykazání. Podáním návrhu v průběhu vykazání provedeného policistou, se zákonná 10denní lhůta prodloužuje do dne nabytí právní moci rozhodnutí soudu o Vašem návrhu. Předběžné opatření soudu trvá 1 měsíc od jeho vykonatelnosti (rozhodnutí je vykonatelné vydáním). Soud může na Váš návrh rozhodnout o prodloužení doby trvání předběžného opatření, předběžné opatření však zanikne nejpозději uplynutím 6 měsíců od jeho vykonatelnosti. V této souvislosti Vás žádáme, abyste informoval(a) Policii České republiky o tom, že jste v průběhu policejního vykazání podal(a) u soudu návrh na vydání předběžného opatření, popř. o výsledku rozhodnutí soudu.

Dále Vás poučuji o tom, že:

- o vykazání bude informováno intervenční centrum poskytující psychologické, sociální a právní služby. Toto intervenční centrum Vás bude do 48 hodin od doručení podnětu od Policie České republiky kontaktovat s nabídkou služeb. V případě potřeby se můžete obrátit i na jiné instituce, které poskytují psychologické, sociální a další služby v oblasti pomoci obětem domácího násilí. Za tímto účelem Vám jsou předány kontakty na instituce v místě bydliště a kontakty na linky s nepřetržitým provozem,
- případným uvedením nepravdivých skutečností se můžete dopustit trestného činu poškození cizích práv podle § 181, pomluky podle § 184 a křivého obvinění podle § 345 zákona číslo 40/2009 Sb., trestní zákoník, případně přestupku proti občanskému soužití dle § 7 zákona číslo 251/2016 Sb., o některých přestupcích,
- v době trvání vykazání bude provedena kontrola jeho dodržování ze strany vykázané osoby. V této souvislosti Vás žádáme o poskytnutí součinnosti policistům provádějícím tuto kontrolu.

Prohlašuji, že jsem shora uvedenému poučení porozuměl(a), což stvrzuji svým podpisem:

Jméno, příjmení a podpis ohrožené osoby

Poučení provedl(a) :

Služební hodnost, jméno, příjmení a podpis policisty

354.3914.124715025

Příloha 9: Úřední záznam o vykázání

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie Středočeského kraje
Územní odbor Kladno
Obvodní oddělení Kladno
Nám. Edv. Beneše 1613, 272 54 Kladno

Č. j.

Kladno.....

Počet stran: 1

Úřední záznam o vykázání

Dne v hod. využil příslušník Policie České republiky:
svého oprávnění a podle § 44 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky a

vykázal

Ze společného obydlí:

Které obýval(a) s **ohroženou osobou**

jakož i z jeho bezprostředního okolí:

na dobu 10 dnů.

Počet nezletilých osob žijících ve společném obydlí:

Odůvodnění vykázání:

.....
inspektor

za policejní orgán:

.....

Rozdělovník:

Výtisk č.1 - vykázaná osoba)

Výtisk č.2 - místně příslušné Intervenční centrum

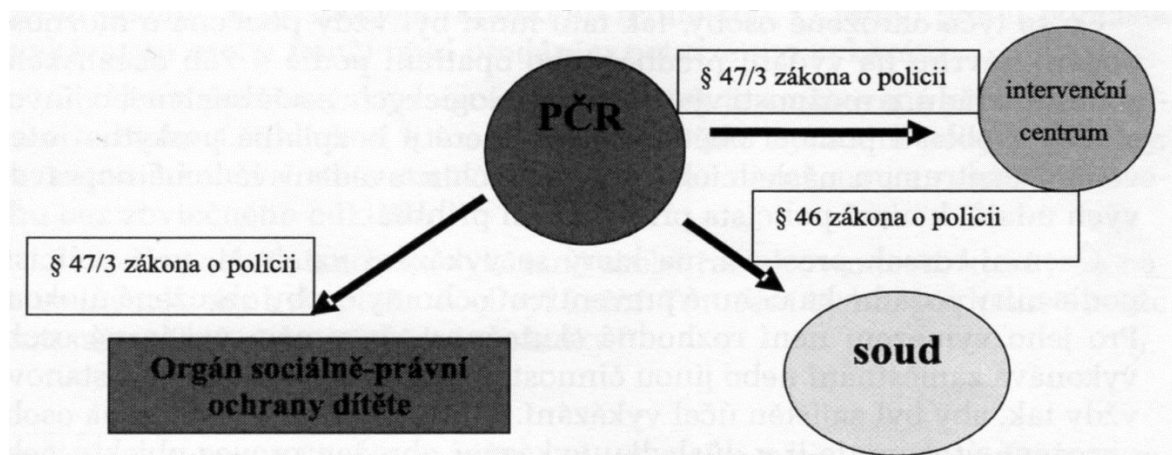
Výtisk č.3 - místně příslušný soud, který bude rozhodovat v případě podání návrhu na předběžné opatření

Výtisk č.4 - místně příslušný orgán sociálně-právní ochrany dětí (pokud žije ve společném obydlí nezletilá osoba)

Výtisk č.5 - spis

350.3642.124715164

Příloha 10: Schéma interdisciplinární spolupráce

Příloha 11: Úřední záznam o provedení kontroly

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie Středočeského kraje
Územní odbor Kladno
Obvodní oddělení Kladno
Nám. Edv. Beneše 1613, 272 54 Kladno

Č. j.

Kladno.....

Počet stran: 1

Úřední záznam o provedení kontroly dodržování povinností vyplývajících z vykazání

Dne v hod. provedla hlídka OOP Kladno ve složení..... podle § 47 odst. 4 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky,

kontrolu dodržování povinností vyplývajících z vykazání

vydaného dne pod číslem jednacím

Další významné skutečnosti a poznámky k průběhu kontroly:

Výsledek kontroly:

Přítomnost vykázané osoby ve společném obydlí: **ANO - NE**

Přítomnost ohrožené osoby ve společném obydlí: **ANO - NE**

Přítomnost dětí ve společném obydlí: **ANO - NE**

Zjištěno porušení zákazu styku nebo navazování kontaktu s ohroženou osobou: **ANO - NE**

Přijaté opatření v případě zjištění nedodržování vykazání nebo zákazu styku nebo navazování kontaktu s ohroženou osobou ze strany osoby vykázané:

Záznam vyhotovil:

.....
inspektor
(hodnostní označení, jméno, příjmení, OEČ, podpis)

Příloha 12: Přehled o vykázání v ČR za rok 2017

PŘEHLED POČTU VYKÁZÁNÍ POLICIÍ ČR DLE KRAJŮ

KRAJ	Zpracoval Bílý kruh bezpečí ve spolupráci s APIC ČR - 10. 1. 2018												2017	celkem v jednotlivých letech										celkem 2007-16
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Jihočeský	6	7	3	8	7	2	6	4	2	8	2	2	57	50	37	35	84	72	64	63	56	54	53	568
Jihomoravský	21	10	9	10	6	9	11	8	5	4	7	6	106	82	72	82	87	118	150	128	118	124	117	1078
Karlovarský	5	11	8	8	10	2	5	3	7	5	9	9	82	32	46	49	79	137	111	97	114	93	89	847
Královéhradecký	10	13	8	14	8	5	3	7	11	13	11	10	113	34	22	16	44	45	52	41	35	32	57	378
Liberecký	9	7	5	6	13	4	11	8	6	2	6	3	80	30	36	68	62	82	104	113	100	79	80	754
Moravskoslezský	10	15	13	6	11	11	9	5	7	5	12	11	115	213	110	111	108	135	97	107	124	112	122	1239
Olomoucký	9	5	11	7	8	10	11	6	2	4	8	12	93	44	35	43	61	112	100	94	87	109	95	780
Pardubický	4	2	8	4	8	4	5	5	5	3	3	9	60	61	39	44	73	92	104	83	80	69	77	722
Píseňský	3	3	4	1	4	1	3	4	0	4	2	2	31	16	22	14	27	23	30	39	42	31	26	270
Hlavní město Praha	21	15	14	21	17	16	13	17	11	17	17	21	200	59	34	48	104	123	138	155	213	192	206	1272
Středočeský	10	6	14	5	9	9	12	15	6	6	5	6	103	79	67	59	64	121	106	111	119	104	103	933
Ústecký	18	20	24	24	15	16	18	15	15	13	14	12	204	81	87	134	133	202	204	156	137	163	181	1478
Vysočina	4	3	4	7	3	0	2	6	5	3	5	5	47	32	26	39	51	42	43	73	74	77	55	512
Zlínský	6	3	4	3	7	6	1	7	5	4	3	8	57	49	46	36	81	126	102	101	83	67	55	746
CELKEM VYKÁZÁNÍ	136	120	129	124	126	95	110	110	87	91	104	116	1348	862	679	778	1058	1430	1405	1361	1382	1306	1316	11577
z toho opakovaná	25	19	19	14	15	11	13	12	7	13	20	14												
tj. v %	18%	16%	15%	11%	12%	12%	12%	11%	8%	14%	19%	12%												

Od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2017 celkem: 12 925

Příloha 13: Souhlas s uveřejněním informací

INTERVENČNÍ CENTRUM **pro osoby ohrožené domácím násilím**

Zařízení sociální intervence Kladno – poskytovatel sociálních služeb

Jana Palacha 1643, 272 01 Kladno
email: ic@zsi-kladno.cz
www.zsi-kladno.cz

tel : 312 292 333-335
mob: 605 765 883

V Kladně, dne 10.05.2018

Souhlas s uveřejněním informací

Intervenční centrum Kladno, součást Zařízení sociální intervence Kladno, tímto prostřednictvím vedoucí služby, Mgr. Petry Cinkové, uděluje souhlas s užitím informací získaných v rámci spolupráce s centrem osobě: Lucie Chocholová – studentka ČVUT, Fakulta biomedicínského inženýrství, Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva, osobní číslo studenta 456715.

Rozsah informací:

- Anonymizovaná statistická data centra.
- Vybrané kazuistiky uživatelů sociální služby za předpokladu změny místa bydliště a jména, bez užití žádný osobních údajů nebo identifikačních prvků.

Výše uvedená Lucie Chocholová se zavazuje, že získané informace použije pouze pro účely zpracování své bakalářské práce. Souhlas se vydává na žádost Lucie Chocholové.

Mgr. Petra Cinková, DiS
Vedoucí Intervenčního centra Kladno

Poskytované služby jsou finančně podpořeny z projektu: **Podpora vybraných druhů sociálních služeb ve Středočeském kraji**, reg. č. Z.03.2.60/0.0/0.0/15_005/0001774
Cílem projektu je zajistit rozvoj, efektivní podporu a financování vybraných sociálních služeb na území SK. Projekt je financován z ESF, státního rozpočtu ČR a rozpočtu Středočeského kraje. Realizátorem projektu je Středočeský kraj.